

Jakobstad 2019

Arkeologisk inventering för Jakobstads generalplan Del 1 Rapport

Jaana Itäpalo och Hans-Peter Schulz 12.9.2019

Sammanfattning

Keski-Pohjanmaan ArkeologiaPalvelu utförde en arkeologisk uppdateringsinventering inom området för Jakobstads generalplan. Inventeringen omfattade hela stadens område. Före inventeringen kände man till 76 fornlämningar, varav endast ett är undervattensobjekt och 31 övriga arkeologiska kulturarvsobjekt. Arbetet utfördes av FM Jaana Itäpalo och MA/FM Hans-Peter Schulz under 10 fältdagar under tiden 24–29.7 och 9.8.2019.

Största delen av de kända objekten inventerades i arbetet. De inventerade objekten var i huvudsak oförändrade. Objekt nummer 5, *Skutberget* hade delvis förstörts vid skogsplöjning och vid objekt 56 *Fallet* hade en del av stenmuren förstörts vid byggandet av vägen. På objekt nr 75, *Jakobstads gamla stadsplaneområde*, inventerades 15 tomter, där man på västra delen av Jakobstads torg och i kvarter KII 2–9, s.k. Lassfolkska kvarteret längs Runebergsgatan, hade gjort stadsarkeologiska utgrävningar innan byggandet.

Man letade inte efter nya objekt, och hittade därför bara ett (objekt 77 Korsgrundet).

Innehållsförteckning

Del 1 Rapport

	S.
1. Grunduppgifter	3
2. Utgångspunkter och metoder	5
2.1. Utredningshistoria	5
2.2. Metod	6
3. Landskap, topografi och geologi	8
4. Områdets markanvändningshistoria	10
5. Resultat.....	16
6. Materialförteckning	16
7. Översiktskartor	17

Del 2 Objektbeskrivningar

8. Objektförteckning	2
9. Objektinformation	7

Pämbild: Havsutsikt från Mjölkhamn.

1. Grunduppgifter

Utredningsområde	Jakobstads generalplan
Beställare:	Staden Jakobstad
Typ:	allmän inventering
Fältarbetstid:	24.7–29.7 och 9.8.2019, sammanlagt 10 fältarbetsdagar
Kartnummer:	TM35-bladindelning MML Q3323R, Q3342L, Q3341L, Q3332L, Q3324R, Q3314R, Q3343L, Q3341R, Q3334L, Q333L, Q3332R, Q3331R (skala 1:20000) gammal allmän generalbladindelning LMV 13411 232102, 232105, 232106, 232109, 232204 232201 (skala 1:20000)
Höjd:	cirka 0–20 m ö.h.
Koordinatsystem:	ETRS-TM35 FIN nivåkoordinatsystem
Inventeringsfynd:	-
Tidigare fynd:	Pedersöre kyrka KM 50108:1-5, Jakobstads torg KM 40928, Jakobstads kyrkogård KM 41345, Nynäsbacken 1 möjligen medeltida keramik och silverpeng från 1590-talet, inget KM-nummer i registerportalen, Pedersöre Kyrkostrand KM 97055, trädgården vid Rosenlunds prästgård KM 2001042, Lassfolks kvarter KM 2007103: 1-330, KM 2008051:1-3336, KM 2008051:3337-4240

Tidigare undersökningar:

- 1939 A. W. Rancken, Pedersöre kyrka, Observationer i samband med grävning för centralvärmerör
- 1950 C.J. Gardberg, Nils Cleve, Pedersöre kyrka, Arkeologiska undersökningar under restaureringsarbetet
- 1985–1986 Pedersöre kyrka, Markus Hiekkänen, Utgrävning av sakristian i den brunna kyrkan
- 1987 Mirja Miettinen, Nätiskatan, besiktning
- 1989 Jarmo Korpela, Argo, undervattensundersökning
- 1989 Derek Fewster, Galgbacken, Provtutgrävning av eventuell hamnplats
- 1989 Derek Fewster, Nynäsbacken, Provtutgrävning av eventuell husplats
- 1997 Marja Sipilä, Pedersöre Kyrkostrand, provgrävning
- 2001 Päivi Luppi, Aspegrens trädgård vid Rosenlunds prästgård, Utgrävning av trädgården, orangeriet och lusthuset
- 2002 Päivi Luppi, Rosenlunds prästgårds orangeri, Övervakning av utgrävningsarbeten och provtagning
- 2002 Teemu Mökkönen, Gamla stadsplaneområdet, Stadsarkeologisk inventering
- 2007 Teija Oikarinen, s.k. Lassfolkska kvarteret (kvarter 2 i stadsdel 2), stadsarkeologisk provgrävning
- 2008 Teija Oikarinen, Lassfolkska kvarteret (2/2/7–10), stadsarkeologisk räddningsutgrävning
- 2012 Jan-Erik Nyman, inventering av fornlämningar i Jakobstad
- 2010 Pekka Paanasalo, lodningsarbete, sidavsökande sonar, Argo
- 2010 Pekka Paanasalo, lodningsarbete, sidavsökande sonar, Ådöfjärden
- 2010 Pekka Paanasalo, lodningsarbete, sidavsökande sonar, Ådön
- 2013 Salla Pärssinen, Torget, stadsarkeologisk markborrning
- 2015 Petro Pesonen, Rådhuset, Arkeologisk övervakning av arbete för förstärkning av grunden
- 2015 Esa Mikkola, Torget, Stadsarkeologisk provgrävning och utgrävning
- 2017 Muuritutkimus Oy, övervakning av kabelbyggnadsarbetet vid Jakobstads kyrkas begravningsplats.

Läge. Bakgrundskarta LMV 5/2019.

2. Utgångspunkter och metoder

I Jakobstad pågår arbetet med att planera och uppdatera generalplanen som gäller hela stadens område. Sommaren 2019 gjordes en arkeologisk uppdateringsinventering på planeringsområdet i samband med planläggningsarbetet. Före inventeringen kände man till 107 arkeologiska objekt i hela staden, vilka nästan alla är historiska objekt och de flesta är stenmursobjekt.

De mest betydande eller äldsta objekten utöver det gamla stadsplaneområdet, Jakobstads kyrkas kyrkogård och Pedersöre kyrka är Gamla Bonäsets boplats/prästgård, som möjligtvis härstammar ända från 1500-talet, Nynäsbacken 1, där det äldsta möjliga omnämmandet är från år 1556 och byaplatsen Kyrkoby Lannäs, som dateras till slutet av 1600-talet. Gamla hamn har varit i bruk sedan 1600-talet och i stadens västra del kan Mjölkhavn ha varit hamnplats redan på 1500-talet. På västra stranden av Pirilö udde, vid Skutbergets skeppsvarv har fartyg tillverkats redan på 1600-talet. Ett betydande tidigt industriobjekt är beckbruket som grundades i mitten av 1700-talet och låg vid stranden av den forna Hamnviken.

Man kände till två odaterade objekt. Baserat på topografin i området är objekt från järnåldern mycket möjliga, men man känner tills vidare inte till objekt som med säkerhet härstammar från perioden. Det enda undervattensobjektet är vraket från briggen Argo, daterat till 1800-talet, som ligger öster om norra Aligrundet.

2.1. Utredningshistoria

Hela staden Jakobstad har inventerats år 2012. Inventeringen gjordes av Jan-Erik Nyman. År 2002 genomförde Teemu Mökkönen en stadsarkeologisk inventering av Jakobstad som en del av Museiverkets Stadsarkeologiska inventeringsprojekt från Vasa- och stormaktstiden. Resultaten av dessa inventeringar var de viktigaste utgångspunkterna för detta arbete.

Det har gjorts ganska få arkeologiska utgrävningar i Jakobstad. År 2015 genomfördes en omfattande stadsarkeologisk utgrävning på torgets västra del i anslutning till byggandet av den underjordiska parkeringsanläggningen som planerats. Senast har utredningar gjorts år 2017 i kyrkogården vid Jakobstads kyrka i anslutning till byggandet av sprinklersystem. Enligt preliminära uppgifter observerades flera gravar under gatu- och gårdsområdet. I den medeltida Pedersöre kyrka undersöktes den brända sakristian genom utgrävningar åren 1985–1986. Sydväst om Pedersöre kyrka gjordes år 1997 en provutgrävning på området dit begravningsplatsen planerades utvidgas. År 1989 undersöktes genom utgrävningar en möjlig hamnplats på Galgbacken och vid objektet Nynäsbacken 1 en husgrund som daterats till 1600-talet. En utgrävning gjordes i Aspegrens trädgård år 2001. I samband med denna gjordes också en växtmakrofossilanalys.

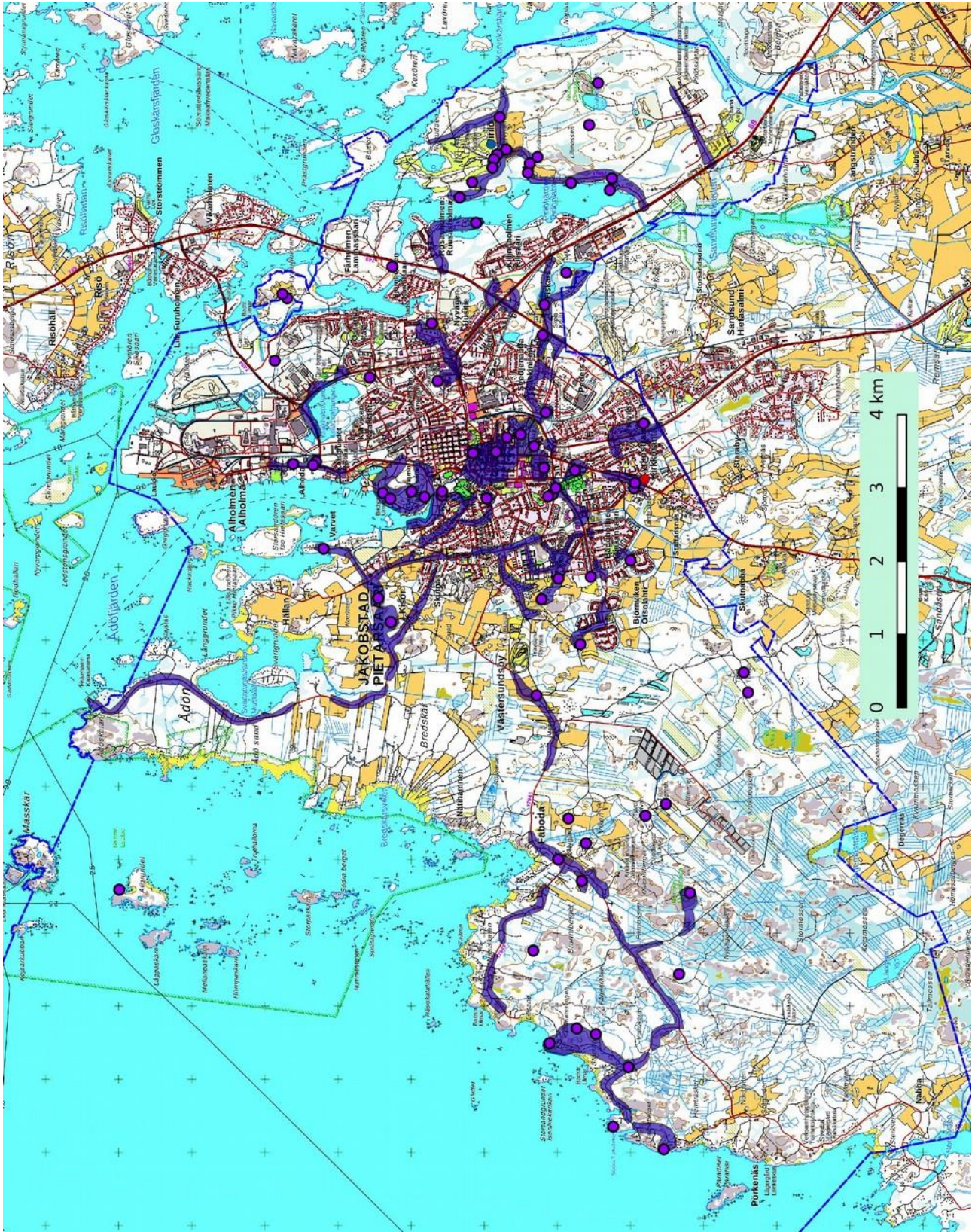

2.2. Metod

Utredningen och terränginventeringen baserade sig på förutredningar, resultat från tidigare arkeologiska utredningar som gjorts i området och dess närmiljö, Museiverkets digitala databas för arkeologiska objekt, jordmånskarter, höjdmodellen, höjdprofilen, ortofoton och laserskannat material.

De historiska kartorna har utretts på ett heltäckande sätt i inventeringarna från 2002 och 2012, så det fanns inte behov av systematisk genomgång av kartmaterial. Det har dock varit nödvändigt att använda historiska kartor för att tolka bosättnings- och näringshistoriska objekt och markanvändningens historia. De äldsta kartorna som använts är E. J. Gutzéns storskifteskarter från år 1754 och J. P. Gieddas jordebokskarter från 1693. Kartorna över storskiftet i Jakobstad som förvaras i Vasa landskapsarkiv konserverades av Jyväskylä landskapsarkiv och var inte tillgängliga. De äldsta grundkartorna från 1972 var användbara vid tolkningen av objekt. Dessutom användes litteratur.

Under inventeringen var vegetationen frodig, vilket hindrade sikten och gjorde det svårt att ta sig fram i terrängen. Väderförhållandena var utmärkta och under flera dagar var det hett. Utöver observation av ytan inspekterades jordmånen och strukturerna med hjälp av handborr, på vissa ställen var man tvungen att röja växtlighet. Tjärdalarna inspekterades i regel inte i terrängen. Flera stenmursobjekt är omfattande och de inspekterades i stora drag. Vissa objekt som härstammar från närhistorien inventerades inte. Terränginventering av vattenområden och öar ingick inte i arbetet.

Inventerade områden, objekten markerade med cirkel.

3. Landskap, topografi och geologi

Stadens totala areal är 396,35 km², varav 88,45 km² är land, 304,5 km² havsområden och 3,4 km² sjöar. Skärgård finns huvudsakligen i norra delen av staden, där den vidsträckta skärgården i Larsmo kommun börjar. I väst och nordväst är det öppet havslandskap. I Fäboda och Storsand finns vidsträckta sand- och klippstränder i naturtillstånd. Utanför centrum och tätorten är bebyggelsen främst koncentrerad till äldre byområden. På strandområdena finns gott om fritidsbebyggelse. En tämligen enhetlig kedja av åkerområden sträcker sig från Staffansnäs i stadens södra del till Hällan, i övrigt ligger åkrarna runt de gamla byacentrumen. I Pirilö är en stor del av de tidigare åkrarna numera golfgreen.

Största delen av det vattenområde som hör till Jakobstad hör till Bottenviken och Larsmosjön. Larsmosjön nordost om Jakobstad bildades år 1962 för att trygga tillgången på råvatten, dess areal är 8 500 hektar. På kommunens område finns åtta sjöar, som alla är ganska små och grunda. Den största är Kråkhölmfjärden söder om Alholmens industriområde. Det finns inga egentliga åar; endast en liten del av Purmo och Esse åar rinner inom Jakobstads gränser, i västra utkanten av området, nära deras mynningar i södra ändan av Storfjärden. I västra delen finns den större Pirilöfjärden och Östanfjärden väster om Fårholmen är ansluten till Larsmosjön endast genom ett smalt sund. På 1930- och 1940-talen torrlades ett över 100 hektar stort område vid Lappfjärden och senare de små Kockjärv och Björnviken längs Lappfjärden. Också på 1950-talet har flera sjöar torrlagts för att öka odlingsarealen.

Berggrunden består till största delen av granit (från Vasaregionen löper en migmatit-granitzon längs kusten) och av glimmergnejs i östra delen. I den sydvästra delen av området går kedjor av bergknallar i sydsydvästlig-nordnordöstlig riktning och utöver dessa finns det gott om strandklippor och grynnor. Det finns ganska rikligt med stora flyttblock i området.

Jordmånen är i huvudsak grov-mellangrov morän, numera utdikade myrområden finns huvudsakligen i sydvästra delen, där det också finns några större odikade myrområden. Den enda åsen, som är den nordvästra ändan av åsen som går mellan Alahärmä och Pedersöre, finns på Ådö uddes spets.

Till ytan är området jämnt. De första upphöjningarna i Jakobstadsområdet steg över vattenytan på 800-talet. Efter att staden grundades har landhöjningen varit över tre meter. Norrmalm, det vill säga Skata, är en av Finlands största trähusstadsdelar, från början var bostäderna till största delen sjömansbostäder. Skata undkom nästan helt stadsbranden på 1840-talet.

I stenladugården som byggdes på 1770-talet vid Rosenlunds prästgård finns Jakobstads hembygds museum, till höger Aspegrens trädgård vid prästgården.

Båtbryggorna mot nordväst i Gamla hamn.

Kråkholmsfjärden söderut.

Byggnadsbestånd längs Gamla Pirilövägen, väster om Kyrkoby byaområde.

Nygårds åker i Pirilö, bild mot väster.

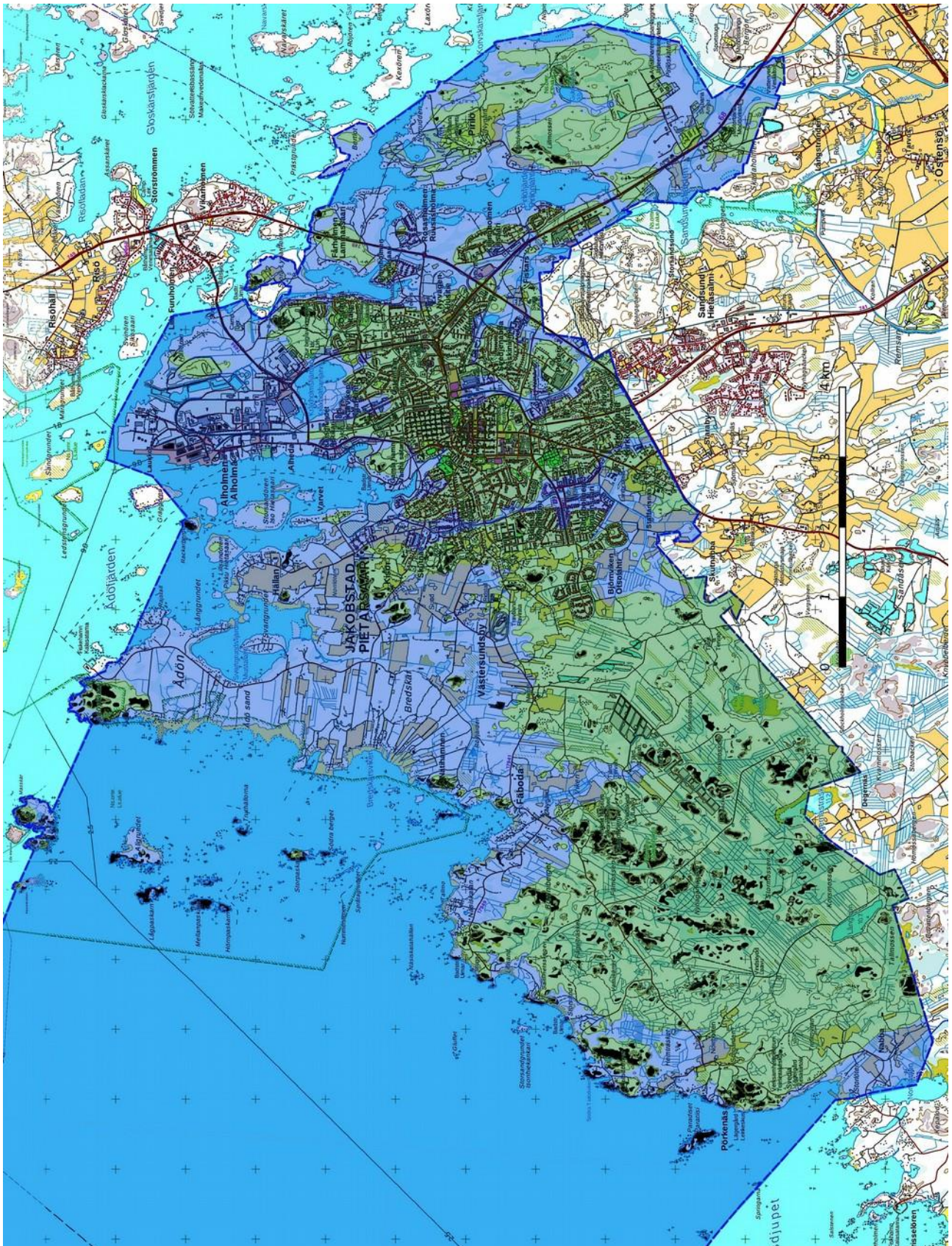
Västra delen av Kurudden, mot norr.

Bild västerut mot Storsandsgrundet.

4. Områdets markanvändningshistoria

Markområdet från 1500-talet markerat med grönt, klippor med svart.

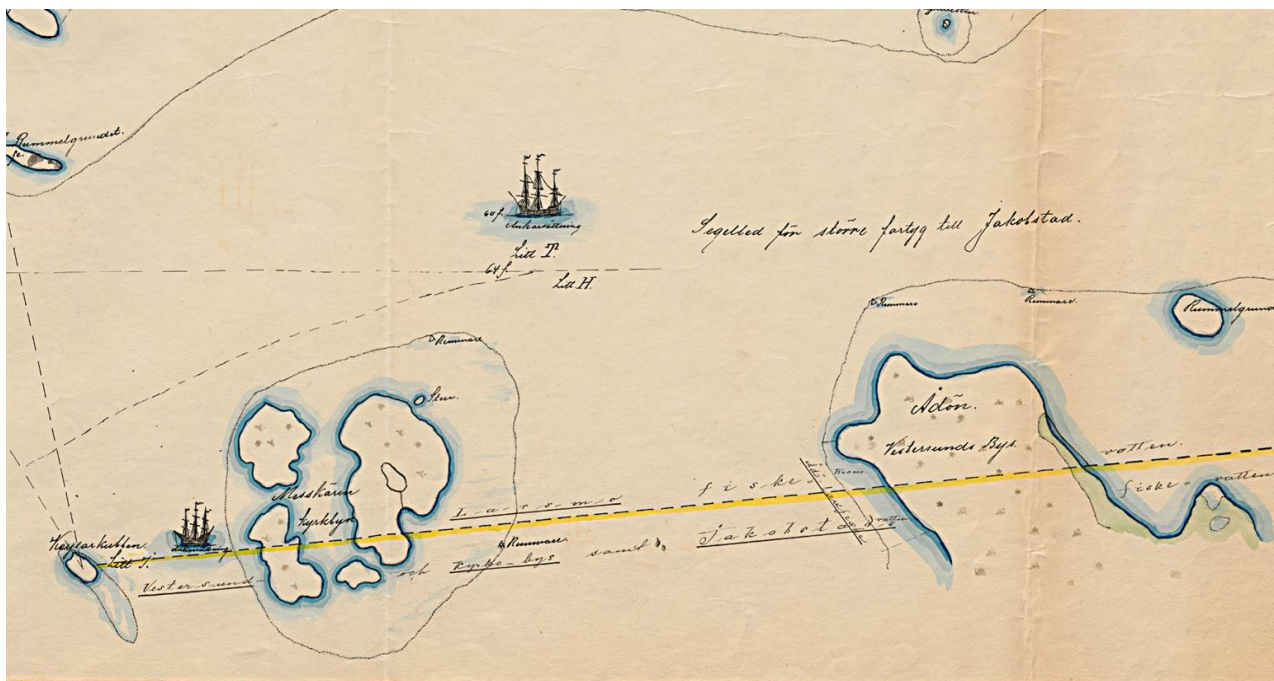
De högsta områdena ligger 10–17 meter över havet, vilket motsvarar mellersta järnåldern och sena järnåldern för cirka 1000–2000 år sedan cal BP. På höjden för perioden finns det få markområden med finfördelad jordmån som lämpar sig för jordbruk och bebyggelse. Topografin och jordmånen möjliggör dock andra typer av objekt för perioden, såsom kortvariga lägerplatser för fiskare och säljägare. Man känner till några boplatsgropar i området, på mellersta och sena järnålderns höjd, av vilka några kan vara tillfälliga skydd för säljägare eller fiskare, det vill säga tomtingar. Man känner dock tills vidare inte till objekt som med säkerhet härstammar från tidsperioden.

Jakobstad grundades 1652 och den tidigaste historiska bosättningen är medeltida. Bränder har förstört stadens centrum flera gånger. Utöver Kyrkoby är Kisor, Pirilö, Pörkenäs, Skutnäs, Staffansnäs och Västersundsby gamla byabeskyddsområden. Lappfjärden, senare sjön, som torrlades före mitten av 1900-talet fanns sydväst–väster om Kyrkostrand och Staffansnäs. Invid dess forna strand låg bland annat Pedersöre medeltida kyrka och Lannäs herrgård från 1680-talet. Det nuvarande området kring den forna viken är främst åker och bebyggelse.

På grund av landhöjningen har man också i Jakobstad varit tvungen att flytta hamnen flera gånger. Den första hamnen låg troligtvis öster om Herrholmen, som separerades från staden genom ett smalt sund. Sannolikt var man redan i mitten av 1600-talet tvungen att flytta hamnen till Kittholmen, nuvarande Gamla hamn, där även Mommas skeppsvarv låg 1666–1672 (Mökkönen, s. 5 och Toivanen 1982, s. 20, 35–36). Nästa hamn var på Alholmen, varifrån den senare flyttades längre norrut till sin nuvarande plats.

Jakobstad har varit en skeppsbyggnads- och sjöfartsstad samt en betydande historisk handelsstad. I Jakobstad byggdes på 1700-talet flest fartyg i Finland. Flera skeppsvarv har funnits i området sedan 1600-talet. Trots sjöfartens betydelse känner man till endast ett arkeologiskt objekt under vatten, vraket från briggen Argo, som dateras till 1800-talet.

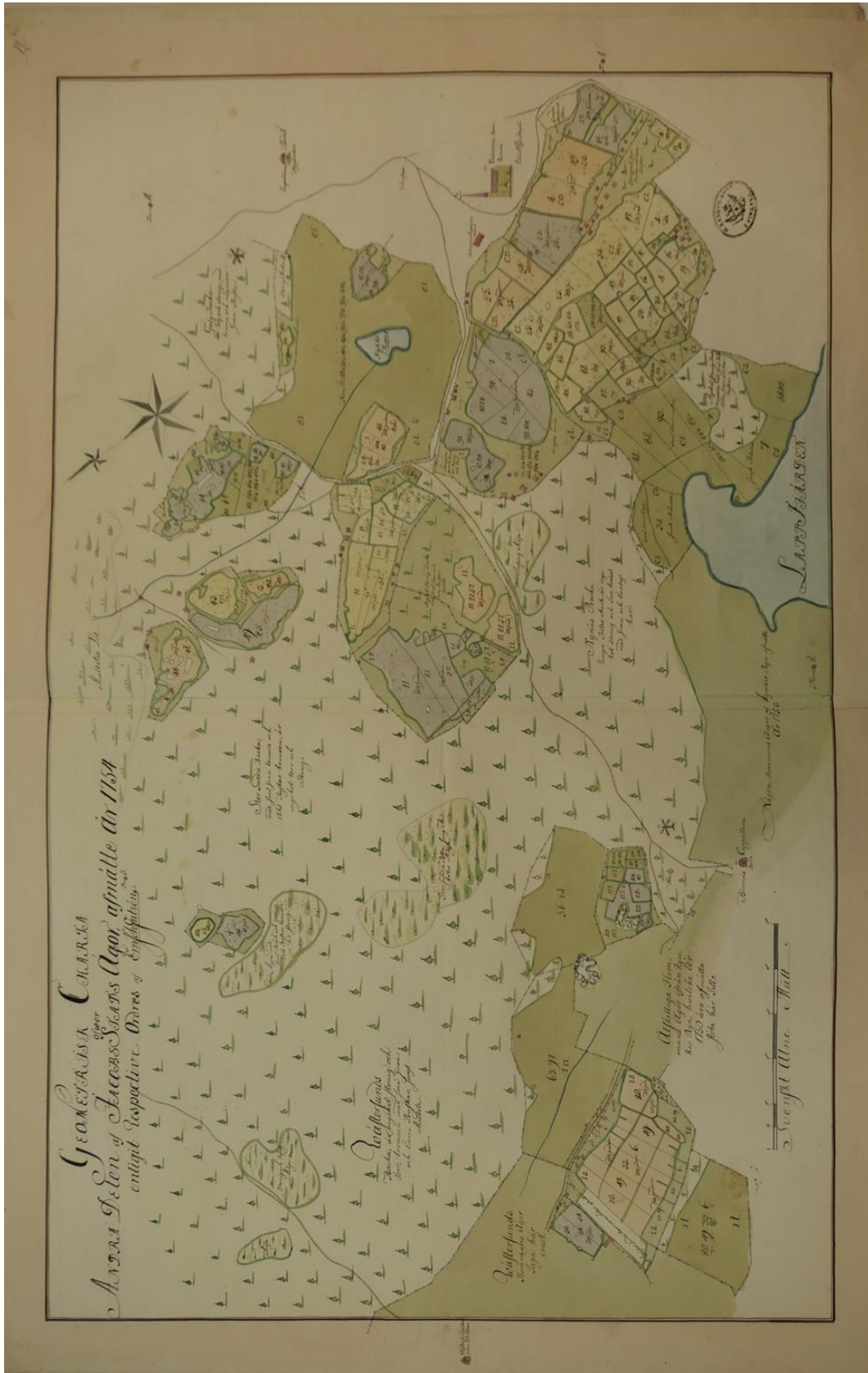
Betydande industrianläggningar har grundats i staden från 1700-talet och framåt. På den forna hamnvikens västra strand, sydost om nuvarande Hamnviken, grundades ett beckbruk år 1754. Bland de tidigaste industrianläggningarna fanns även tobaksfabriken som grundades 1762. Betydande sågverksverksamhet uppstod också redan på 1700-talet. Jakobstad var den mest betydande exportören av sågvaror i Finland från början av 1700-talet till 1800-talet. Till sågverksamheten hörde redan sedan gammalt specialiserad användning av skog. Sågvirkesproduktionen gav också upphov till omfattande flottningsverksamhet. På Stockholmen fanns en ångsåg som grundades av Peter Malm år 1860. På ön låg även sågverksarbetarnas bostäder. Wilhelm Schauman grundade ett sågverk på Alholmen 1896. Han grundade även en sockerfabrik på Alholmen.

Utdrag ur Nils Roerings geometriska karta från mitten av 1700-talet över Larsmo bys yttre ägor och skärgård. Mässkär och norra delen av Ådön i nedre kanten. Ovanför dem har en seglingsrutt till Jakobstad för stora fartyg och en förankringsplats markerats. Karta, Riksarkivet (sto ad 369/180 1900).

E. J. Gutzéns storskifteskarta från 1754 över staden och dess näromgivning. Karta: KA E56:14/1-11- Kyrkoby; Jakobstad stad: karta öfver åker och äng.

E. J. Gutzéns storskifteskarta från år 1754. Karta: KA E56:14/1-11- Kyrkoby; Jakobstad stad: karta öfver åker och äng. På kartan syns bland annat Pedersöre kyrka, prästgården ovanför den och norra delen av Lappfjärden.

E. J. Gutzéns storskifteskarta från 1754 över Alholmen och Kråkholmsfjärden som då redan var avsnörd. Karta: KA E56:14/1-11- Kyrkoby; Jakobstad stad: karta öfver åker och äng.

5. Resultat

I arbetet inventerades största delen av de kända objekten och deras nuvarande tillstånd inspekterades. Vid vissa objekt hittades nya konstruktioner och koordinatuppgifterna preciserades. Vid objekt nr 5 *Skutberget* hade ett av spisirösen skadats vid skogsplöjning och vid objekt nr 56 *Fallet* hade en del av stenvallen förstörts i samband med vägbygge. De övriga inventerade objekten var i huvudsak oförändrade.

På objekt nr 75, *Jakobstads gamla stadsplaneområde*, inventerades 15 tomter, där man på västra delen av Jakobstads torg och i kvarter KII 2–9, s.k. Lassfolkska kvarteret längs Runebergsgatan, hade gjort stadsarkeologiska utgrävningar innan byggandet. Även på några andra inventerade tomter har betydande byggnadsverksamhet ägt rum.

Man letade inte efter nya objekt, och hittade därför bara ett (objekt 77 Korsgrundet).

12.9.2019

Jaana Itäpalo

Hans-Peter Schulz

6. Materialförteckning

Riksarkivet: E56:14/1-11. Kartor över storskiftet, Kyrkoby; Jakobstad stad: karta öfver åker och äng.

Digitalt material

Arkivverkets digitala arkiv, Jakobstad.

Geologiska forskningscentralen,
<http://gtkdata.gtk.fi/Maankamara/index.html>

Lantmäteriverket, Filtjänst för avgiftsfri data,
<https://asiointi.maanmittauslaitos.fi/karttapaikka/tiedostopalvelu?lang=sv>
<https://vanhatpainenutkartat.maanmittauslaitos.fi/?lang=sv>

Museiverket, Kulturmiljöns tjänsteportal, arkeologiska objekt och utredningsrapporter över kulturmiljöns arkeologi, <https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/portti/read/asp/default.aspx>

Syke. <https://www.syke.fi/sv/miljodata>

Gamla kartor, <https://expo.oscapps.jyu.fi/s/vanhakartta/page/etusivu>
Gylden, C. W., stadskarta från år 1842 <http://urn.fi/URN:NBN:fi:jyu-200908243766>

Litteratur:

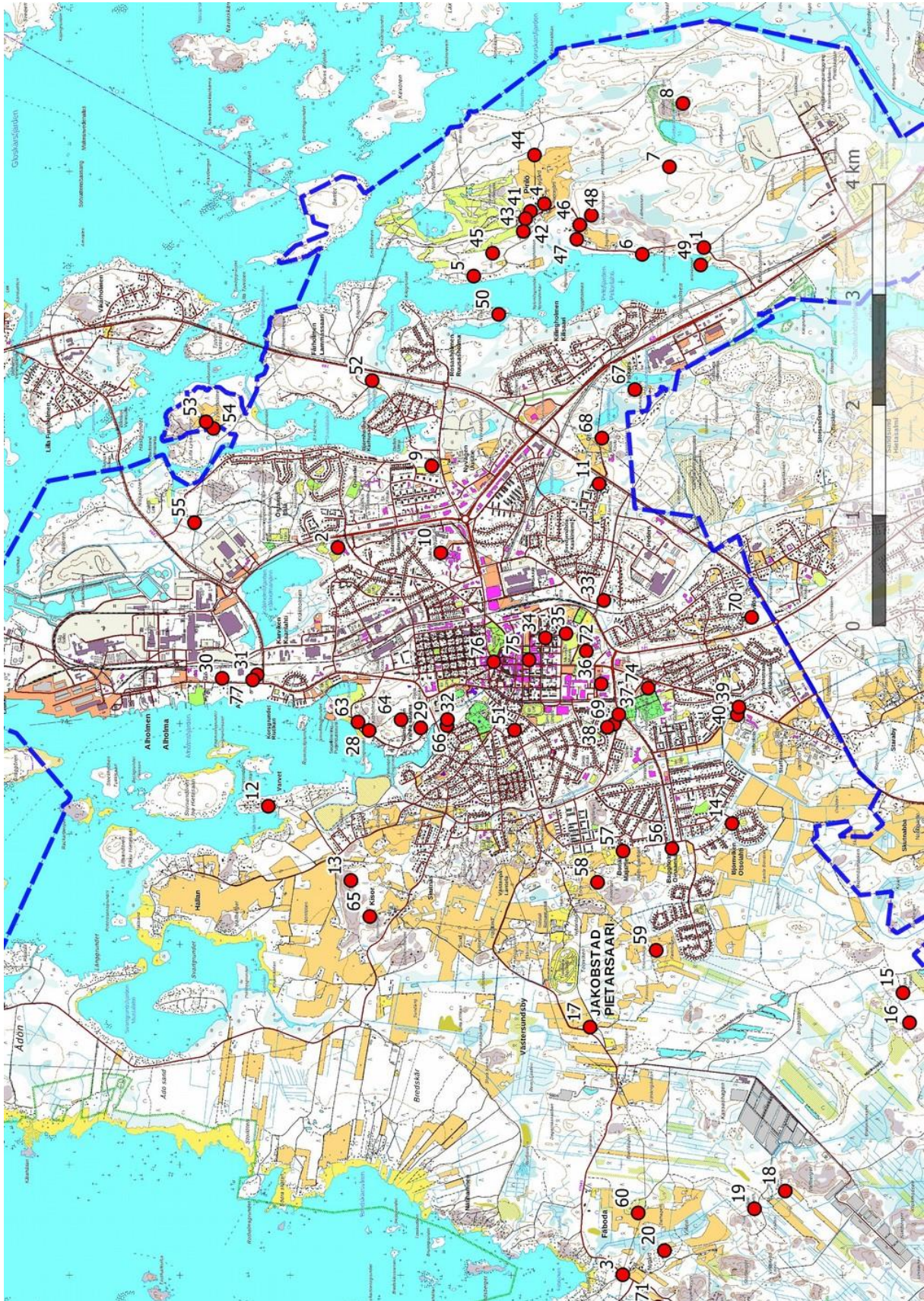
Åkerblom, Kristian V. Pedersöre storsockens historia intill 1865. 1–2. 1950.
Toivanen Pekka, 100 år av sågverksamhet på Alholmen i Jakobstad. 1996.
Toivanen Pekka, Bröderna Mommas skeppsvarv i Jakobstad 1666–1672. 1982.
Toivanen Pekka, Finnäs Fjalar, Hoffman Kai, Jakobstads historia IV. 2002.
Söderhjelm, Alma, Jakobstads historia, Daningens tid. 1721–1808. 1974
Söderhjelm, Alma, Jakobstads historia. Kampens tid. 1653–1721. 1974.

Opublicerat material

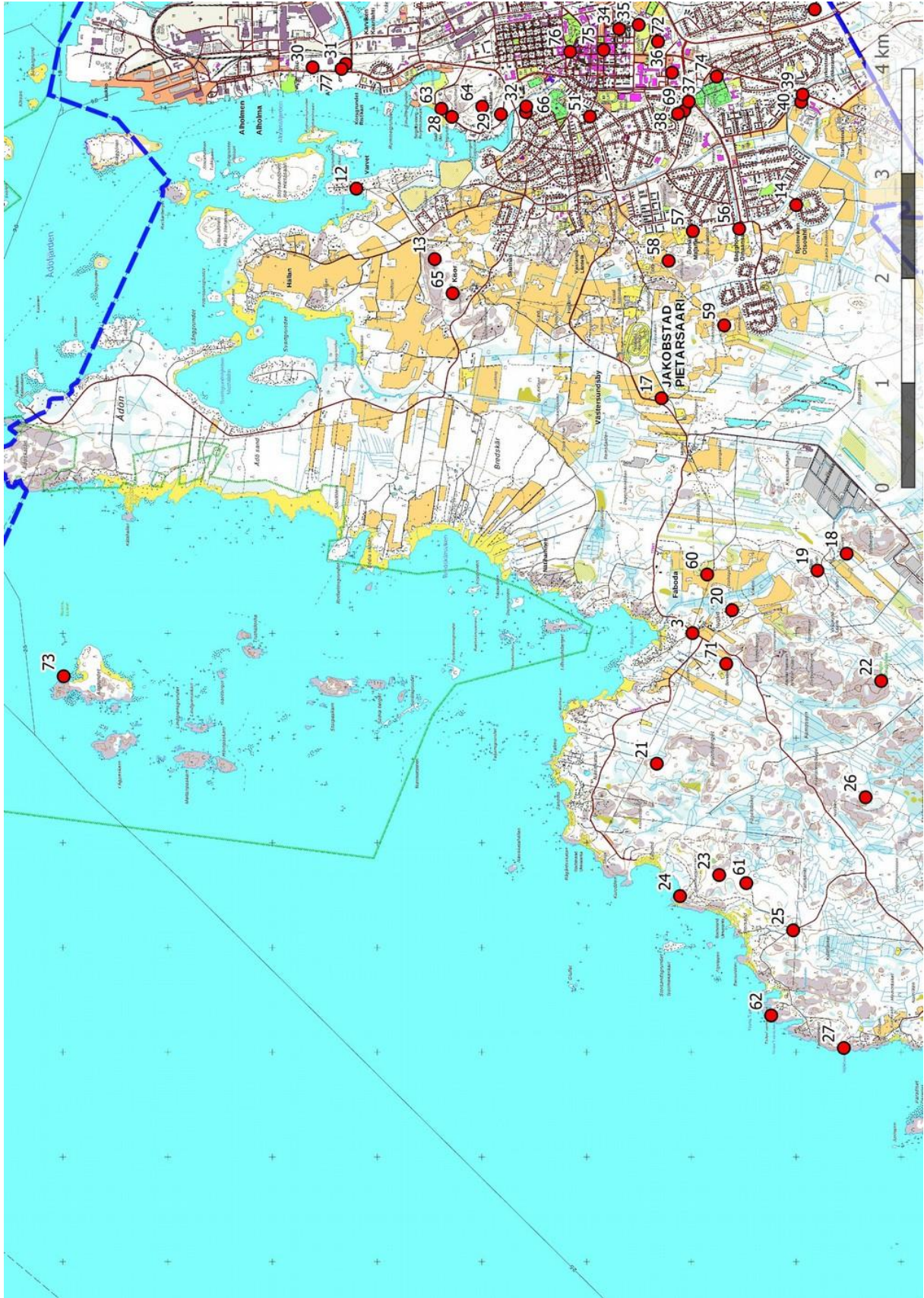
Shulz Hans-Peter, Tabell över strandförskjutning.

Översiktskartor

Objekt, östra delen.

Objekt, västra delen.

Jakobstad 2019

Arkeologisk inventering för Jakobstads generalplan Del 2 Objektbeskrivningar

Aspegrens trädgård

Jaana Itäpalo och Hans-Peter Schulz 12.9.2019

8. Objektförteckning

Objektnumreringen för objekt 1–71 följer numreringen i rapporten från år 2012.

Objekt	sida	typ/ specifikation av typen	datering	antal	status
1. Pedersöre-Cederbergs	7	Kult- och traditionsplatser/källor	historisk	0	(KM)
2. Kråkholmen	8	Stenkonstruktioner, stenmurar	historisk	24	KM
3. Näsiskatan	9	Kult- och traditionsplatser, skålgropsstenar	historisk	1	KM
4. Kyrkoby (Kijrckoby) Pirilö	11	Boplatser, byaplatser	historisk	1	KM
5. Skutberget	13	Arbets- och tillverkningsplatser, skeppsvarv	historisk	3	KM
6. Surbrunnsberget	15	Arbets- och tillverkningsplatser, skeppsvarv	historisk	5	KM
7. Lillmossen	17	Stenkonstruktioner, gränsmärken	historisk	1	KM
8. Gubbträskberget	18	Stenkonstruktioner, klapperstensgropar	odaterad	3	KM
9. Östanlid	19	Stenkonstruktioner, stenmurar	historisk	7	KM
10. Malmska sjukhuset	20	Stenkonstruktioner, stenmurar	historisk	9	KM
11. Åkerviken	22	Boplatser, torp	historisk	0	(KM)
12. Varvet	24	Arbets- och tillverkningsplatser, skeppsvarv	historisk	2	KM
13. Norrlötsberget	25	Stenkonstruktioner, tomtningar	odaterad	3	KM
14. Gamla Bonäset	27	Boplatser, prästgårdar	historisk, 1500-talet	1	KM
15. Oxmossen 1	68	Arbets- och framställningsplatser, tjärdalar	historisk	1	KM
16. Oxmossen 2	68	Arbets- och framställningsplatser, tjärdalar	historisk	1	KM

Objekt	sida	typ/ specifikation av typen	datering	antal	status
17. Nyhagen	68	Arbets- och framställningsplatser, tjärdalar	historisk	1	KM
18. Vallan 1	68	Arbets- och framställningsplatser, tjärdalar	historisk	2	KM
19. Vallan 2	68	Arbets- och framställningsplatser, tjärdalar	historisk	1	KM
20. Fäboträsket	68	Arbets- och framställningsplatser, tjärdalar	historisk	1	KM
21. Brunniberget	68	Arbets- och framställningsplatser, tjärdalar	historisk	1	KM
22. Dalpottberget	29	Stenkonstruktioner, stenvallar, rösen	historisk	5	KM
23. Sammetsskogen 1	68	Arbets- och framställningsplatser, tjärdalar	historisk	1	KM
24. Sammetsskogen 2	31	Boplatser, husgrunder	historisk	2	KM
25. Kråkräsket	68	Arbets- och framställningsplatser, tjärdalar	historisk	1	KM
26. Kvarnstensberget	68	Arbets- och framställningsplatser, tjärdalar	historisk	1	KM
27. Mjolkhamn	32	Konst, minnesmärken, inhuggningar	historisk	> 10	KM
28. Kittholmen 1	34	Försvarsverk, artilleriställningar	historisk	1	KM
29. Gamla hamn	35	Kommunikationsleder, hamnar	historisk 1600-talet	1	KM
30. Batteriudden	37	Försvarsverk, artilleriställningar	historisk	> 10	KM
31. Korsgrundet	39	Försvarsanläggningar, löpgravar	historisk	> 10	KM
32. Nätinabba 1	40	Industrilokaler, beckbruk	historisk	3	KM
33. Pederstad	42	Boplatser, prästgårdar	historisk	2	KM

Objekt	sida	typ/ specifikation av typen	datering	antal	status
34. Kvarnbacken	43	Konst, minnesmärken, inhuggningar	historisk	> 9	KM
35. Masaholmen	44	Stenkonstruktioner, stenmurar	historisk	10	KM
36. Galgbacken	46	Stenkonstruktioner, stenmurar	historisk	4	KM
37. Nynäsbacken 1	47	Boplatser, husgrunder	historisk, 1556?	2	KM
38. Västermalm	48	Stenkonstruktioner, stenmurar	historisk	11	KM
39. Lannäslund	50	Stenkonstruktioner, stenmurar	historisk	5	KM
40. Kyrkoby (Kijrckoby) Lannäs	51	Boplatser, byaplatser	historisk 1680-talet	2	KM
72. Rackartåget	52	Stenkonstruktioner, stenmurar	historisk	2	KM
73. Argo	54	Fartygsvrak, trävrak	historisk	1	KM
74. Pedersöre kyrka	55	Kyrkobyggnader, kyrkoplatser	historisk 1510–1530	1	KM
75. Jakobstads gamla stadsplaneområde	57	Boplatser, städer	historisk 1600-talet	1	KM
76. Jakobstads kyrkas kyrkogård	66	Gravplatser, begravningsplatser	historisk, 1691	1	KM
41. Pirilö 1	69	Boplatser, husgrunder	historisk	1	K
42. Pirilö 2	70	Boplatser, torp	historisk	2	K
43. Pirilö 3	71	Boplatser, torp	historisk	1	K
44. Pirilö 4	72	Stenkonstruktioner, stenmurar	historisk	36	K
45. Norrängarna	74	Arbets- och tillverkningsplatser, odlingar	historisk	1	K

Objekt	sida	typ/ specifikation av typen	datering	antal	status
46. Gäddviken 1	75	Boplatser, torp	historisk	1	K
47. Gäddviken 2	76	Boplatser, torp	historisk	1	K
48. Gäddviksberget	77	Stenkonstruktioner, rösen	modern	1	K
49. Braxberget	78	Händelseplatser	historisk	1	K
50. Granholmen	79	Boplatser, husgrunder	historisk	2	K
51. Hållhagen	81	Stenkonstruktioner, stenmurar	historisk	1	K
52. Fattigviken	82	Stenkonstruktioner, stenmurar	historisk	1	K
53. Stora Lysarholmen 1	83	Stenkonstruktioner, stenmurar	historisk	5	K
54. Stora Lysarholmen 2	84	Stenkonstruktioner, gränsmärken	historisk	1	K
55. Östanskogen	85	Stenkonstruktioner, stenmurar	historisk	2	K
56. Fallet	86	Stenkonstruktioner, stenmurar	historisk	1	K
57. Stads-Svanbäck	87	Stenkonstruktioner, stenmurar	historisk	2	K
58. Fallberget	88	Boplatser, torp	historisk	2	K
59. Snarubacken	89	Arbets- och tillverkningsplatser, odlingar, byggnadsgrunder	historisk	1	K
60. Dalhagen	90	Stenkonstruktioner, stenmurar	historisk	2	K
61. Storsand	91	Markkonstruktioner, gropar	modern	1	K
62. Tailod norra udden	92	Kommunikationsleder, kummel	historisk	1	K

Objekt	sida	typ/ specifikation av typen	datering	antal	status
63. Kittholmen 2	93	Konst, minnesmärken, inhuggningar	historisk	1	K
64. Kittholmen 3	95	Förvärvsplatser för råmaterial, stenbrott	historisk	1	K
65. Kisorberget	96	Stenkonstruktioner, stenmurar	historisk	3	K
66. Nätinabba 2	97	Stenkonstruktioner, stenmurar	historisk	2	K
67. Markusholmen	98	Stenkonstruktioner, stenmurar	historisk	4	K
68. Grannabba	99	Stenkonstruktioner, stenmurar	historisk	4	K
69. Nynäsbacken 2	100	Arbets- och tillverkningsplatser, odlingar	historisk	1	K
70. Smedasskogen	101	Stenkonstruktioner, stenmurar	historisk	7	K
71. Bovallarna	102	Boplatser, torp	historisk	1	K
77. Korsgrundet	103	Boplatser, torp	historisk	1	K

Status: KM fast fornlämning, K övrigt kulturarvsobjekt, m övrig observation.

9. Objektinformation

1. Pedersöre-Cederbergs

Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Fornminnesregistret	599010017	TM35-bladindelning	Q3334L
Art	Förstörd fast fornlämning	Gammal generalbladindelning	232106
Typ	Kult- och berättelseplatser	Koordinater ETRS-TM35FIN	N: 7066254.186 Ö: 291312.696
Specifikation av typen	Källor	N2000	Ca 3–5 m
Antal	1	Omfattning	
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	Tidigare uppgift
Specifikation av datering	1700–1800-talet	Avstånd	Cirka 4,2 km sydost om Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd		Inventeringsmetod	Inte inventerad
Tidigare undersökningar	1974 Anja Torvinen, inventering, 2012 Jan-Erik Nyman, inventering	Tidigare fynd	-

Terränguppgifter: registerportalen: "På den sydöstra stranden av Pirilöfjärden, cirka 600 meter från Jakobstad-Esse-vägen längs lokala vägen till Pirilö.

Beskrivning: registerportalen: "...I diket längs vägen, i lundskogen, finns ett källsprång med en nedsänkt, nästan murken trätonna. Bland annat Jakobstads hembygdsförening hade uppgifter om källan år 1974. I det topografiska arkivet benämns källan som kung Eriks källa, som i slutet av det senaste århundradet (1800-talet?) hade ett rykte som en bra, helande surbrunnskälla.

Källan var i dåligt skick 1974. Enligt inventeringen 2012 har källan förstörts.

2019: Objektet omnämns som förstört vid 2012 års inventering och inventerades därför inte.

Förslag till skyddszon: -

Pedersöre-Cederbergs.

2. Kråkholmen

Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Formminnesregistret	1000014200	TM35-bladindelning	Q3334L
Art	Fast fornlämning	Gammal generalbladindelning	232106
Typ	Stenkonstruktioner	Koordinater ETRS-TM35FIN	N: 7069567.848 Ö: 288593.775
Specifikation av typen	Stenmurar	N2000	Ca 3–5 m
Antal	24	Omfattning	Ca 4,5 km
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	Tidigare uppgift
Specifikation av datering		Avstånd	Cirka 4,2 km sydost om Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd		Inventeringsmetod	Observation av ytan
Tidigare undersökningar	1974 Anja Torvinen, inventering, 2012 Jan-Erik Nyman, inventering	Tidigare fynd	-

Terränguppgifter: Öster och söder om Kråkholmsfjärden, en stor del även i bostadsområden.

Beskrivning: registerportalen: I området finns flera stenmurar som en gång i tiden har avgränsat odlingar och/eller betesmarker. Nordanvägen går genom området och byggandet av vägen har i tiderna förstört stenmurar och delvis brutit helheten. Största delen av stenmurarna finns väster om Nordanvägen. Insidan av den bäst bevarade muren är idag stadens koloniträdgårdsområde med små odlingslotter. Insidan av nordöstra delen av stenmuren används numera för skolning av hundar. Delar av stenmuren finns också på östra sidan av Nordanvägen.

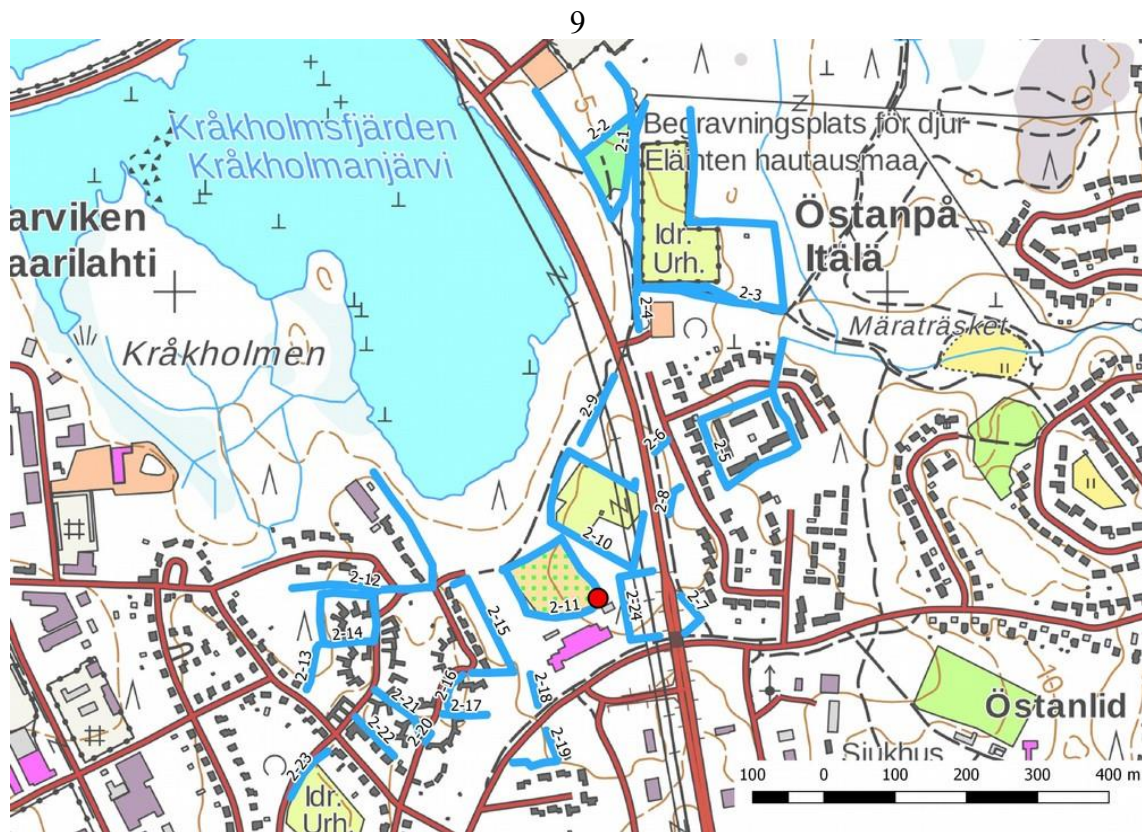
Stenmurarnas åkerfigurer syns på kartor från historisk tid: Helsberg 1797, Danielson 1829 "Staden Jacobstads ägor" och Rosenlund 1872 "Jakobstads odlade egor". Eftersom åkerfigurerna som avgränsas av stenmuren syns redan på en karta från slutet av 1700-talet ska objektet klassificeras som en fornlämning.

2019: Objektet inspekterades närmare på östra sidan av Nordanvägen i närheten av begravningsplatsen för husdjur, där objektet var oförändrat. En del av murarna såg ut att bestå av stora stenar. De flesta murar finns vid åkrar som har markerats på grundkartan från 1972 och en del eller delar av murarna kanske har byggts senare.

Förslag till skyddszon: sm-beteckning.

Stenmurar längs motionsstigen, söder om begravningsplatsen för husdjur, fotograferat mot öster.

Kråkholmen.

3. Näsiskatan

Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Formminnesregistret	598010001	TM35-bladindelning	Q3332R
Art	Fast fornlämning	Gammal generalbladindelning	232106
Typ	Kult- och berättelseplatser	Koordinater ETRS-TM35FIN	Skålgropssten 1: N: 7066988.361 Ö: 282004.16 möjlig skålgropssten: N: 7066988.911 Ö: 281997.512
Specifikation av typen	Skålgropsstenar	N2000	Ca 4–5 m
Antal	1–2	Omfattning	
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	GPS-mätning
Specifikation av datering	1700-talet?	Avstånd	Cirka 5,7 km västerut från Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd	-	Inventeringsmetod	Observation av ytan, borring
Tidigare undersökningar	1987 Mirja Miettinen, besiktning, 2012 Jan-Erik Nyman, inventering	Tidigare fynd	-

Terränguppgifter: registerportalen: I Fäboda, längs vägen till Näsiskatan, några tiotal meter väster om Kaffestugan, väster om korsningen med vägen till Holmens sommarstugeområde i nordväst och väster om Näsiskatavägen.

Beskrivning: registerportalen: Enligt uppgifter finns på platsen gräsbevuxna och vegetationstäckta byggnadsgrunder (fähus mm.) från 1700-talet, bredvid vilka det finns två mindre, låga jordstenar. Stenen närmast byggnadsgrunderna har 6–7 skålgropar. Ungefär 6–7 meter norr om föregående sten finns en annan sten med en synlig skålgropsaktig fördjupning.

Baserat på platsens höjd är skålgropsstenarna från historisk period. Uppgifterna om bosättning från 1700-talet på platsen och lämningarna stöder uppfattningen om att skålgropsstenarna hör till samma sammanhang. Vid inventeringen år 2012 observerades inga bostadsrester.

2019: På platsen hittades med säkerhet en skålgropssten, som ligger vid kanten av Fäbodavägen, intill Torkholmsvägens skylt. Vid utkanten av den norra tomten fanns några större stenar, men inga tecken på skålgropssten. Omkring 10 meter sydväst om den observerade skålgropsstenen fanns en sten som kluvits med borrh och som inte bar tecken på skålgropsfördjupningar. Ungefär 10 meter nordväst om skålgropsstenen hade en transformator nyligen byggts. På den öppna markytan i närheten observerades inget som tydde på byggnadsgrunder, även om marken verkade smutsig. Knappt 10 meter väster om skålgropsstenen finns två låga stenar i gräset. Baserat på läget kan den ena av dem vara den andra skålgropsstenen, som nämns i tidigare uppgifter, på vilken man hade observerat en skålgrop.

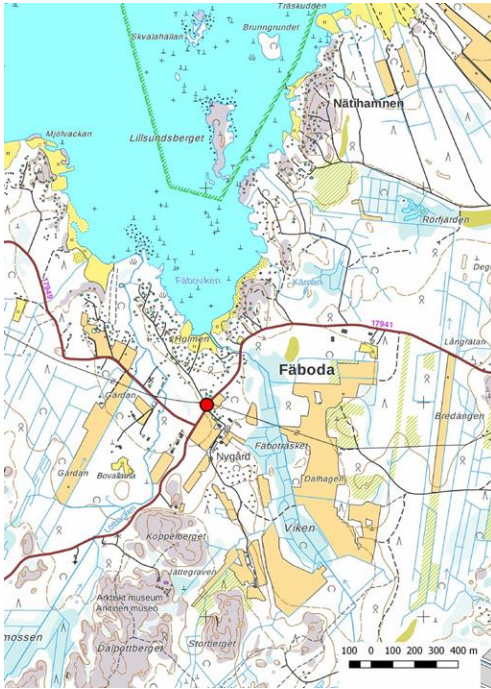
Förslag till skyddszon: sm-beteckning.

Skålgropssten fotograferad ovanifrån, i fördjupningarna finns vatten.

Ungefär 7 meter väster om skålgropsstenen invid vägen finns två låga stenar, där inga tydliga fördjupningar syntes. På bilden till höger, cirka 10 meter sydväst om skålgropsstenen, är stenen som är kluven med borrh.

Näsiskatan.

Skålgropsstenen markerad med röd cirkel, den osäkra med gult.

4. Kyrkoby (Kijrckoby) Pirilö

Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Formminnesregistret	1000025496	TM35-bladindelning	Q3334L
Art	Fast fornlämning	Gammal generalbladindelning	232109
Typ	Boplatser	Koordinater ETRS-TM35FIN	Husgrund N: 70676999 Ö: 291709 jordkällare N: 7067716 Ö: 291680
Specifikation av typen	Byaplatser	N2000	Ca 6–9 m
Antal	1	Omfattning	Ca 4 500 m ²
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	Tidigare uppgift, husgrund
Specifikation av datering	1700-talet	Avstånd	Cirka 4,2 km österut från Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd	-	Inventeringsmetod	Observation av ytan
Tidigare undersökningar	2012 Jan-Erik Nyman, inventering	Tidigare fynd	-

Terränguppgifter: På västra sidan av Pirilö udde, längs Gamla Pirilövägen, vid kanten av en kulle som sluttar mot sydväst och söder. Området är tätbebyggt. Byaplatser ligger på tre hemmans gårdsområden. I de omgivande områdena finns åker och andra gårdars gårdsområden.

Beskrivning: registerportalen: På nordvästra delen av tomtens finns ett gårdsområde och två gamla bostadshus. I mitten av tomtens finns en 20 x 6,5 meter stor byggnadsgrund. Grunden hör till en byggnad som uppfördes på 1700-talet och revs 1956. På platsen observerades en murad källare och rester av en byggnad som brann ner 1692.

I norra delen av byatomten finns en jordkällare byggd av natursten. På västra sidan av den finns rester av en stenfot. Den äldsta kartan över platsen där huset stod är från 1750.

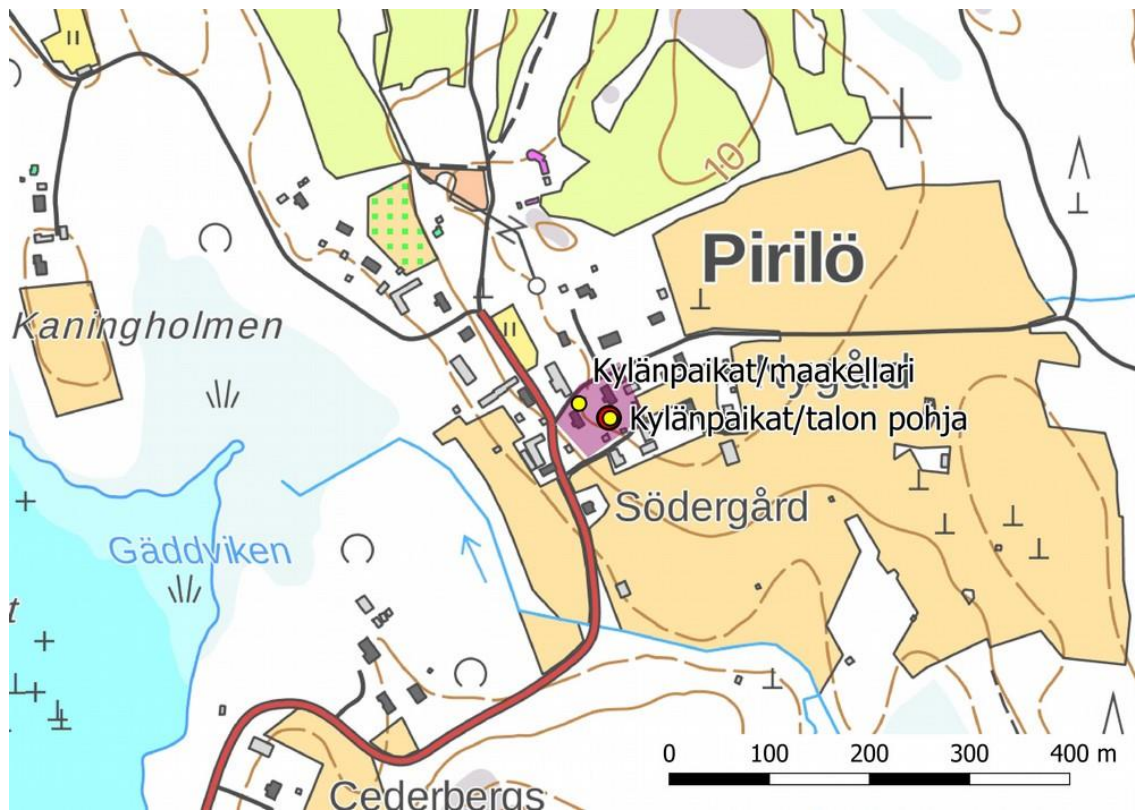

2019: Området inspekterades i stora drag. Objektet verkade vara oförändrat.

Förslag till skyddszon: områdesavgränsning, sm-märkning.

Moffas gårds fasad mot nordost. Byggnadsgrunden ligger ca 30 meter österut och jordkällaren på norra sidan av huset, vid västra kanten av Cederbergs gård.

Områdesavgränsning. Byggnads-/husgrunden och jordkällaren är markerade med gul cirkel, objektkoordinaterna med röd cirkel.

5. Skutberget

Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Formminnesregistret	1000025510	TM35-bladindelning	Q3334L
Art	Fast fornlämning	Gammal generalbladindelning	232106
Typ	Arbets- och tillverkningsplatser	Koordinater ETRS-TM35FIN	N: 7068338 Ö: 291054 spisrösets botten N: 7068338.642 Ö: 291074.733 jordhög/röse N: 7068347.780 Ö: 291056.538
Specifikation av typen	Skeppsvarv	N2000	Ca 4–6 m
Antal	3	Omfattning	Ca 6 400 m ²
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	Tidigare uppgift
Specifikation av datering	1600-talet?	Avstånd	Cirka 3,5 km österut från Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd	-	Inventeringsmetod	Observation av ytan, borring
Tidigare undersökningar	2012 Jan-Erik Nyman, inventering	Tidigare fynd	-

Terränguppgifter: På Pirilö uddes västra strand, öster om villabebyggelsen på båda sidor om Skutbergsvägen.

Beskrivning: registerportalen: Västra delen av Pirilö udde. På båda sidor om Skutbergsvägen finns lämningar av ett skeppsvarv. På platsen finns två tämligen runda rösen. De har en diameter på 3–4 meter och en höjd på 0,5 meter. I rösen finns tegel och natursten. De är spisrösen. När varvets verksamhet inleddes är inte närmare känt, men troligtvis under 1600-talet. Verksamheten fortsatte till 1860-talet.

2019: På östra sidan av Skutbergsvägen hade man utfört skogsplöjningar och spisröset som fanns där har förstörts. I plogspåret fanns sotig jord och kolbitar på ett tämligen vidsträckt område. I övrigt var objektet oförändrat.

Förslag till skyddszon: områdesavgränsning, sm-märkning.

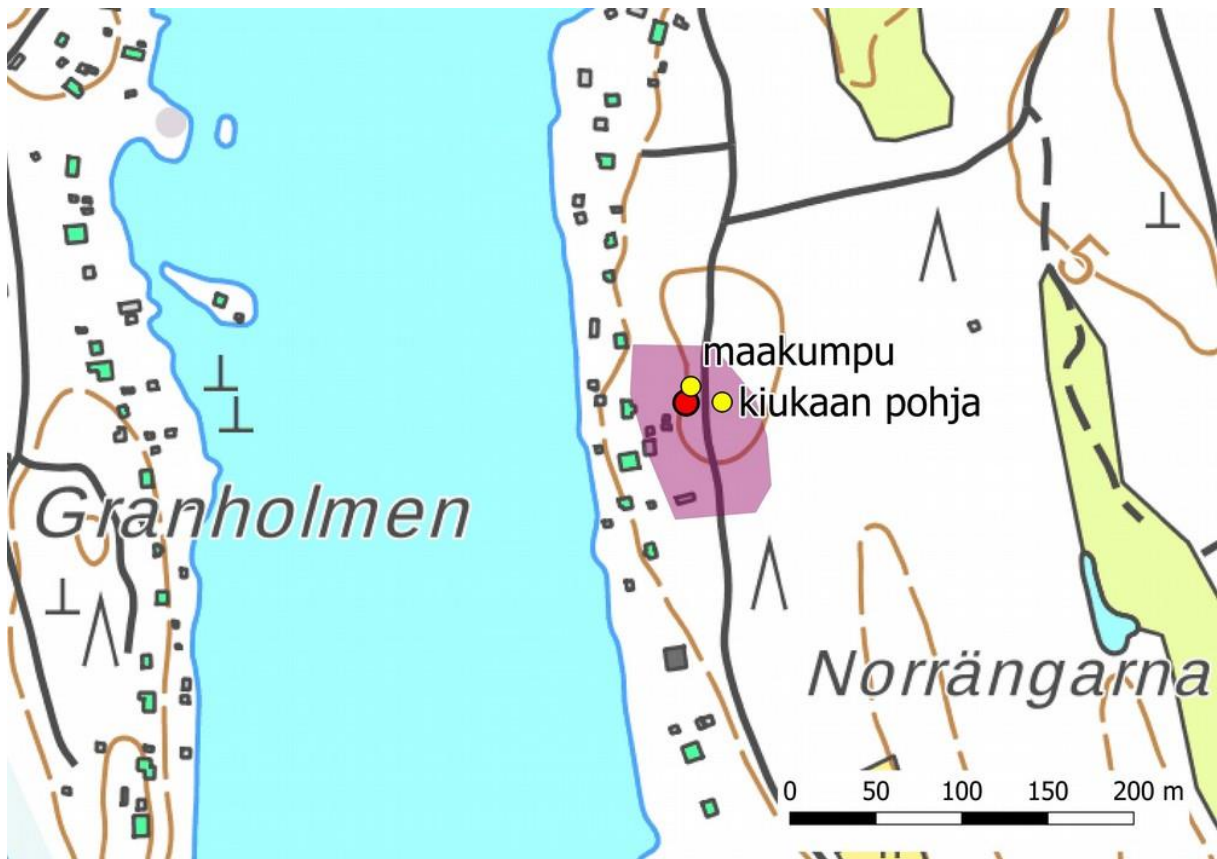
Översikt från östra sidan av Skutbergsvägen, fotograferat mot nordost.

Det förstörda spisrösets botten.

Sotig jord och kolbitar vid det förstörda spisröset.

Objektets avgränsning och observerade formationer. Objektkoordinater, skeppsvarvets plats i den röda cirkeln.

6. Surbrunnsberget

Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Fornminnesregistret	1000025939	TM35-bladindelning	Q3334L
Art	Fast fornlämning	Gammal generalbladindelning	232106
Typ	Arbets- och tillverkningsplatser	Koordinater ETRS-TM35FIN	N: 7066812 Ö: 291251
Specifikation av typen	Skeppsvarv	N2000	Ca 2–7 m
Antal	5	Omfattning	Ca 4 500 m ²
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	Tidigare uppgift
Specifikation av datering	1800-talet?	Avstånd	Cirka 3,9 km sydost om Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd	-	Inventeringsmetod	Observation av ytan, borrhning
Tidigare undersökningar	2012 Jan-Erik Nyman, inventering	Tidigare fynd	-

Underobjekt, koordinater

Mjttunnus, N, 10	Kohdenimi, C, 100	Tyyppi, C, 100	Alatyyppi, C, 100	Laji, C, 100	kolx, N, 11, 3	y, N, 11, 3
1000025939	Surbrunnsberget	työ- ja valmistuspaikat	laivanrakennuspaikat/kiukaan pohja	kiinteä muinajäännös	6 291251,000	7066812,000
0			maakellarin pohja		6 291282,670	7066750,741
0			maakellarin pohja		6 291281,026	7066758,596
0			maakellarin pohja		6 291275,911	7066771,382
0			maakellarin pohja		6 291278,651	7066764,441

Terränguppgifter: registerportalen: Skeppsvarvet ligger på Pirilö uddes västra utkant, nordväst om Surbrunnsberget.

Beskrivning: registerportalen: Cirka 10 meter väster om Gamla Pirilövägen finns ett spisiröse. Spisiröset är cirka 3,5 x 3,5 meter stort och har en höjd på 0,8 meter. Det är täckt av torv och gräs. Ungefär 70 meter sydväst om röset finns fem så gott som runda gropar, som är eventuella rester av en jordkällare. Groparna är cirka 3 meter i diameter och 0,2–1 meter djupa.

2019: Av jordkällarens rester som nämns i rapporten från 2012 hittades tre lite längre norrut än positionen som nämndes då. I området hade man nu avverkat skogen och på grund av den kraftiga plöjningen var området i huvudsak ojämnt och täckt av hög växtlighet. Därför kunde man inte med säkerhet urskilja om det finns källargropar i området. I övrigt var objektet oförändrat. Med en snabb överblick såg källargroparna som nu observerades ganska unga ut, men ovanpå dem växte dock redan moget, cirka 50 år gammalt, trädbestånd. På platsen har stugbebyggelse ritats in på 1972 års grundkarta och det är möjligt att källarna hänför sig till denna äldre sommarstugebebyggelse.

Förslag till skyddszon: områdesavgränsning, sm-märkning.

Spisrösets botten, delvis täckt av vegetation.
Fotograferat mot nordväst.

En av de observerade källargroparna, fotograferat
österut i riktning mot Gamla Pirilövägen.

Områdesavgränsning. Spisrösets botten och källargroparna som observerades år 2019 är markerade med gul cirkel, källargroparna som observerades vid inventeringen 2012 med orange stjärna.

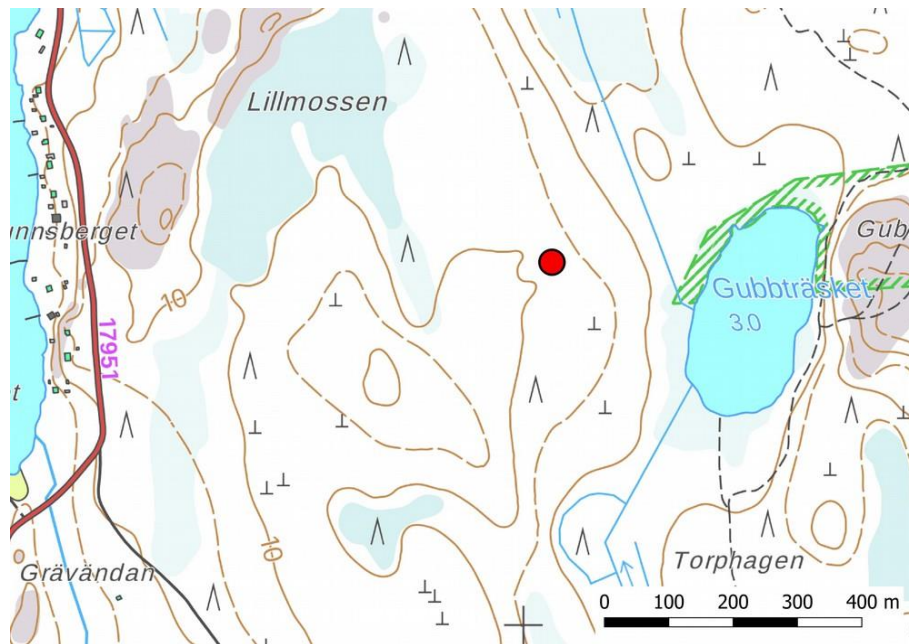
7. Lillmossen

Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Fornminnesregistret	1000025941	TM35-bladindelning	Q3334L
Art	Fast fornlämning	Gammal generalbladindelning	232109
Typ	Stenkonstruktioner	Koordinater ETRS-TM35FIN	N: 7066566 Ö: 292044
Specifikation av typen	Gränsmärken	N2000	Ca 9 m
Antal	1	Omfattning	
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	Tidigare uppgift
Specifikation av datering	1700-talet	Avstånd	Cirka 4,8 km sydost om Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd	-	Inventeringsmetod	Inte inventerad
Tidigare undersökningar	2012 Jan-Erik Nyman, inventering	Tidigare fynd	-

Terränguppgifter: registerportalen: 250 meter sydost från Lillmossen och 250 meter väster om Gubbträsket vid nordöstra kanten av ett litet kärr.

Beskrivning: registerportalen: Märket är ett 0,3 meter högt stenröse som är 1,5 x 1,5 meter stort. Röset är byggt av 0,2–0,5 meter stora naturstenar och i mitten finns en cirka 0,5 meter hög centralsten. Från röset löper en cirka 0,5 meter lång stenrad mot nordost. Röset är delvis täckt av torv. Gränsmärket markerar Pirilö hemmans ägogräns. Den är markerad på Roering Mattssons karta över Pirilö hemman från 1760. 2019: Inventerades inte.

Förslag till skyddszon: sm-beteckning.

Lillmossen.

8. Gubbträskberget

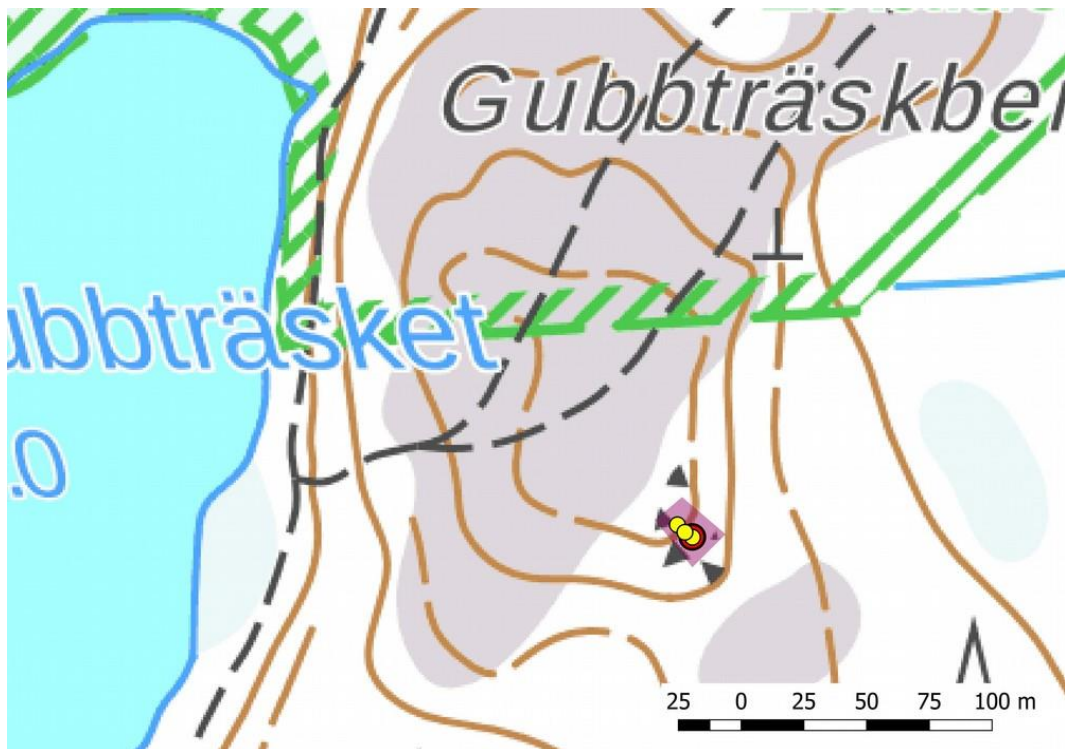
Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Formminnesregistret	1000025940	TM35-bladindelning	Q3334L
Art	Fast fornlämning	Gammal generalbladindelning	232109
Typ	Stenkonstruktioner	Koordinater ETRS-TM35FIN	N: 7066444 Ö: 292619
Specifikation av typen	Klapperstensgropar	N2000	Ca 17–19 m
Antal	3	Omfattning	
Allmän datering	odaterad	Koordinatförklaring	Tidigare uppgift
Specifikation av datering		Avstånd	Cirka 5,4 km sydost om Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd	-	Inventeringsmetod	Inte inventerad
Tidigare undersökningar	2012 Jan-Erik Nyman, inventering	Tidigare fynd	-

Terränguppgifter: registerportalen: Sydöstra sluttningen av Gubbträskbergets krönområde.

Beskrivning: registerportalen: På klapperstensfältet finns tre gropar på rad. Avståndet mellan groparna är 2–3 meter. Groparnas funktion och datering är osäker.

2019: Inventerades inte.

Förslag till skyddszon: områdesavgränsning, sm-märkning.

Områdesavgränsning och groparnas läge.

9. Östanlid

Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Fornminnesregistret	1000025978	TM35-bladindelning	Q3334L
Art	Fast forn lämning	Gammal generalbladindelning	232106
Typ	Stenkonstruktioner	Koordinater ETRS-TM35FIN	N: 7068718 Ö: 289333
Specifikation av typen	Stenmurar	N2000	Ca 4–10 m
Antal	7	Omfattning	Ca 1,4 km
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	Tidigare uppgift
Specifikation av datering	1700-talet	Avstånd	Cirka 1,9 km nordost från Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd		Inventeringsmetod	Observation av ytan
Tidigare undersökningar	2012 Jan-Erik Nyman, inventering	Tidigare fynd	-

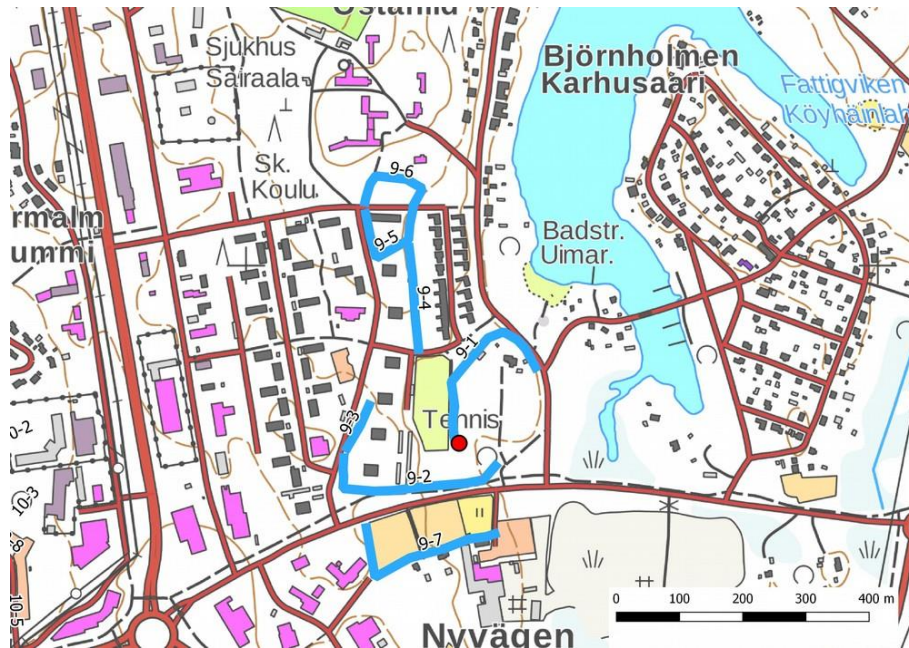
Terränguppgifter: Sydväst om Östanfjärden, till största delen i bostadsområde.

Beskrivning: registerportalen: På Östanlids område, omges av ett våningshusområde från västra och norra sidan, på södra sidan finns åkrar och ängar. På platsen finns fyra murfragment, som är byggda av natursten. De är 2–4 meter breda och 0,2–1,2 meter höga. I huvudsak är murarna välbevarade mitt i den nya bebyggelsen. Söder om Svedenvägen ramar de fortfarande in de åkrar och ängar som ännu är i bruk. Största delen av odlingsområdena som murarna ramade in togs enligt gamla kartor i bruk på 1700-talet. 2019: Objektet inspekterades närmare endast i den södra delen av höghusområdet, där objektet var oförändrat. De flesta murar finns vid åkrarna som har markerats på grundkartan från 1972 och en del eller delar av murarna kanske har byggts senare.

Förslag till skyddszon: sm-beteckning.

Murar på norra sidan av Sveden, söder om våningshusen, fotograferat mot öster.

Östanlid.

10. Malmska sjukhuset

Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Forminnesregistret	1000025984	TM35-bladindelning	Q3334L
Art	Fast fornlämning	Gammal generalbladindelning	232106
Typ	Stenkonstruktioner	Koordinater ETRS-TM35FIN	N: 7068637 Ö: 288546
Specifikation av typen	Stenmurar	N2000	Ca 8–11 m
Antal	9	Omfattning	430 m
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	Tidigare uppgift
Specifikation av datering	1700-talet	Avstånd	Cirka 1,1 km nordost från Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd		Inventeringsmetod	Observation av ytan
Tidigare undersökningar	2012 Jan-Erik Nyman, inventering	Tidigare fynd	-

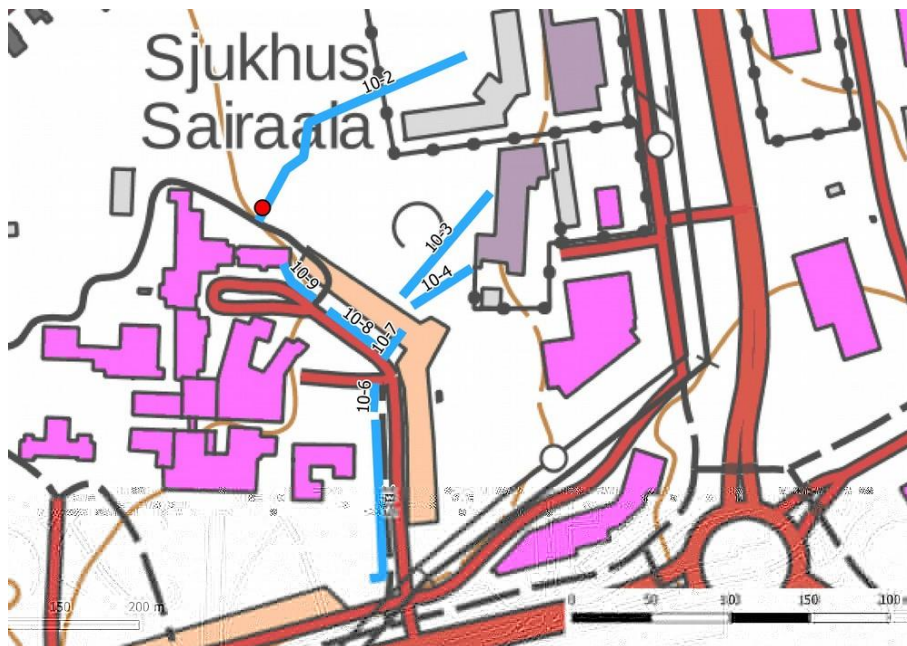
Terränguppgifter: På Malmska sjukhus område.

Beskrivning: registerportalen: Öster om Malmska sjukhus, sträcker sig från Kållbyvägen i söder till affärstomterna i nordost. I området finns åtta murfragment, vars sammanlagda längd är cirka 430 meter. Murarna är byggda av natursten. De är 2,5–3 meter breda och 0,3–0,7 meter höga. Stenarna i muren är större längs kantena och mindre i mitten. Odlingen på området har enligt gamla kartor börjat under senare hälften av 1700-talet. Odlingsytorna som murarna har omgärdat syns för första gången på Helsbergs karta från år 1797. 2019: Objektet inspekterades närmare väster om parkeringsområdet, där det var oförändrat. Åkrar har märkts ut på grundkartan från 1972 och en del av murarna ligger vid dem.

Förslag till skyddszon: sm-beteckning.

Stenmurar mellan parkeringsområdet och sjukhusbyggnaderna, fotograferat mot väster.

Malmiska sjukhus

11. Åkerviken

Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Fornminnesregistret	1000026009	TM35-bladindelning	Q3334L
Art	Förstörd fast fornlämning	Gammal generalbladindelning	232106
Typ	Boplatser	Koordinater ETRS-TM35FIN	N: 7067203 Ö: 289171
Specifikation av typen	Torp	N2000	Ca 5–7 m
Antal	1	Omfattning	-
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	Tidigare uppgift
Specifikation av datering	1700-talet?	Avstånd	Cirka 1,9 km sydost om Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd		Inventeringsmetod	Observation av ytan
Tidigare undersökningar	2012 Jan-Erik Nyman, inventering	Tidigare fynd	-

Terränguppgifter: registerportalen: Platsen ligger på en flack höjd väster om Jakobstads Omfartsväg och cirka 400 meter söder om Permofladan.

Beskrivning: registerportalen: Enligt historiska kartor har det funnits två prästgårdstorp på området, vilka sannolikt har byggts under första hälften av 1700-talet och som gått under namnet Stor-Ollas. Torpen är markerade på Roering Mattssons karta över Pedersöre prästgårds skog- och hemägor från år 1756.

På platsen för det nordvästligare torpet finns numera ett radhus. Det andra torpet stod kvar ännu på 1960–1970-talet, varefter det revs. Det är markerat på grundkartan från 1972. Vid inventeringen år 2012 upptäcktes en upphöjning som kantades av natursten 30 meter sydost om det andra torpet. Detta är eventuellt en byggnadsrest.

2019: Vid de angivna koordinaterna/sydvästra och södra delen av upphöjningen har byggnader märkts ut på grundkartor från 1972 och 1980. På området har jordlagren blandats i samband med byggandet av radhusen och vägarna. Upphöjningen som kantas av natursten kan observeras aningen längre österut och på det området observerades inga byggnadsrester.

Förslag till skyddszon: -

Sydvästra delen av det upphöjda området där man inte observerade byggnadsgrunder, fotograferat mot sydost.

Objektets avgränsning och koordinatpunkt.

12. Varvet

Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Formminnesregistret	1000026150	TM35-bladindelning	Q3334L
Art	Fast fornlämning	Gammal generalbladindelning	232106
Typ	Arbets- och tillverkningsplatser	Koordinater ETRS-TM35FIN	N: 7070198 Ö: 286250 röse 2 N: 7070234.991 Ö: 286246.997
Specifikation av typen	Skeppsvarv	N2000	Ca 3–5 m
Antal	2	Omfattning	Ca 1 500 m ²
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	Tidigare uppgift, röse 1
Specifikation av datering	1700-talet	Avstånd	Cirka 2,4 km nordväst från Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd	-	Inventeringsmetod	Observation av ytan
Tidigare undersökningar	2012 Jan-Erik Nyman, inventering	Tidigare fynd	-

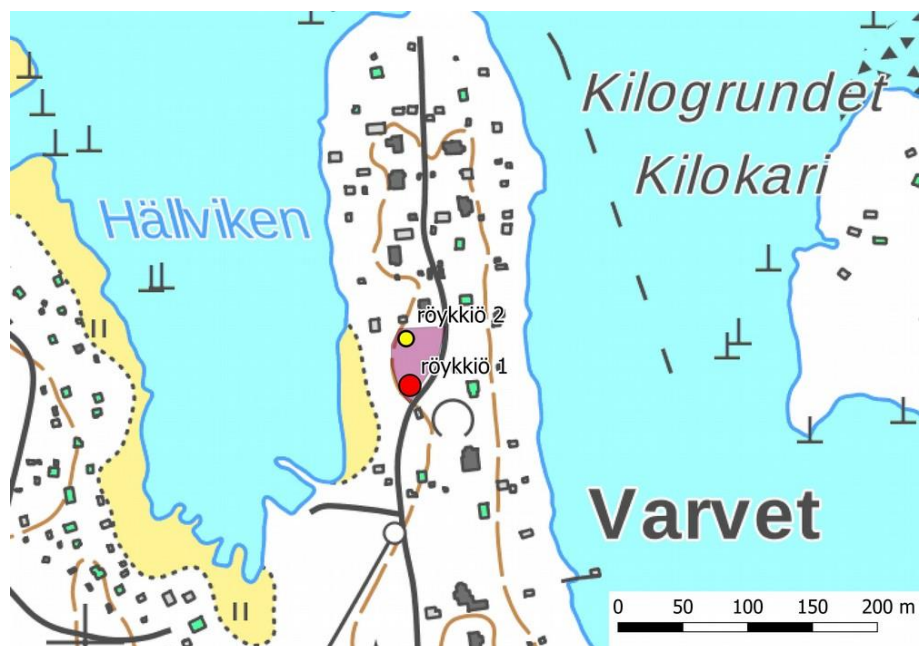
Terränguppgifter: Öster om Hällviken, på västra sidan av Varvet och Varvsvägen. Området är en obebyggd skogbevuxen tomt.

Beskrivning: registerportalen: På platsen finns två rösen, varav den sydligare ligger cirka 5 meter nordväst om vägen. Röset är 6 x 4,5 meter stort och 0,5 meter högt. Det är helt täckt av växtlighet. Ett provstick visade att röset innehöll rikligt med kol, sot och sten. Det andra röset ligger cirka 35 meter norr om röse 1 och 25 meter väster om vägen. Röset är 11 x 8 meter stort och 1 meter högt. Röset är täckt av växtlighet. Provsticket innehöll sot, kol och tegel.

Rösen kan vara spisirösen. Carlholmens skeppsvarv byggdes på området 1797. Verksamheten upphörde i slutet av 1800-talet.

2019: Objektet var oförändrat.

Förslag till skyddszon: områdesavgränsning, sm-märkning.

Områdesavgränsning och rösenas läge.

Varvsvägen norrut, södra delen av objektet och röse 1 till vänster om vägen.

Röse 2 är täckt av växtlighet, fotograferat mot öster.

13. Norrlötsberget

Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Fornminnesregistret	1000026155	TM35-bladindelning	Q3334L
Art	Fast fornlämning	Gammal generalbladindelning	232106
Typ	Stenkonstruktioner	Koordinater ETRS-TM35FIN	N:7069450.107 Ö: 285577.100
Specifikation av typen	Tomtningar/klapperstensgropar	N2000	Ca 11–12 m
Antal	3–5	Omfattning	Ca 300 m ²
Allmän datering	odaterad	Koordinatförklaring	Tidigare uppgift, grop 1
Specifikation av datering		Avstånd	Cirka 2,3 km nordväst från Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd	-	Inventeringsmetod	Observation av ytan
Tidigare undersökningar	2012 Jan-Erik Nyman, inventering	Tidigare fynd	-

Underobjekt, koordinater

kohdenimi, C,50 tyyppi, C,50x, N,11,3 y, N,11,3
 Norrlötsberget kuoppa 1 7069450,107 285577,100
 kuoppa 3 7069459,108 285592,641
 kuoppa 4 7069466,111 285575,113
 kuoppa 5 7069452,033 285570,138
 kuoppa 2 7069445,000 285575,000

Terränguppgifter: Klapperstensgroparna finns på Norrlötsbergets östra krön.

Beskrivning: registerportalen: Grop 1 är oval till formen, 3 x 2 meter stor och 0,5 meter djup. Botten är jämn. Gropen har en 0,5 meter bred naturstensvall.

Grop 2 ligger cirka 6 meter söder om grop 1. Den är fyrkantig och 1,5 x 1,5 meter stor. Gropen är 0,3 meter djup. Gropen omges av en stenkant. På ena sidan finns en större jordsten.

Tillägg: Baserat på beskrivningen från inventeringen är åtminstone den ena lämningen en yta som röjts för att vara plan och som omges av en vall. Det är sannolikt en markbunden sovplats, så kallad tomtning. Baserat på läget kan det vara säljägares tillfälliga kojor eller koja och förråd, vilka är flera hundra år gamla.

2019: Norr om de tidigare observerade groparna finns tre mer otydliga röjda ytor/gropar intill klapperstenar eller stora stenar. Grop 1 är den tydligaste till sin konstruktion, objekten kan inte med säkerhet tolkas som

26

tomtningar, även i närhistorien har fågelskådare gjort liknande gropar i stenfält. Cirka 50 meter mot sydväst har man i närhistorien brutit sten, på platsen finns flera sågade stenar.

Förslag till skyddszon: områdesavgränsning, sm-märkning.

Grop 1, som till sin struktur är tydligast, fotograferat mot nordost.

Grop 2 från sydost.

Grop 3 är ett diffust område som verkar vara röjt intill en stor jordsten.

Avgränsning och observerade objekt.

14. Gamla Bonäset

Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Formminnesregistret	1000026156	TM35-bladindelning	Q3334L
Art	Fast fornlämning	Gammal generalbladindelning	232106
Typ	Boplatser	Koordinater ETRS-TM35FIN	N: 7065999 Ö: 286093
Specifikation av typen	Prästgårdar	N2000	Ca 6–9 m
Antal	1	Omfattning	Ca 300 m ²
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	Tidigare uppgift
Specifikation av datering	1500-talet	Avstånd	Cirka 2,6 km sydväst från Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd	-	Inventeringsmetod	Observation av ytan
Tidigare undersökningar	2012 Jan-Erik Nyman, inventering	Tidigare fynd	-

Terränguppgifter: registerportalen: Platsen ligger i Björnviken.

Beskrivning: registerportalen: På platsen fanns en kaplansgård från 1500-talet ända till år 1741. Gården är markerad på Mörts karta över Pedersöre socken från år 1709.

Under inventeringen påträffades en cirka 7 x 5 meter stor och relativt plan yta i den norra delen av en ängsmark. Vid provstick konstaterades ett 10–15 cm tjockt lager av sot och kol. I söder och väster avgränsas området av en oregelbunden terrassliknande kant.

Inga bevarade konstruktioner eller lämningar som kunde anknytas till kaplansgården observerades. Den rikliga växtligheten försvårade inventeringen.

2019: Objektet var oförändrat.

Förslag till skyddszon: områdesavgränsning, sm-märkning.

Objektet på åkern vid trädbeståndet. Fotograferat mot norr. På platsen finns också ett åkerstaket.

Områdesavgränsning och objektets koordinater.

22. Dalpottberget

Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Formminnesregistret	1000026451	TM35-bladindelning	Q3332R
Art	Fast forn lämning	Gammal generalbladindelning	232106
Typ	Stenkonstruktioner	Koordinater ETRS-TM35FIN	N: 7065187 Ö: 281547
Specifikation av typen	Stenvallar, stenrösen	N2000	Ca 16–22 m
Antal	5	Omfattning	Ca 4 800 m ²
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	Tidigare uppgift, stenvall
Specifikation av datering		Avstånd	Cirka 6,7 km sydväst från Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd	-	Inventeringsmetod	Observation av ytan
Tidigare undersökningar	2012 Jan-Erik Nyman, inventering	Tidigare fynd	-

Underobjekt, koordinater

typpi, C,50	x, N,11,3	y, N,11,3
rakkakuoppa	7065216,582	281535,427
röykkiö	7065217,912	281540,436
rakkakuoppa	7065214,622	281541,153
rakkakuoppa	7065212,300	281544,022

Terränguppgifter: registerportalen: I västra delen av Dalpottberget, cirka 250 meter nordost om Lövbacka skogsväg.

Beskrivning: registerportalen: Objektet omfattar en stenvall, tre gropar i klapperstensfält och ett röse. Objektet är markerat på grundkartan som en forngrav.

Stenvallen är cirka 280 meter lång, ungefär en meter bred och 0,3–0,5 meter hög och byggd av natursten. Stenvallen kunde hänföra sig till gränstragningen mellan Kyrkoby och Vestersundsby under storskiftet. Muren går längs den linje som är markerad bland annat på Albäcks karta från 1773.

Groparna kan hänga ihop med byggandet av stenvallen, då man har samlat stenar för att bygga den.

Man kan inte säga något med säkerhet om rösets betydelse. Det verkar yngre än stenvallen och groparna, baserat på att det växer betydligt mindre lavar på det.

2019: Objektet var oförändrat. Gränsen mellan Kyrkoby och Vestersundsby är markerad vid stenvallen ännu på grundkartorna från 1972, 1980 och 1985.

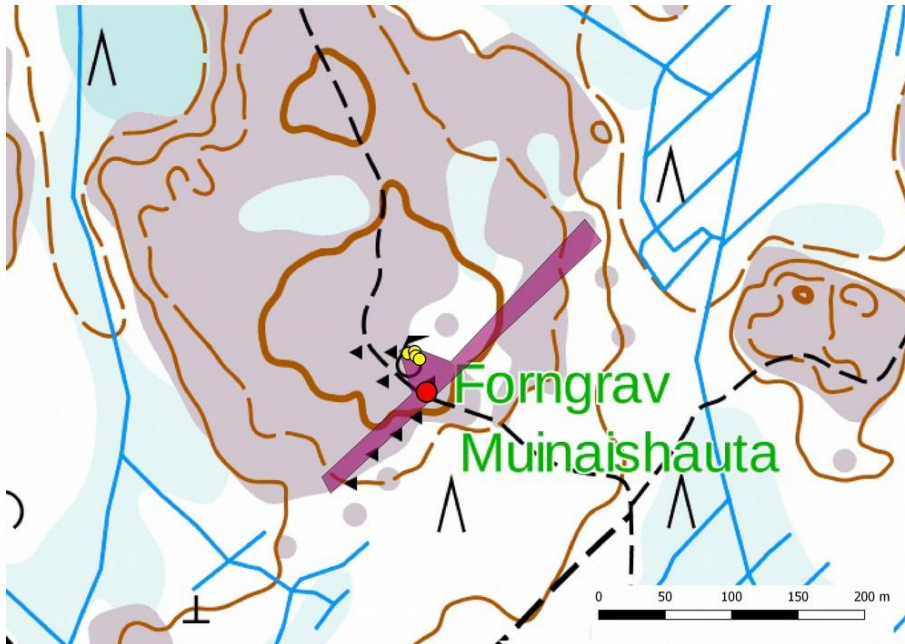
Förslag till skyddszon: områdesavgränsning, sm-märkning

Stenvallen fotograferad från sydväst.

Den tydligaste klapperstensgropen fotograferad mot norr.

Områdesavgräsning, objektkoordinaterna markerade med röd cirkel, röset och klapperstensgroparna med gul cirkel.

24. Sammetskogen 2

Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Formminnesregistret	1000026851	TM35-bladindelning	Q3332R
Art	Fast fornlämning	Gammal generalbladindelning	134312 232103
Typ	Boplatser	Koordinater ETRS-TM35FIN	N: 7067108 Ö: 279492 eldstad 2 N: 7067081.759 I: 279485.832
Specifikation av typen	Husgrunder	N2000	Ca 3–5 m
Antal	2	Omfattning	Ca 580 m ²
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	Tidigare uppgift, eldstad 1
Specifikation av datering	1700–1900	Avstånd	Cirka 8,1 km västerut från Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd	-	Inventeringsmetod	Observation av ytan
Tidigare undersökningar	2012 Jan-Erik Nyman, inventering	Tidigare fynd	-

Terränguppgifter: På klippigt strandområde mellan Storsand och Lillsand. Trädbeståndet består av tall och gran. I området finns gott om stigar.

Beskrivning: registerportalen: Eldstäderna ligger cirka 30 meter från strandlinjen. Den nordligare är cirka 2 x 2 meter stor och 0,3 meter hög. Röset är till största delen täckt av växtlighet, men ställvis kan man se gråsten och tegelkross. I röset har man bland annat hittat en peng från 1700-talet. Cirka 15 meter söder om röset finns en annan, lika stor eldstad. Denna är täckt av växtligheten, men vid borrhningen hittades tegel. På de historiska kartorna har ingen permanent bosättning markerats.

2019: Objektet var oförändrat.

Förslag till skyddszon: områdesavgränsning, sm-märkning.

Eldstad 1 bakom och eldstad 2 framför.

Områdesavgränsning och eldstädernas läge.

27. Mjölkhamn

Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Fornminnesregistret	1000026859	TM35-bladindelning	Q3332R
Art	Fast fornlämning	Gammal generalbladindelning	232106
Typ	Konst, minnesmärken	Koordinater ETRS-TM35FIN	N: 7065544 Ö: 278041
Specifikation av typen	Inhuggningar	N2000	Ca 0–5 m
Antal	Åtskilliga	Omfattning	Ca 10 200 m ²
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	Tidigare uppgift
Specifikation av datering	1700–1900	Avstånd	Cirka 9,9 km västerut från Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd	-	Inventeringsmetod	Observation av ytan
Tidigare undersökningar	2012 Jan-Erik Nyman, inventering	Tidigare fynd	-

Terränguppgifter: registerportalen: Inhuggningarna finns på strandklipporna vid Mjölkhamn i Pörkenäs.

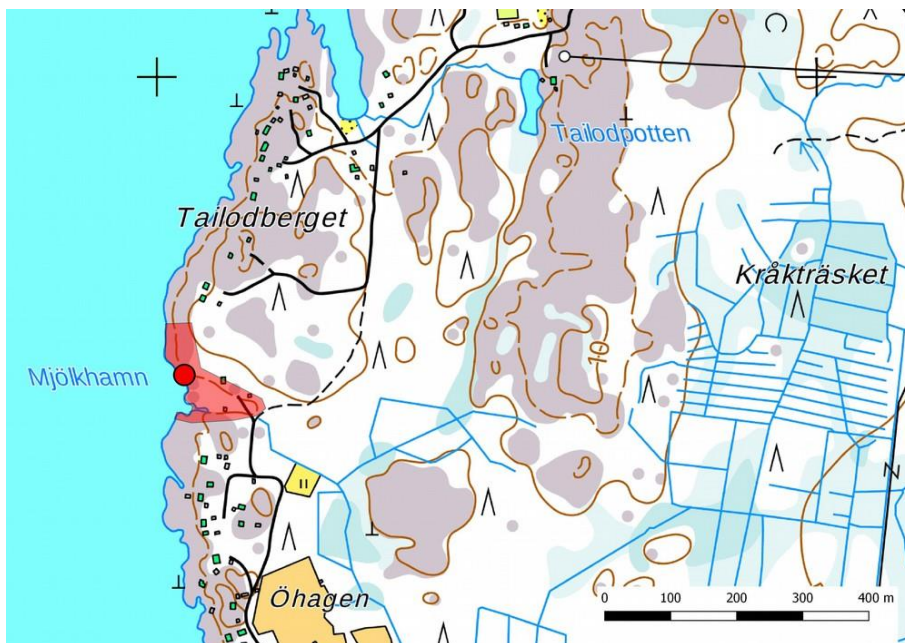
Beskrivning: registerportalen: Inhuggningarna består mestadels av initialer, bomärken och årtal. De synliga inhuggningarna är från 1800- och 1900-talet, men enligt markägaren finns det också inhuggningar från 1700-talet. De är täckta av växtlighet. Mjölkhamn är en historisk hamnplats, som har kunnat användas sedan 1500–1600-talet.

2019: Objektet var oförändrat.

Förslag till skyddszon: områdesavgränsning, sm-märkning.

Fotograferat mot söder.

Områdesavgränsning.

28. Kittholmen 1

Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Formminnesregistret	1000026862	TM35-bladindelning	Q3334L
Art	Fast fornlämning	Gammal generalbladindelning	232106
Typ	Försvarsverk	Koordinater ETRS-TM35FIN	N: 7069286 Ö: 286936
Specifikation av typen	Artilleriställningar	N2000	Ca 3–10 m
Antal	1	Omfattning	Ca 1 500 m ²
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	Tidigare uppgift
Specifikation av datering	1853	Avstånd	Cirka 1,3 km nordväst från Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd	-	Inventeringsmetod	Observation av ytan
Tidigare undersökningar	2012 Jan-Erik Nyman, inventering	Tidigare fynd	-

Terränguppgifter: På sommarstugeområdet i nordvästra delen av Kittholmen mellan Gamla Hamnvägen och Kvastberget, norr om objektet finns en allmän badplats.

Beskrivning: registerportalen: Vid Kittholmens nordvästra sida, cirka 40 meter från Gamla Hamnvägen, finns en artilleriställning intill en fritidsbostad. Området är 25 x 20 meter stort och omges av en vall. Vallen är som högst 1,5 meter hög. En kanonväg som började i södra delen av Kittholmen har lett till artilleriställningen. Vägen är numera en motionsstig och huruvida något av den ursprungliga kanonvägen finns bevarat kunde inte fastställas vid inventeringen. Ställningen och vägen byggdes under Krimkriget 1853.

2019: Objektet var oförändrat. Terrängen är bergig och stenig och det är lite svårt att urskilja strukturen ur den. Objektet var också täckt av växtlighet och träd. Strukturen är troligen något förstörd.

Förslag till skyddszon: områdesavgränsning, sm-märkning.

Fotograferat mot norr.

Områdesavgränsning.

29. Gamla hamn

Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Forminnesregistret	1000026899	TM35-bladindelning	Q3334L
Art	Fast fornlämning	Gammal generalbladindelning	232106
Typ	Färdvägar	Koordinater ETRS-TM35FIN	N: 7068818 Ö: 286960
Specifikation av typen	Hamnar	N2000	Ca 2–5 m
Antal	1	Omfattning	Ca 2,9 ha
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	Tidigare uppgift
Specifikation av datering	1853	Avstånd	Cirka 0,9 km nordväst från Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd	-	Inventeringsmetod	Observation av ytan
Tidigare undersökningar	2012 Jan-Erik Nyman, inventering	Tidigare fynd	-

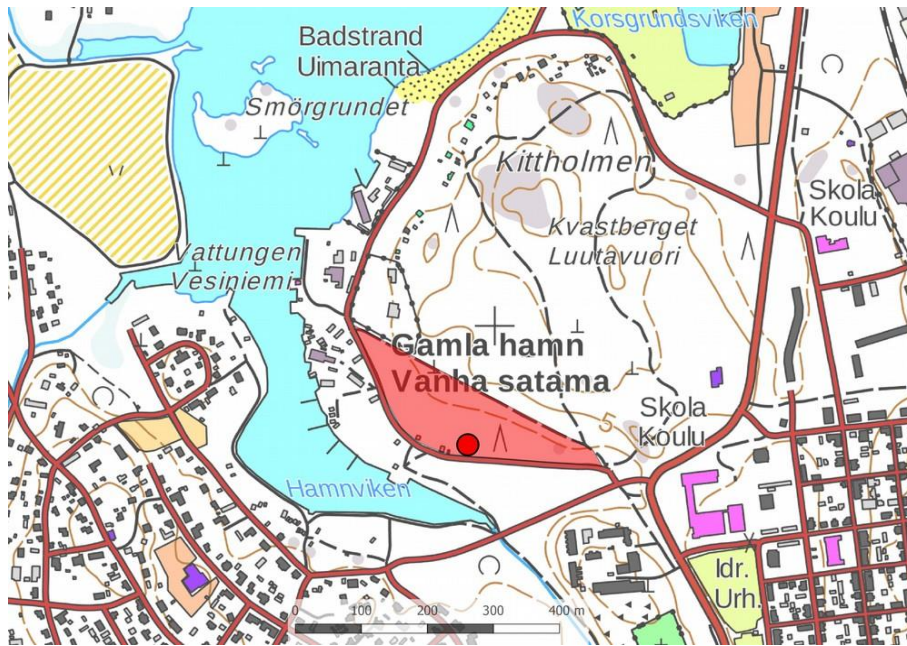
Terränguppgifter: På södra sidan av Kittholmen på skogbevuxet område mellan Gamla Hamnvägen och Repslagarbanan. Informationstavlor om hamnens historia har satts upp på platsen.

Beskrivning: registerportalen: Jakobstads gamla hamn har funnits på platsen åtminstone från 1600-talet till mitten av 1800-talet. I hamnen hade stadens borgare bodar och tjärmagasin. I mitten av 1700-talet flyttades stadens tull till hamnen. I mitten av området finns en cirka 20 x 20 meter stor utjämnad terrass, där det ställvis finns torkad tjära som ett minne av tjärbodarna. Där finns också en svagt urskiljbar byggnadsgrund, som enligt tradition anses vara resterna av stadens tullhus. På området finns också olika gamla gropar, mer eller mindre oregelbundna. Groparnas användningsändamål är osäkert.

2019: Objektet var oförändrat.

Förslag till skyddszon: områdesavgränsning, sm-märkning.

Områdesavgränsning.

Torkad tjära där det har funnits tjärbodar, fotograferat mot nordost.

Utdrag ur E. J. Gutzéns storskifteskarta från år 1754. Sjtullen på kartans nedre del. Karta: KA E56:14/1-11-Kyrkoby; Jakobstad stad: karta öfver åker och äng.

30. Batteriudden

Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Formminnesregistret	1000026937	TM35-bladindelning	Q3334L
Art	Fast fornlämning	Gammal generalbladindelning	232106
Typ	Försvarsverk	Koordinater ETRS-TM35FIN	N: 7070616 Ö: 287409
Specifikation av typen	Artilleriställningar	N2000	Ca 3–4 m
Antal	Åtskilliga	Omfattning	Ca 2 600 m ²
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	Tidigare uppgift
Specifikation av datering	Början av 1850-talet, från Krimkriget	Avstånd	Cirka 2,5 km norrut från Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd	-	Inventeringsmetod	Observation av ytan
Tidigare undersökningar	2012 Jan-Erik Nyman, inventering	Tidigare fynd	-

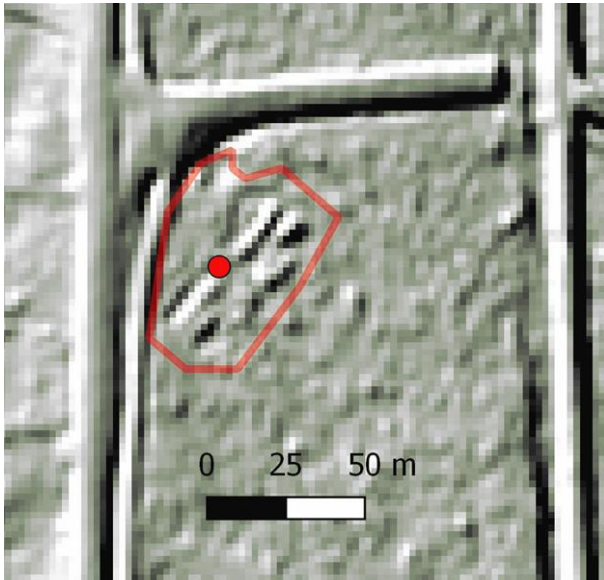

Terränguppgifter: registerportalen: Platsen ligger på östra sidan om Alholmsvägen, cirka 350 meter norr om korsningen mellan Alholmsvägen och Larsmovägen.

Beskrivning: registerportalen: Området är täckt av tät växtlighet. På det 70 x 50 meter stora området finns 1–1,5 meter höga jord- och stenvallar, nästan 10 x 5 meter stora och en meter djupa rektangulära gropar med jämn botten och 1–1,2 meter breda och 0,5–1 meter djupa skyttegravar. Under Krimkriget i mitten av 1800-talet byggdes en skans på området.

2019: Objektet var oförändrat. Också under den inventering som nu gjordes var växtligheten frodig. På grund av det sparsamma ljuset var undervegetationen ställvis knapp vid skyttegravarna, så deras struktur var tydlig.

Förslag till skyddszon: områdesavgränsning, sm-märkning.

Objektet på lidar-bild.

Strukturens jämna botten i norra delen av området, fotograferat mot norr.

Områdesavgränsning.

31. Korsgrundet

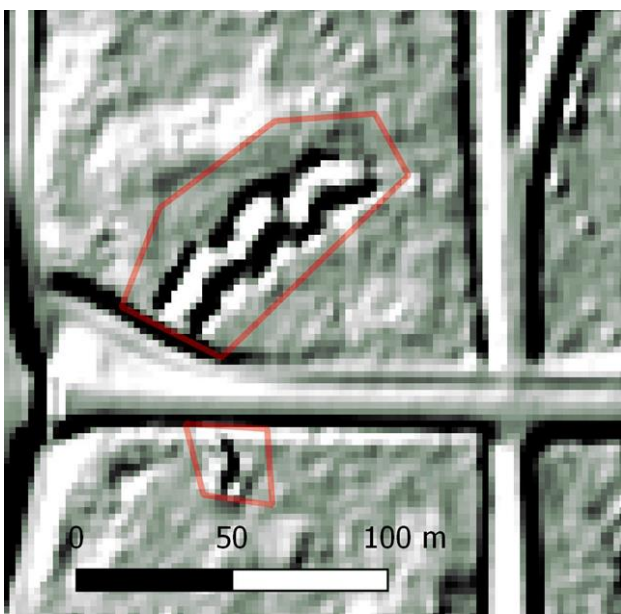
Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Fornminnesregistret	1000026938	TM35-bladindelning	Q3334L
Art	Fast fornlämning	Gammal generalbladindelning	232106
Typ	Försvarsverk	Koordinater ETRS-TM35FIN	N: 7070299 Ö: 287441
Specifikation av typen	Skyttegravar	N2000	Ca 5–6 m
Antal	Åtskilliga	Omfattning	Ca 4 300 m ²
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	Tidigare uppgift
Specifikation av datering	Från första världskriget	Avstånd	Cirka 2,1 km norrut från Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd	-	Inventeringsmetod	Observation av ytan
Tidigare undersökningar	2012 Jan-Erik Nyman, inventering	Tidigare fynd	-

Terränguppgifter: registerportalen: Öster om korsningen mellan Alholmsvägen och Larsmovägen.

Beskrivning: registerportalen: Larsmovägen har förstört en stor del av objektet, men bevarade delar finns norr och söder om Larsmovägen. På ett 90 x 40 meter stort område i norr och ett 30 x 30 meter stort område i söder finns lämningar av försvarsverk från första världskriget. De nordligare resterna är bättre bevarade, där finns cirka 2–3 meter breda och 1–2 meter djupa skyttegravar, 10–20 x 10 meter stora och 3–4 meter djupa gropar som kanske varit skyddsrum. Groparna omges av 1–2 meter höga vallar. Endast en skyttegrav upptäcktes söder om Larsmovägen.

2019: Objektet var oförändrat. Undervegetationen på området var frodig och ställvis tätt och ungt lövträdsbestånd, vilket gjorde att sikten tidvis var dålig.

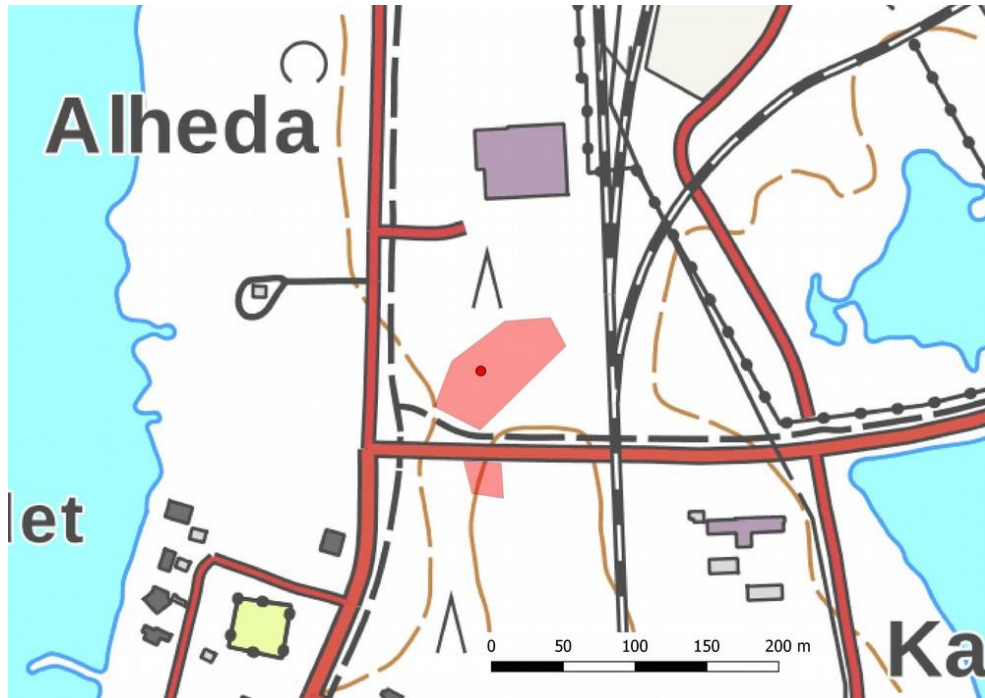
Förslag till skyddszon: områdesavgränsning, sm-märkning.

Objektet på lidar-bild.

En stor grop som skär av skyttegravens, fotograferat mot väster.

Korsgrundet, områdesavgränsning.

32. Nätinabba 1

Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Fornminnesregistret	1000026940	TM35-bladindelning	Q3334L
Art	Fast forn lämning	Gammal generalbladindelning	232106
Typ	Industriobjekt	Koordinater ETRS-TM35FIN	N: 7068576 Ö: 287035
Specifikation av typen	Beckbruk	N2000	Ca 2–6 m
Antal	3	Omfattning	Ca 3 300 m ²
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	Tidigare uppgift, beckbruk
Specifikation av datering	Mitten av 1700-talet	Avstånd	Cirka 0,6 km nordväst från Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd	-	Inventeringsmetod	Observation av ytan
Tidigare undersökningar	2012 Jan-Erik Nyman, inventering	Tidigare fynd	-

Underobjekt, koordinater

Mjtnunnus, N,10	Kohdenimi, C,1	Tyyppi, C,100	Alatyyppi, C,10	Laji, C,100	kohcx, N,11,3	y, N,11,3
1000026940	Nätinabba 1	teollisuuskohteet	pikiruukki	kiinteä muinaisjäänös	32 7068576,000	287035,000
0			kiuasröykkiö		0 7068555,323	287038,687
0			kiuasröykkiö		0 7068557,087	287041,277
0			kuoppa 1		0 7068610,439	287017,174
0			kuoppa 2		0 7068597,142	287026,844
0			kuoppa 3		0 7068594,724	287031,162

Terränguppgifter: registerportalen: 200 meter sydost om korsningen mellan Strandvägen och Briggvägen.

Beskrivning: registerportalen: På 1800-talet kallades platsen för Beckbruksbacken. På platsen finns lämningar av ett beckbruk som anlades i mitten av 1700-talet. Beckbrukets läge är markerad på Gutzéns karta från år 1754 och på Gyllenborgs karta från år 1794.

Lämningarna av ugsanläggningen, som är belägen vid den sydöstra sluttningens krön, består av en rund, cirka 1 meter djup grop med en diameter på cirka 6 meter. Gropen omges av en cirka 1,5 meter bred och 0,2–0,3 meter hög vall. Från gropen leder en cirka 2–2,5 meter bred, 1 meter djup och 15 meter lång ränna ner för sluttningen mot nordost. Norr om ugnen finns en igenvuxen väg och tre mindre gropar.

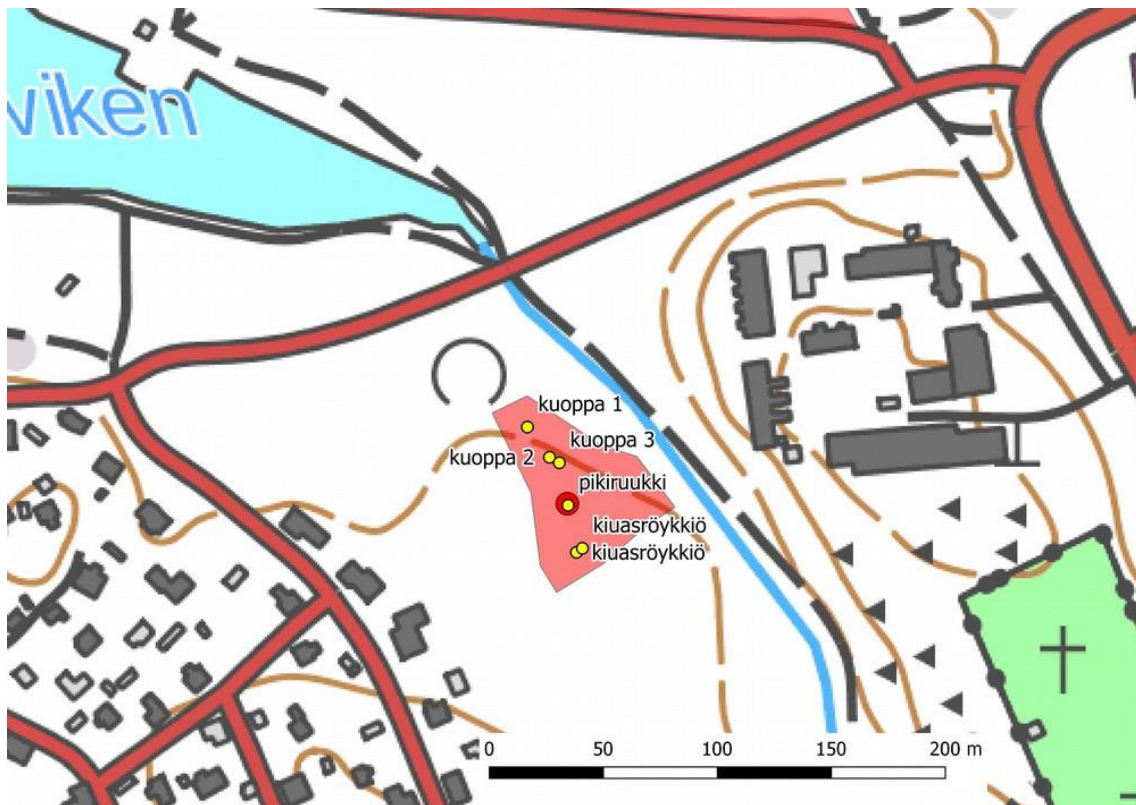
Cirka 20 meter söder om ugnen finns två husgrunder med spisrösen.

2019: Objektet var oförändrat. Undervegetationen på området var frodig och ställvis tätt och ungt lövträdsbestånd, vilket gjorde att sikten tidvis var dålig.

Förslag till skyddszon: områdesavgränsning, sm-märkning.

Omgivningen kring beckbruket var täckt av växtlighet. Spisröse 2 fotograferat mot söder.

Områdesavgränsning och objekt.

33. Pederstad

Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Formminnesregistret	1000026941	TM35-bladindelning	Q3334L
Art	Fast fornlämning	Gammal generalbladindelning	232106
Typ	Boplatser	Koordinater ETRS-TM35FIN	N: 7067160 Ö: 288115
Specifikation av typen	Prästgårdar	N2000	Ca 5–9 m
Antal	2	Omfattning	Ca 8 100 m ²
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	Tidigare uppgift
Specifikation av datering	Mitten av 1700-talet	Avstånd	Cirka 1,2 km sydost om Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd	-	Inventeringsmetod	Observation av ytan
Tidigare undersökningar	2012 Jan-Erik Nyman, inventering	Tidigare fynd	-

Terränguppgifter: registerportalen: På en liten kulle sydväst om korsningen mellan Pedersvägen och Pederstadsgatan.

Beskrivning: registerportalen: På platsen fanns Pedersöre prästgård fram till att prästgården under senare delen av 1700-talet flyttades till den nuvarande platsen på Rosenlund, cirka 300 meter mot nordväst. På 1860-talet grundades en skola för dövstumma på den forna prästgårdsplatsen. Resterna av skolan finns på kullens krön. På platsen finns två cirka 18 x 18 meter stora stenfötter i vinkel mot varandra. 2019: På östra sidan av kullens krön är området gropigt och täckt av ris efter plöjning. Även den höga undervegetationen försvårade inventeringen. I övrigt var objektet oförändrat.

Förslag till skyddszon: områdesavgränsning, sm-märkning.

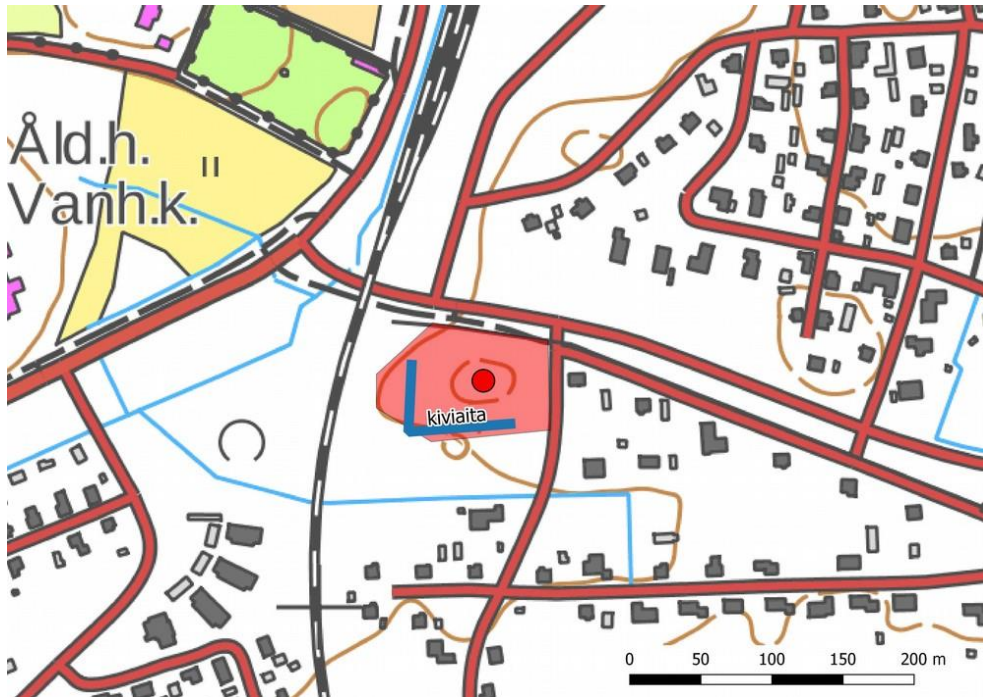
Högsta delen av kullen, fotograferat mot väster.

Staketet söder om kullen, fotograferat mot väster.

43

Områdesavgränsning, byggnadsgrund vid objektkoordinaterna och stenmur.

34. Kvarnbacken

Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Fornminnesregistret	1000026942	TM35-bladindelning	Q3334L
Art	Fast forn lämning	Gammal generalbladindelning	232106
Typ	Konst, minnesmärken	Koordinater ETRS-TM35FIN	N: 7067689 Ö: 287775
Specifikation av typen	Inhuggningar	N2000	Ca 10 m
Antal	> 9	Omfattning	Ca 1 km
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	Tidigare uppgift
Specifikation av datering (äldsta)	1698	Avstånd	Cirka 0,5 km sydost om Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd		Inventeringsmetod	Observation av ytan
Tidigare undersökningar	2012 Jan-Erik Nyman, inventering	Tidigare fynd	-

Terränguppgifter: registerportalen: objektet ligger på en liten berghäll sydväst om korsningen mellan Södermalmsgatan och Kvarnbacksgatan. Den synliga berghällen finns på en innergård omgiven av våningshus.

Beskrivning: registerportalen: På hällen finns minst nio inhuggningar som består av initialer och året 1698. 2019: Objektet är oförändrat. Inhuggningarna är svåra att urskilja.

Förslag till skyddszon: punkt, sm-beteckning.

Berghällen fotograferad mot söder.

Närbild av en inhuggning.

35. Masaholmen

Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Fornminnesregistret	1000026943	TM35-bladindelning	Q3334L
Art	Fast fornlämning	Gammal generalbladindelning	232106
Typ	Stenkonstruktioner	Koordinater ETRS-TM35FIN	N: 7067503 Ö: 287815
Specifikation av typen	Stenmurar	N2000	Ca 4–11 m
Antal	10	Omfattning	Ca 1 km
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	Tidigare uppgift
Specifikation av datering	1700-talet	Avstånd	Cirka 0,7 km sydost om Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd		Inventeringsmetod	Observation av ytan
Tidigare undersökningar	2012 Jan-Erik Nyman, inventering	Tidigare fynd	-

Terränguppgifter: På sydöstra sidan av Jakobstads centrum, på området mellan Trädgårdsgatan, Österleden och Parentesen. Några murar ligger på västra sidan om Parentesen. Största delen av området är frilufts- och parkområde.

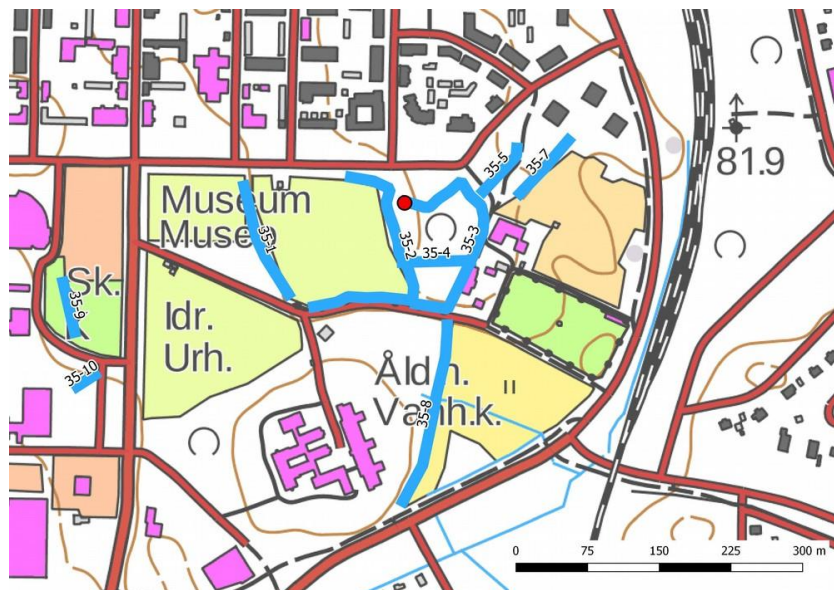
Beskrivning: registerportalen: Sydost om Jakobstads centrum, inom ett område som avgränsas i öster av Rosenlunds prästgård, i väster av skolbyggnader, i söder av Björkbacka åldringshem och i norr av Trädgårdsgatan finns nio stenmurspartier. Murarna är 1,5–3 meter breda, 0,5–1,2 meter höga och består av både runda och kantiga naturstenar. På de gamla odlingsytorna som murarna hägnat in finns idag idrottsplaner och parkeringsområden. Två murar går längs forna kyrkvägen till Pedersöre kyrka, vilket är en smal stig, Rackartåget (nummer 1000015494 i fornminnesregistret). Ordet "tåg" avsåg förr en väg mellan två stenmurar. Färdvägen syns redan på Gutzéns karta från 1754. Murarna representerar ett odlingslandskap från 1700-talet. Det är också möjligt att åtminstone en del av murarna byggdes redan på 1700-talet.

2019: Objektet är oförändrat. Rackartåget är ett separat objekt (objekt nummer 72 i rapporten).

Förslag till skyddszon: sm-beteckning.

Staket i sydöstra hörnet av United-planen, fotograferad mot nordost.

Masaholmen

36. Galgbacken

Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Formminnesregistret	1000026944	TM35-bladindelning	Q3334L
Art	Fast fornlämning	Gammal generalbladindelning	232106
Typ	Stenkonstruktioner	Koordinater ETRS-TM35FIN	N: 7067184 Ö: 287358
Specifikation av typen	Stenmurar	N2000	Ca 5–12 m
Antal	4	Omfattning	Ca 180 m
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	Tidigare uppgift
Specifikation av datering	1700-talet	Avstånd	Cirka 1 km söderut från Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd		Inventeringsmetod	Observation av ytan
Tidigare undersökningar	1989 Derek Fewster, utgrävning 2012 Jan-Erik Nyman, inventering	Tidigare fynd	-

Terränguppgifter: Söder om Jakobstads centrum, i ishallens omgivning.

Beskrivning: registerportalen: På en moränkulle på båda sidor om Paul Hallvars gata. Angränsar i norr till Oxhamns skola, i söder till Västerleden, i väster till Pedersesplanaden och i öster till Parentesen. Ett av de bevarade murpartierna ligger norr om Paul Hallvars gata och två söder om den. Totalt finns cirka 180 meter stenmur bevarat. De är 2–3 meter breda och 0,7–1,3 meter höga och delvis raserade. Vid arkeologiska utgrävningar 1989 dokumenterades murpartier sydväst om ishallen. Dessa murar är numera till största delen bortgrävda, med undantag av det parti som löper från Västerleden till ishallen.

Avsikten med utgrävningarna 1989 var att hitta stadens avrättningsplats som har funnits på denna kulle, men sannolikt förstörts i samband med att ishallen byggdes.

Enligt Gutzéns karta från 1754 omger murarna ett område som delvis har använts för odling.

2019: På platsen pågick byggarbete och man hade grävt upp stora delar av området och schaktat. Bland annat var murparti 36-1 närmast ishallen avgränsat utanför området för byggnadsåtgärder. På området där ishallen ligger har det funnits ett lagringsområde. Avrättningsplatsen kan således ha förstörts redan före ishallen byggdes. På grundkartorna från 1972 och 1980 har det på den högsta punkten markerats en trädgård, av allt att döma på det tidigare åkerområdet.

Förslag till skyddszon: sm-beteckning.

Galgbacken. Muren öster om ishallen var utanför området för schaktningsarbete, fotograferat mot söder.

37. Nynäsbacken 1

Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Fornminnesregistret	1000026945	TM35-bladindelning	Q3334L
Art	Fast fornlämning	Gammal generalbladindelning	232106
Typ	Boplatser	Koordinater ETRS-TM35FIN	N: 7067024 Ö: 287081
Specifikation av typen	Husgrunder	N2000	Ca 7–12 m
Antal	2	Omfattning	Ca 2 900 m ²
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	Tidigare uppgift
Specifikation av datering (äldsta)	1600-talet	Avstånd	Cirka 1,2 km sydväst från Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd		Inventeringsmetod	Observation av ytan
Tidigare undersökningar	1989 Derek Fewster, utgrävning 2012 Jan-Erik Nyman, inventering	Tidigare fynd	-

Terränguppgifter: registerportalen: Objektet ligger på en syd-sydvästsluttning norr om korsningen mellan Västra Ringvägen och Västerleden.

Beskrivning: registerportalen: Väster och norr om objektet går en smal grusväg, som enligt historiskt kartmaterial är äldre än mitten av 1700-talet. På båda sidorna om vägen finns igenväxta grustäcker. I nedre delen av sluttningen finns en 10 x 8,5 stor stenfot och ett eventuellt spisröse cirka 30 meter väster om husgrunden. Den bevarade husgrunden undersöktes år 1989 och daterades till slutet av 1600-talet. I huset

undersöktes en tegelugn. I närheten av husgrunden hittades ett silvermynt från 1590-talet som lösfynd. Bland fynden från området finns bitar av keramik, som möjligen kan dateras till senmedeltiden. Det är möjligt att Pinnonäs kungsladugård, som är känd från historiska källor, skulle ha legat här. Den grundades år 1556. På Gutzéns karta från 1754 finns en anteckning vid Nynäsbacken: Ladugårds gamla tomt är stenig och torr. 2019: Objektet var oförändrat.

Förslag till skyddszon: områdesavgränsning, sm-märkning.

Området för undersökningen 1989 var täckt av växtlighet där husgrunden fanns.

38. Västermalm

Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Fornminnesregistret	1000026946	TM35-bladindelning	Q3334L
Art	Fast forn lämning	Gammal generalbladindelning	232106
Typ	Stenkonstruktioner	Koordinater ETRS-TM35FIN	N: 7067127 Ö: 286966
Specifikation av typen	Stenmurar	N2000	Ca 5–11 m
Antal	11	Omfattning	Ca 670 m
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	Tidigare uppgift
Specifikation av datering	1700–1800-talet	Avstånd	Cirka 1,2 km sydväst från Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd		Inventeringsmetod	Observation av ytan
Tidigare undersökningar	2012 Jan-Erik Nyman, inventering	Tidigare fynd	-

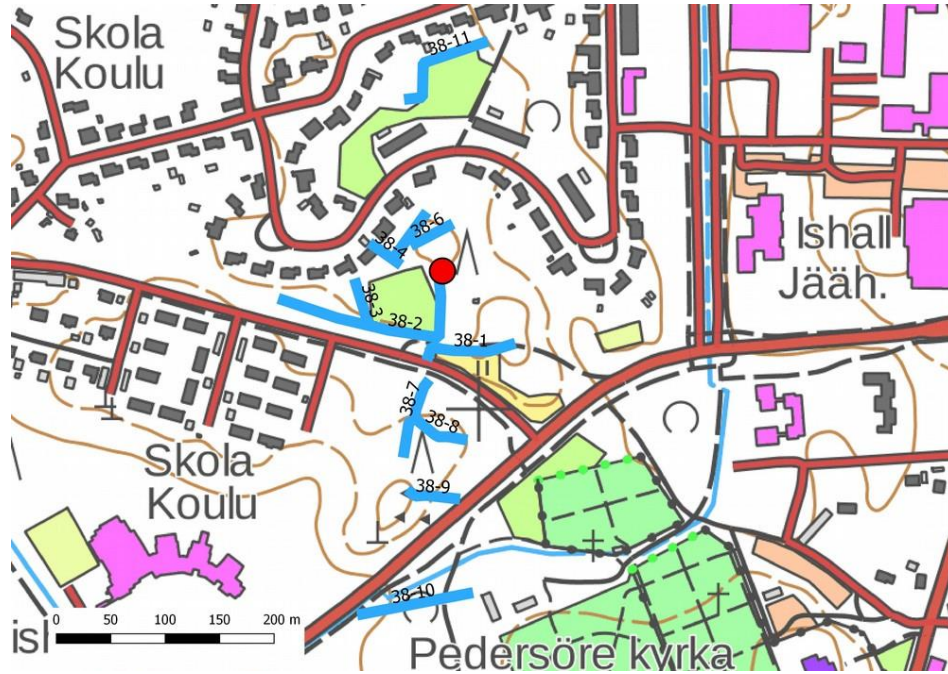
Terränguppgifter: På obebyggt och delvis bebyggt område i skogsområde nordväst om Pedersöre kyrka och begravningsplats.

Beskrivning: registerportalen: Sydväst från Jakobstads centrum i Västermalm. Området sträcker sig från Oxhamngatan i norr till Västerleden i söder. På ett cirka 500 x 200 meter stort område finns åtta murpartier. De bäst bevarade murarna är 2–3,5 meter breda och 0,5–1,2 meter höga och murarnas totala längd är cirka 670 meter. Odlingsytorna som murarna har avgränsat är i huvudsak bebyggda eller skogbevuxna. Norr om Västra Ringvägen löper murarna på båda sidorna om en smal grusväg. Enligt gamla kartor är vägen äldre än mitten av 1700-talet. På Gutzéns karta över Jakobstads ägor från år 1754 är området delvis uppodlat, men de ytor som murarna inhägnat syns tydligt först på Danielsons karta från år 1828.

2019: Området undersöktes norr om Västra Ringvägen, där objektet var oförändrat. Åkrar har märkts ut på grundkartor från 1972 och 1980. I närheten, öster om Pedersöre kyrka, gjordes utgrävningar i samband med utvidgningen av begravningsplatsen år 1997. Man försökte reda ut åldern på stenmurarna i området bland annat med hjälp av provgropar. Murarnas ålder kunde inte fastställas vid undersökningarna.

Förslag till skyddszon: sm-beteckning.

Mur 38-2 mot sydost.

39. Lannäslund

Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Fornminnesregistret	1000026947	TM35-bladindelning	Q3334L
Art	Fast fornlämning	Gammal generalbladindelning	232106
Typ	Stenkonstruktioner	Koordinater ETRS-TM35FIN	N: 7065937 Ö: 287149
Specifikation av typen	Stenmurar	N2000	Ca 5–10 m
Antal	5	Omfattning	Ca 750 m
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	Tidigare uppgift
Specifikation av datering	1800-talet	Avstånd	Cirka 2,3 km söderut från Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd		Inventeringsmetod	Observation av ytan
Tidigare undersökningar	2012 Jan-Erik Nyman, inventering	Tidigare fynd	-

Terränguppgifter: Cirka 800 meter söder om Pedersöre kyrka, på båda sidorna om Vasavägen vid Lannäslund.

Beskrivning: registerportalen: Öster om Vasavägen finns två murpartier på båda sidorna om diket. Väster om Vasavägen finns ett murparti. Murarna är 1–3,5 meter breda och 0,3–0,8 meter höga och byggda i huvudsak av rund natursten. Den sammanlagda längden på murarna är cirka 750 meter. Murarna ligger till största delen på vägrenar och mitt bland bebyggelse. Enligt historiska kartor verkar det som att murarna har omgett åkrar som röjts under 1800-talet.

2019: Murarna följer i huvudsak också åkerfigurerna som markerats på grundkartor från 1972 och 1980. Objektet inspekterades i stora drag, muren närmast Lannäslunds lantbruksskola inspekterades noggrannare.

Förslag till skyddszon: sm-beteckning.

Mur på västra sidan av Vasavägen.

Planteringar i ett murparti.

51

Lannäslund.

40. Kyrkoby (Kijrckoby) Lannäs

Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Fornminnesregistret	1000026948	TM35-bladindelning	Q3334L
Art	Fast fornlämning	Gammal generalbladindelning	232106
Typ	Boplatser	Koordinater ETRS-TM35FIN	N: 7065952 Ö: 287078 Stengrund N: 7065937.401 Ö: 287114.216
Specifikation av typen	Byaplatser	N2000	Ca 5–10 m
Antal	2	Omfattning	Ca 7 100 m ²
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	Tidigare uppgift, källare
Specifikation av datering	1680-talet	Avstånd	Cirka 2,3 km söderut från Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd		Inventeringsmetod	Observation av ytan
Tidigare undersökningar	2012 Jan-Erik Nyman, inventering	Tidigare fynd	-

Terränguppgifter: På en moränkulle norr om lantbruksskolan Lannäslund. Söderut från kullens krön finns ett utjämnat parkeringsområde. På kullen växer gamla granar.

Beskrivning: registerportalen: Lannäs gård, som byggdes av Hans Preuz på 1680-talet, har legat på kullen. Gården brann ner under Stora ofreden, men platsen är markerad ännu på Albäcks karta från 1773. På platsen finns en källargrund, som kan hänföra sig till gården.

2019: Området var inhägnat som hage. Knappt 40 meter sydost om källaren finns en riven stengrund, som också kan urskiljas på lidar-bilden. Baserat på att inga byggnader har märkts ut på äldre grundkartor hänför sig grunden inte till närhistorien. Inga andra nya observationer gjordes och objektet var oförändrat.

Förslag till skyddszon: områdesavgränsning, sm-märkning.

Översikt mot norr, källaren till vänster.

Den rivna stengrunden till vänster bakom granen, mot norr.

Områdesavgränsning, källaren vid objektkoordinatpunkten, stengrunden markerad med gul cirkel.

72. Rackartåget

Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Fornminnesregistret	1000015494	TM35-bladindelning	Q3334L
Art	Fast fornlämning	Gammal generalbladindelning	232106
Typ	Stenkonstruktioner	Koordinater ETRS-TM35FIN	N: 7067318.748 Ö: 287654.161

Specifikation av typen	Stenmurar	N2000	Ca 2,5–5 m
Antal	2	Omfattning	Ca 430 m
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	mitten av mur 72-1
Specifikation av datering	1800-talet	Avstånd	Cirka 850 meter söderut från Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd		Inventeringsmetod	Observation av ytan
Tidigare undersökningar	2012 Jan-Erik Nyman, inventering (i anslutning till objekt nr 35 Masaholmen)	Tidigare fynd	-

Terränguppgifter: Sydost om Jakobstads centrum, söder om Masaholmsvägen, söder och öster om Rådmansgården.

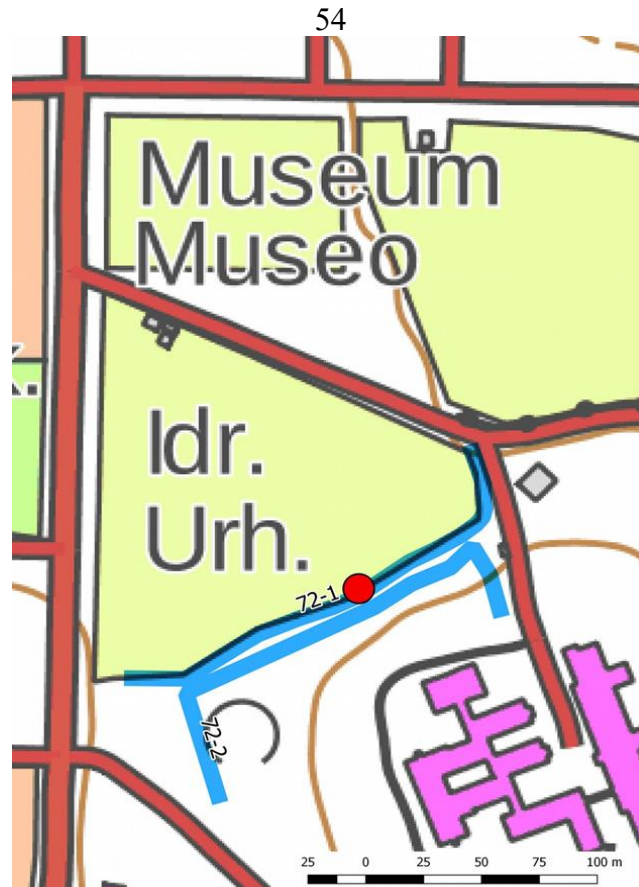
Beskrivning: registerportalen: Rackartåget är en del av kyrkvägen till Pedersöre kyrka och användes av de invånare som bodde i socknens norra och östliga byar. Dessutom användes vägsträckan av prästerna då de tog sig från prästgården till kyrkan. Vägen har fått namnet Rackartåget efter de personer som blev dömda av kyrkorådet till straff av olika slag och sedan fick gå denna väg från prästgården till kyrkan där bestraffningen skedde. Ordet är besläktat tyskans "Racker", som en person som rensade kloaker och avträden kallades. Också den dräng som hjälpte bödeln kallades rackare. Senare har ordet har kommit att bli ett skällsord i betydelsen skurk, boy, bandit o. dyl. Med ordet "tåg" avsåg man tidigare en väg som gick mellan två stenmurar. 2012: Två murar går längs forna kyrkvägen till Pedersöre kyrka, vilket är en smal stig, Rackartåget (nummer 1000015494 i fornminnesregistret). Ordet "tåg" avsåg förr en väg mellan två stenmurar. Färdvägen syns redan på Gutzéns karta från 1754. Murarna representerar ett odlingslandskap från 1700-talet. Det är också möjligt att åtminstone en del av murarna byggdes redan på 1700-talet.

2019: Murarna följer i huvudsak också åkerfigureerna som markerats på grundkartor från 1972 och 1980. Objektet var oförändrat.

Förslag till skyddszon: sm-beteckning.

Den dubbla muren och stigen, fotograferad mot ostnordost.

Rackartåget.

73. Argo

Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Forminnesregistret	1837	TM35-bladindelning	Q3332R
Art	Fast fornlämning	Gammal generalbladindelning	134312, 232103
Typ	Fartygsvrak	Koordinater ETRS-TM35FIN	N: 7072992.447 Ö: 281591.575
Specifikation av typen	Vrak	N2000	Djup, högst 5,00, minst 2,00
Antal	1	Omfattning	-
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	Tidigare uppgift
Specifikation av datering	1800-talet Förlisningsår 1869	Avstånd	Cirka 7,7 km nordväst från Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd		Inventeringsmetod	Inte inventerad
Tidigare undersökningar	1989 Jarmo Korpela, undervattensundersökning 2010 Pekka Paanasalo, lodningsarbete med sidavsökande sonar	Tidigare fynd	-

Terränguppgifter: Vraket ligger utanför Jakobstad, öster om den norra delen av Aligrundet.

Beskrivning: registerportalen: Briggen Argo, Aligrundet, vraket vid Aligrund. Det är fråga om ett fartygsvrak med träskrov som gått i tre delar. Den största delen är cirka 20–25 meter lång och 5–6 meter bred. De

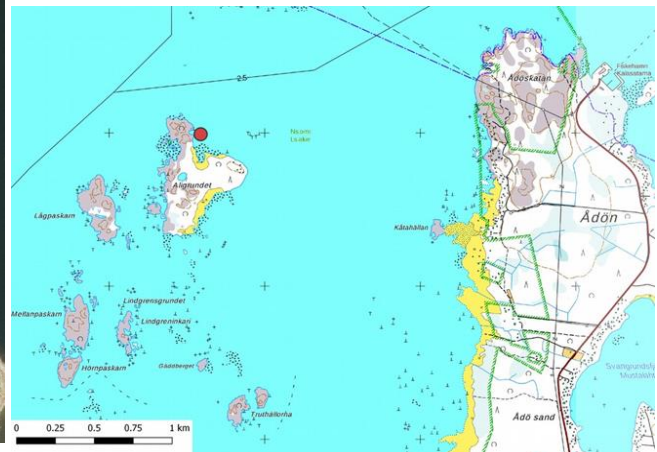

huvudsakliga måtten på den andra delen är 11 x 4,5 meter. Vrakets delar har gått isär på grund av sjögång och is. Vraket är till sin konstruktion kravellbyggt och av tall och ek. Rester av fartygets last, tjära och beck, kan observeras på havsbotten. Jakobstads museum gjorde en inspektion vid objektet tillsammans med lokala dykare år 1989. Då gjordes en skiss av vrakets tre delar.

Museiverkets enhet för marinarkologi utförde lodningsarbete med sidavsökande sonar på fyndplatsen 8.10.2010. Endast en av vrakets delar lokaliserades. Vraket antas ha varit den norska briggen Argo från Lillesand. Argo körde på grund vid Gammalgrundet 19.10.1869 och sjönk på tio minuter i närheten av Högpaskarn. Vraket har efter det drivit mot ostsydost och splittrats i delar. Vid förlisningstidpunkten var fartyget lastat med tjära och beck som hämtats från Uleåborg. Sjöförklaringen till skeppsbrottet finns i Jakobstads stadsarkiv. Enligt sjöförklaringen var Anders Kristensen kapten på fartyget.

2019: Inventerades inte.

Förslag till skyddszon: punkt, sm-beteckning.

Objektet på ortofoto och grundkarta.

74. Pedersöre kyrka

Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Fornminnesregistret	1000014857	TM35-bladindelning	Q3334L
Art	Fast fornlämning	Gammal generalbladindelning	232106
Typ	Kyrkobyggnader	Koordinater ETRS-TM35FIN	N: 7066757.972 Ö: 287321.296
Specifikation av typen	Kyrkoplatser	N2000	5–10
Antal	1	Omfattning	Ca 2,5 ha
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	Tidigare uppgift
Specifikation av datering	1510–1530, uppskattad tidpunkt	Avstånd	Cirka 1,4 km söderut från Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd		Inventeringsmetod	Observation av ytan
Tidigare undersökningar	1939 A. W. Rancken, 1950 C. J. Gardberg och Nils Cleve, utgrävning, 1985–1986 Markus Hiekkanen, utgrävning av den nerbrunna kyrkans sakristia, i närheten 1997 Marja Sipilä, utgrävning	Tidigare fynd	Fynden från år 1997 KM 97055:1–32, fynden från övriga år saknas i registerportalen

Terränguppgifter: Pedersöre kyrka och begravningsplats ligger söder om Jakobstads centrum väster om Vasavägen.

Beskrivning: registerportalen: Pedersöre är en av Österbottens moderförsamlingar, vars historia sträcker sig till 1200-talet. Kyrkan med dess omgivning har varit centrum för en stor medeltida socken. Pedersöre sockenkyrka i trä uppfördes i slutet av 1200-talet. Av den medeltida stenkyrkan består sakristian, långhusets västra och östra delar och västtornet. Kyrkan är sannolikt murad på 1510–1520-talen. Fornminnesområdet som omger kyrkan har inte begränsats.

2019: Vid tiden för inventeringen inleddes tjärning av kyrkans spåntak. Omgivningen kring kyrkan inventerades i stora drag. Det är inte möjligt att avgränsa objektet exakt med hjälp av de gamla kartor som använts, men avgränsningen föreslås följa den sydligare stenvuren som omger den befintliga kyrkan.

Sydväst om den medeltida kyrkan genomfördes år 1997 en provgrävning vid det planerade utvidgningsområdet för begravningsplatsen. Undersökningsobjekten var stenruinerna, stenväggarna (källar)groparna och andra konstruktioner som hänför sig till odling och bebyggelse på området. Dessutom undersöktes en liten byggnadsgrund. Baserat på kartmaterialet kunde åkerområdet dateras från mitten av 1700-talet till årtiondena efter 1950-talet. Stenväggarna kunde inte dateras baserat på fynden. Byggnadsgrunden tolkades ha att göra med jordbruk och den har mest sannolikt varit en ria. Någon närmare datering för objektet kunde inte fastställas. Enligt traditionen skulle den äldsta kyrkan ha föregåtts av ett munkkapell.

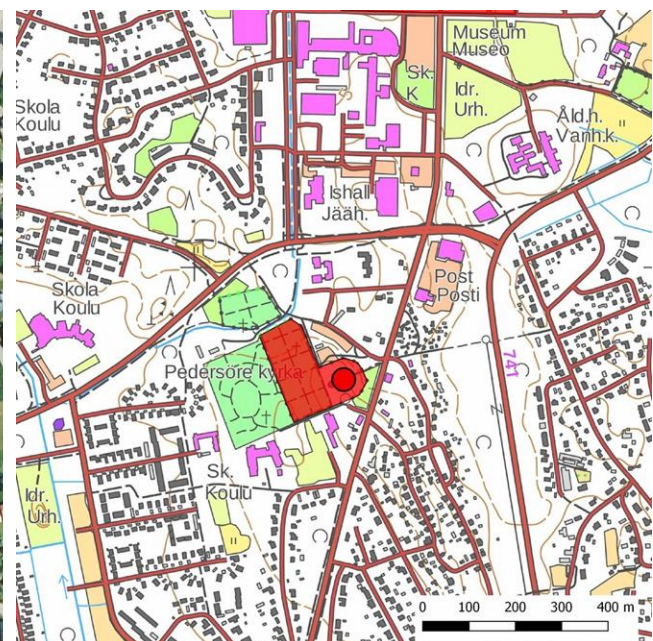
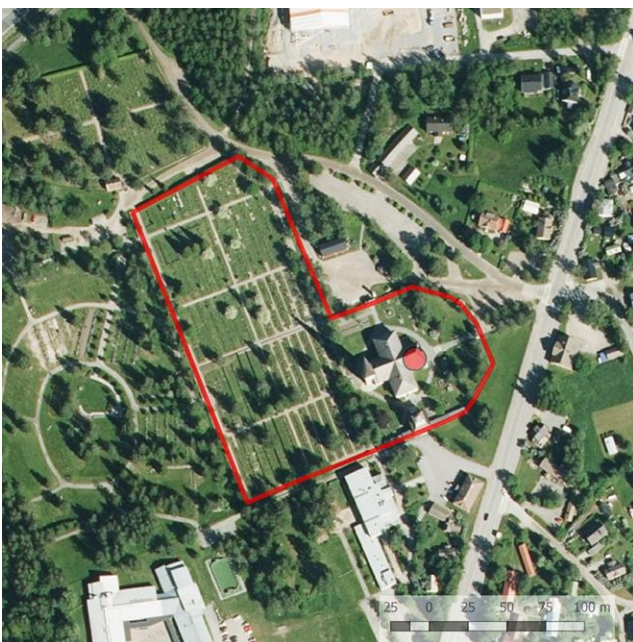
Förslag till skyddszon: område, sm-märkning.

Kyrkan mot söder.

Klockstapeln mot öster.

Avgränsning och objektkoordinater på ortofoto och grundkarta.

75. Jakobstads gamla stadsplaneområde

Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Formminnesregistret	1000007479	TM35-bladindelning	Q3334L
Art	Fast fornlämning	Gammal generalbladindelning	232106
Typ	Boplatser	Koordinater ETRS-TM35FIN	N: 7067837.539 Ö: 287575.187
Specifikation av typen	Städer	N2000	Ca 2–7,5
Antal	1	Omfattning	23,6 ha
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	Tidigare uppgift
Specifikation av datering	1600-talet	Avstånd	
Inventeringsfynd		Inventeringsmetod	Observation av ytan
Tidigare undersökningar	2002 Teemu Mökkönen, stadsarkeologisk inventering, 2007 Teija Oikarinen provgrävning av det s.k. Lassfolkska kvarteret, 2008 Teija Oikarinen, Lassfolkska kvarteret (2/2/7-10) räddningsgrävning, 2015 Petro Pesonen, övervakning av rådhusets grund, 2015 Esa Mikkola, provgrävning och utgrävning av torget, 2017 murundersökning, övervakning av kabelbyggnadsarbete vid Jakobstads kyrkas kyrkogård	Tidigare fynd	KM 40928 Jakobstads torg, KM 41345 Jakobstads kyrkogård, KM 2007103: 1-330, KM 2008051:1-3336, KM 2008051:3337-4240 Lassfolkska kvarteret

Terränguppgifter: registerportalen: Stadens gamla område ligger ungefär inom det område som avgränsas av Strengbergsgatan, Kyrkogatan, Choraesusgatan, Trädgårdsgatan och Herrholmogatan.

Beskrivning: registerportalen: Jakobstad grundades år 1652. Vid Kanalesplanaden slingrade sig en vattenfåra. Strandlinjen har i hög grad förändrats på grund av landhöjningen; mellan Visasbacken och Pedersesplanaden fanns en vik med bodar på västra stranden. Detaljplanen för norra delen av staden följer den gamla stadsplanen, men rutnätsplanen för södra delen ändrades radikalt efter branden 1835. År 2002 genomförde Museiverket en stadsarkeologisk inventering i Jakobstad, där man fastställde på vilka tomter kulturskikt som skyddats enligt lagen om fornminnen sannolikt har bevarats.

På Jakobstads torg utfördes markborringar sommaren 2013, eftersom man planerar en underjordisk parkeringsanläggning. Målet var att utreda om det på torgområdet finns bevarade arkeologiska kulturskikt. På torget gjordes 31 borrhingspunkter, varav 16 innehöll kulturskikt. I proven kunde man urskilja rivnings- och brandskikt, som tyder på bränderna åren 1714 och 1835 och utjämningssskikten som anknyter till dessa. Fynd som kunde dateras hittades inte vid utgrävningen och också i övrigt gjordes bara lite fynd. Med hjälp av markborringen kunde man avgränsa ett arkeologiskt intressant område på torget.

De arkeologiska utgrävningsundersökningarna på torget 2015 hänförde sig till byggandet av en underjordisk parkeringsanläggning som planerats under västra delen av torget. En del av de gator som omger torget (Storgatan, Rådhusgatan och Köpmansgatan) hörde till byggområdet. Konstruktionerna var bäst bevarade i mellersta och västra delen av utredningsområdet och under Köpmansgatan. Konstruktioner och skikt fanns dock på ett över 1 800 m² stort område. Ungefär 200 konstruktioner dokumenterades. Av dessa var 11 källare, 10–13 byggnadsgrunder och två brunnar. Dessutom hittades delar av det gamla gatunätet. Över 500 kg mångsidigt och rikt fyndmaterial kunde tas tillvara.

2019: Man inventerade de tomter eller delar av tomter som faststälts vid inventeringen år 2002 (Teemu Mökkönen, Pietarsaari – Jakobstad. Kaupunkiarkeologinen inventointi. Vaasa- ja suurvalta-ajan kaupunkiarkeologinen inventointiprojekti. 2002) och där man misstänkte att eventuell byggnadsverksamhet kan bli aktuellt inom den närmaste tiden: K I 1-4, K I 1-8, K I 3-1, K I 6-23, K II 1-4, K II 2-9, K III 3-7, K III 7-1, K III 8-20, K III 8-24, K III 9-26, K III 10-29, K III 10-30, K III 10-31, K III 10-32. Efter inventeringen år 2002 har man gjort utgrävningar i kvarter K II 2-9, det så kallade Lassfolkska kvarteret, samt prospektering och utgrävning i kvarter K I 3-1, som är västra delen av torget.

De inventerade tomterna markerade på karta.

KI 1-4. 2002: Tomten ligger i ett stadsområde som föregår Stora ofreden och har fastställts som område som hör till klass 1. Skiktningarna på den sandbeklädda gården och under byggnaderna på norra delen av tomten förmodades till största delen vara bevarade. Skikten under stenhuset i två våningar på östra sidan av tomten förmodas ha förstörts. Fjärrvärmenätet till tomten går från Otto Malmsgatan i södra delen av tomten.
2019: Området var oförändrat.

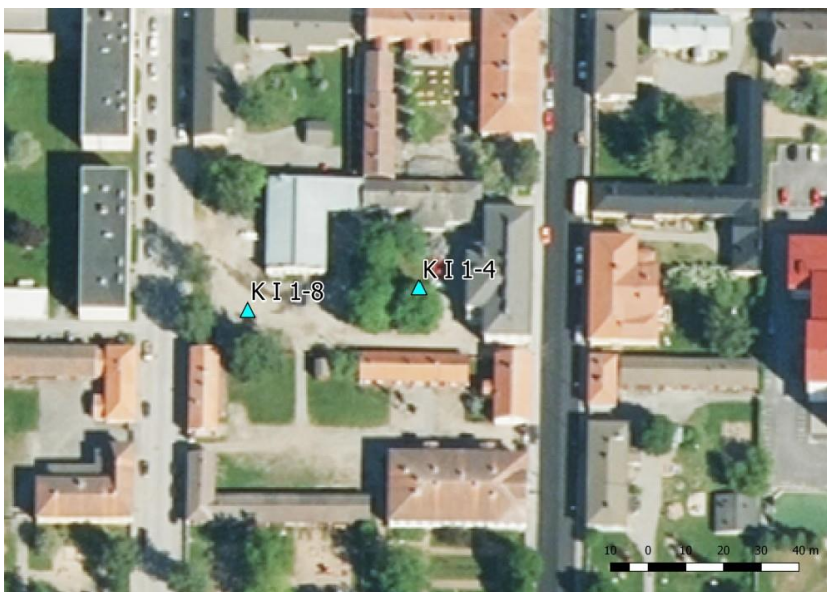
KI 1-8. 2002: Tomten har fastställts som område som hör till klass 1. Skiktningarna förmodades ha bevarats väl på gårdsområdet och möjligtvis delvis under garage-/servicebyggnaden. Vid södra delen av tomten har skikten delvis förstörts då fjärrvärmenätet har dragits från Otto Malmsgatan till tomt I 1-4 på Storgatan.
2019: Gården är sandig. Området var oförändrat.

Tomt 1-4 mot ostnordost, i förgrunden ett område som höjts upp med stenmur.

Tomt 1-8 angränsar i söder till museiområdet och skyddade byggnader, fotograferat mot sydost.

K I 3-1. 2019: Under torgets västra del byggdes en 7 000 m² stor underjordisk parkeringsanläggning i två våningar, vilken färdigställdes 2016. Före bygget genomfördes arkeologiska utgrävningar på tomten år 2015.

Torget västra del mot norr.

K I 6-23. 2019: Inventeringen omfattade endast tomtens sydvästra hörn, där ett tvåvåningshus i trä har byggts. Innergården är belagd med plattor. Byggnaderna intill i norr och öster är gamla tegelbyggnader. I rapporten från år 2002 har tomten varken fastställts höra till klass 1 eller 2. Enligt en karta från 1760-talet fanns strandbodnar i norra och nordöstra delen av tomten, andra byggnader har enligt de gamla kartorna inte placerats på tomten. Området överlevde uppenbarligen branden år 1835. (Teemu Mökkönen, s. 13 bilaga 3.1, 3.2, 3.3 och 4). De arkeologiska skikt som eventuellt fanns på det inventerade området är sannolikt förstörda.

Nytt våningshus i sydvästra hörnet av tomt 6-23, mot nordost.

Innergården mot söder.

K II 1-4. 2002: Tomten har fastställts som område som hör till klass 1. Tomtens skikt förmodas sannolikt vara bevarade, relativt väl också under byggnaderna, med undantag av området mellan husen i nordöstra delen av tomten där skikten har störts av grävningar för elkabel.

2019: Ett parkeringsområde har byggts på tomten. Äldre arkeologiska skikt kan ha bevarats på området.

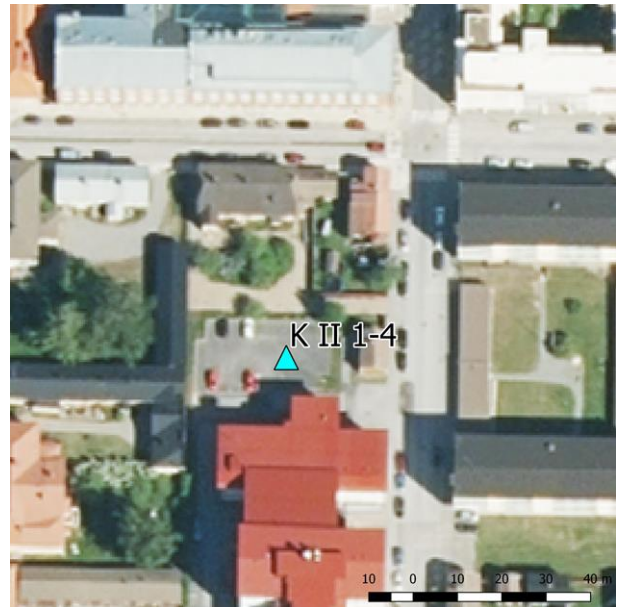
Tomten mot norr.

Bild mot nordväst från Runebergsgatan.

Gamla byggnader längs Södermalmsgatan på norra delen av tomten. Fotograferat mot väster.

K II 2-9. På tomten gjordes utgrävningar år 2007. Inga egentliga kulturskikt hittades, utan de var fyllnads- eller utjämningskikt från 1900-talet eller blandade skikt. Av fynden drog man slutsatsen att det funnits kulturskikt i området, vilka förstörts och blandats ihop. Efter utgrävningarna har nya affärs- eller andra byggnader uppförts på tomten.

Tomt 2-9. Bild från hörnet av Runebergsgatan och Köpmansgatan.

K III 3-7. 2002: område som hör till klass 1. Skikten förmodas delvis ha störts vid byggandet av biltak och ytvattenavlopp och delvis förstörts i samband med dragningen av fjärrvärmeledningar i norra och östra kanten av tomten.

2019: Inga förändringar har skett på tomten. Med tanke på tomtens ringa storlek och byggandet av flervåningshus är det inte särskilt sannolikt att hitta intakta arkeologiska skikt.

Tomt 3-7, gården mot sydost.

Tomt 3-7, översikt österut längs Styrmansgatan.

K III 7-1. 2002: område som hör till klass 1. På platsen för den nuvarande restaurangen har det funnits en bensinstation, och vid denna förmodas skikten ha förstörts. På gårdsområdet förmodas skikten ha bevarats väl.

2019: Tomtens läge på en hög plats i närheten av kyrkan ökar dess arkeologiska potential. Området där det är mer sannolikt att hitta intakta skikt är litet till ytan.

Tomt 7-1 söderut från korsningen mellan Visasbacken och Storgatan och innergården mot nordost.

K III 8-20. 2002: Tomten har inte märkts ut som en del av områdena som är skydds- eller undersökningsmässigt intressanta. I nordöstra delen av tomten finns ett kvarter på kartan från 1783.

2019: På området finns våningshus, innergården är parkeringsområde. Arkeologiska skikt har eventuellt inte bevarats på tomten.

Tomt 8-20 mot sydväst längs Visasbacken.

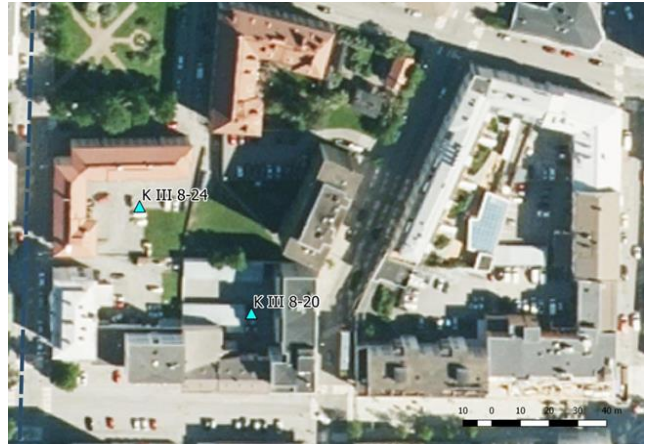

Innergården mot söder. I bakgrunden skyddad byggnad i sydvästra delen av tomten.

K III 8-24. 2002: Tomten har inte märkts ut som en del av områdena som är skydds- eller undersökningsmässigt intressanta. Inga kvarter har markerats vid tomten på kartor över stadsområdet från 1735, 1760 eller 1783.

2019: På området finns våningshus, innergården är parkeringsområde med undantag av en liten gräsmatta i sydöstra delen av tomten. Arkeologiska skikt på tomten har eventuellt blandats och förstörts.

Den bäst bevarade delen av tomt 8-24 är en liten gräsplan, fotograferat mot söder.

K III 9-26. 2002: Tomten har antecknats att skydds- eller undersökningsmässigt hör till klass 2. Enligt kartor över stadsområdet från 1735, 1760 och 1783 har tomten hört till ett kvartersområde. I hörnet mellan Visasbacken och Kyrkogatan och på västra delen av tomten kan skikt finnas kvar. Vid byggnaderna har skikten förstörts.

2019: Tomtens läge på en hög plats i närheten av kyrkan ökar dess arkeologiska intresse, det potentiella området är litet till ytan.

Tomt 9-26 mot väster längs Visasbacken.

K III 10-29. 2002: Tomten har inte märkts ut som en del av områdena som är skydds- eller undersökningsmässigt intressanta. Enligt kartan över stadsområdet från 1783 har tomten hört till ett kvartersområde. På tomten finns inga skyddade byggnader.

2019: I tomtens sydöstra hörn finns ett gammalt egnahemshus i två plan. Gårdsområdet är gräsmatta. På området kan finnas bevarade skikt.

Egnahemshuset i södra delen av tomt 10-29, nordost längs Styrmansgatan.

K III 10-30. 2002: Tomten har inte märkts ut som en del av områdena som är skydds- eller undersökningsmässigt intressanta. Enligt kartan över stadsområdet från 1783 har tomten hört till ett kvartersområde. På tomten finns inga skyddade byggnader.

2019: I tomtens nordöstra hörn finns ett gammalt trähus i ett plan. Gårdsområdet är gräsmatta. På området kan finnas bevarade skikt.

Trähuset i nordöstra hörnet av tomt 10-30 och innergården mot väster.

K III 10-31. 2002: Tomten har inte märkts ut som en del av områdena som är skydds- eller undersökningsmässigt intressanta. Enligt kartor över stadsområdet från 1735, 1760 och 1783 har tomten inte hört till ett kvartersområde. På tomten finns inga skyddade byggnader.

2019: I nordvästra delen av tomten finns ett möjligen äldre stenhus i två våningar. Sydöstra delen av gården är trädgård och gräsmatta, där det kan finnas bevarade skikt.

K III 10-32. 2002: Tomten har inte märkts ut som en del av områdena som är skydds- eller undersökningsmässigt intressanta. Enligt kartor över stadsområdet från 1735, 1760 och 1783 har tomten inte hört till ett kvartersområde. På tomten finns inga skyddade byggnader.

2019: På tomten finns ett stenhus i två våningar. Gården är asfalterad, så det kan finnas bevarade skikt på området.

Tomt K III 10-31 mot sydväst.

Byggnadernas fasader mot öster på tomt K III 10-32.

76. Jakobstads kyrkas kyrkogård

Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Formminnesregistret	1000031758	TM35-bladindelning	Q3334L
Art	Fast fornlämning	Gammal generalbladindelning	232106
Typ	Gravplatser	Koordinater ETRS-TM35FIN	N: 7068157 Ö: 287558
Specifikation av typen	Begravningsplatser	N2000	Ca 5–7,5
Antal	1	Omfattning	?
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	Tidigare uppgift
Specifikation av datering	1691	Avstånd	
Inventeringsfynd		Inventeringsmetod	Observation av ytan
Tidigare undersökningar	2017 Murundersökning, arkeologisk undersökning	Tidigare fynd	Fynduppgifterna från 2017 finns inte ännu i registerportalen.

Terränguppgifter: Jakobstads kyrka ligger i norra delen av det gamla stadsplaneområdet.

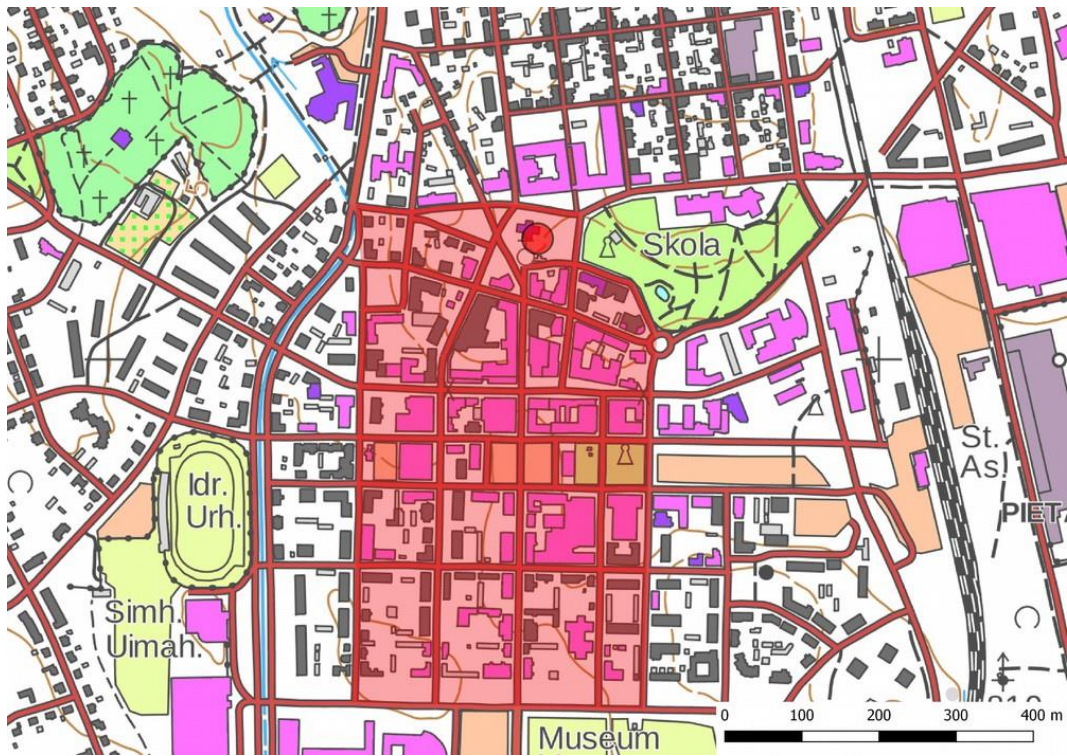
Beskrivning: registerportalen: Jakobstads första kyrka byggdes år 1691. Kyrkan brann ner 1714. Den första kyrkan har troligen varit belägen på samma plats som den nuvarande kyrkan som färdigställdes år 1731. I södra delen av kyrkogården finns en klockstapel (1742) och ett gravkapell som byggdes 1778–1786 och som byggdes om till vagnshus 1867. Kyrkogården användes som begravningsplats sedan kyrkan färdigställdes på 1690-talet fram till 1850-talet, då Jakobstads gamla begravningsplats på Biskopsholmen togs i bruk. I samband med kyrkans renovering hösten 2017 byggdes ett sprinklersystem på området. I anslutning till detta gjordes arkeologiska utredningar på kyrkogården. Det finns inga uppgifter från tidigare undersökningar i området. Utgrävningen följde den gamla linjen, men var nu bredare. Under gatu- och gårdsområdet observerades flera gravar.

2019: Området inventerades endast i stora drag, eftersom det på platsen år 2017 hade utförts arkeologiska utredningar, vars resultat inte ännu var tillgängliga.

Förslag till skyddszon: SM-märkning.

Kyrkan mot nordost och väster.

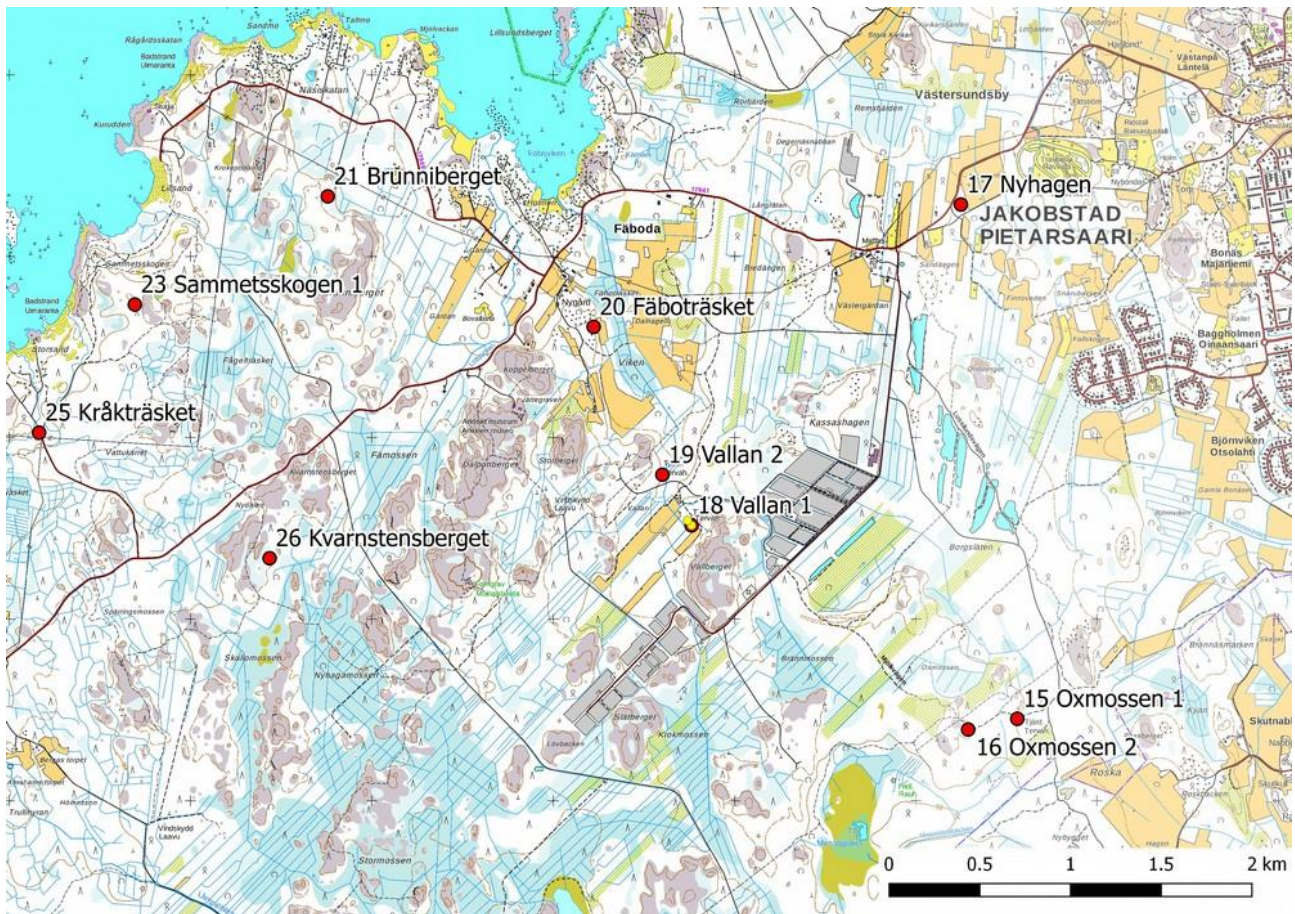

Kyrkan markerad med en cirkel, den gamla stadsplanen med rött.

Tjärdalar

På området finns 10 tjärdalsobjekt. Vid objektet Vallan 1 finns två tjärdalar, vid de övriga en tjärdal. Endast objekt 23 Sammetskogen 1 inventerades, objektet var oförändrat.

Tjärdalsobjekt 15–21, 23 och 25–26.

Objektkoordinater:

Mjtnunus,N,10	Kohdenimi,C,100	Typpi,C,100	Alatyyppi,C,1	Laji,C,100	kohdenro,N,1x,N,11,3	y,N,11,3
1000026459	23 Sammetskogen 1	työ- ja valmistuspaikat	tervahaudat	kiinteä muinaisjäänös	23	7066734,000 279693,000
1000026437	18 Vallan 1	työ- ja valmistuspaikat	tervahaudat	kiinteä muinaisjäänös	18	7065517,000 282763,000
1000026158	16 Oxmossen 2	työ- ja valmistuspaikat	tervahaudat	kiinteä muinaisjäänös	16	7064392,000 284288,000
1000026157	15 Oxmossen 1	työ- ja valmistuspaikat	tervahaudat	kiinteä muinaisjäänös	15	7064451,000 284559,000
1000026159	17 Nyhagen	työ- ja valmistuspaikat	tervahaudat	kiinteä muinaisjäänös	17	7067285,000 284248,000
1000026853	25 Kråkräsket	työ- ja valmistuspaikat	tervahaudat	kiinteä muinaisjäänös	25	7066028,000 279165,000
1000026856	26 Kvarnstensberget	työ- ja valmistuspaikat	tervahaudat	kiinteä muinaisjäänös	26	7065336,000 280436,000
1000026442	19 Vallan 2	työ- ja valmistuspaikat	tervahaudat	kiinteä muinaisjäänös	19	7065796,000 282602,000
1000026444	20 Fäboträsket	työ- ja valmistuspaikat	tervahaudat	kiinteä muinaisjäänös	20	7066611,000 282223,000
1000026449	21 Brunniberget	työ- ja valmistuspaikat	tervahaudat	kiinteä muinaisjäänös	21	7067330,000 280757,000

Underobjekt, Vallan 1:

Mjtnunus,N,10	Kohdenim	Typpi,C,100	Alatyyppi,C,1	Laji,C,100	kohcx,N,11,3	y,N,11,3
1000026437	Vallan 1	työ- ja valmistuspaikat	tervahaudat	kiinteä muinaisjäänös	18	7065517,000 282763,000
0			tervahaudat		18	7065542,000 282742,000

41. Pirilö 1

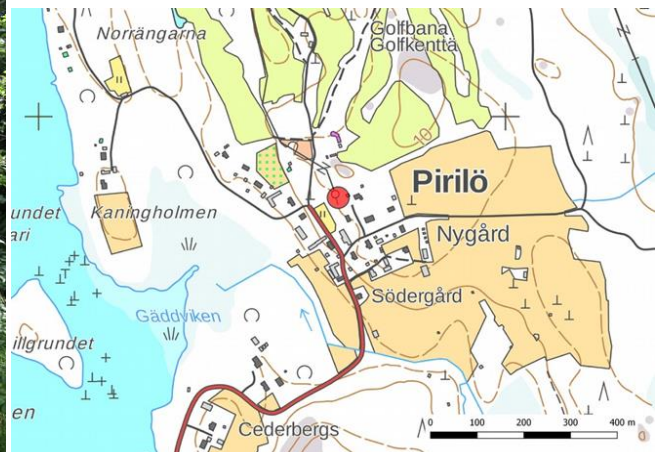
Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Formminnesregistret	1000026949	TM35-bladindelning	Q3334L
Art	Övrigt kulturarvsobjekt	Gammal generalbladindelning	232109
Typ	Boplatser	Koordinater ETRS-TM35FIN	N: 7067824 Ö: 291641
Specifikation av typen	Husgrunder	N2000	Ca 8–9 m
Antal	1	Omfattning	
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	Tidigare uppgift
Specifikation av datering	Början av 1800-talet	Avstånd	Cirka 4,1 km österut från Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd		Inventeringsmetod	Observation av ytan
Tidigare undersökningar	2012 Jan-Erik Nyman, inventering	Tidigare fynd	-

Terränguppgifter: registerportalen: Cirka 60 meter öster om korsningen mellan Gamla Pirilövägen och Kanningholmsvägen på västra sidan av Pirilö udde.

Beskrivning: registerportalen: På platsen finns en gräsbevuxen stenfot som är täckt av växtligheten. Den är 15,5 x 7,5 meter stor. Gården kallades för Britas och den byggdes av Johan Persson och Christina Johansdotter Granroth i början av 1800-talet. Byggnaden förstördes i en brand 1899. År 1900 byggdes ett nytt hus på samma plats. På 1920-talet flyttades huset till Svedjenabba.

2019: På och omkring objektet växte tätt ungt lövträdsbestånd. Objektet var oförändrat.

Förslag till skyddszon: s-beteckning.

Grunden kan knappt urskiljas på bilden, fotograferat mot öster.

42. Pirilö 2

Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Fornminnesregistret	1000026950	TM35-bladindelning	Q3334L
Art	Övrigt kulturarvsobjekt	Gammal generalbladindelning	232109
Typ	Boplatser	Koordinater ETRS-TM35FIN	N: 7067824 Ö: 291641 N: 7067855.454 Ö: 291564.934
Specifikation av typen	Torp/husgrunder	N2000	Ca 6–7 m
Antal	2	Omfattning	
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	Den nordligare grunden
Specifikation av datering	Andra hälften av 1800-talet	Avstånd	Cirka 4 km österut från Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd		Inventeringsmetod	Observation av ytan
Tidigare undersökningar	2012 Jan-Erik Nyman, inventering	Tidigare fynd	-

Terränguppgifter: registerportalen: På västra sidan av Pirilö udde, på en sluttning på västra sidan av Gamla Pirilövägen och cirka 50 meter norr om korsningen mellan Gamla Pirilövägen och Kanningholmsvägen.

Beskrivning: registerportalen: På platsen finns två torpgrunder som ligger cirka 15 meter från varandra. Den nordligare grunden består av en 9 x 5 meter stor stenfot. Den sydligare grunden är en 6 x 3,5 meter stor stenfot. Grunden är uppdelad i två rum. Torpet byggdes under andra hälften av 1800-talet.

2019: Objektet var oförändrat.

Förslag till skyddszon: s-beteckning.

Den sydligare grunden mot nordväst.

Objektkoordinater och grundernas placering.

43. Pirilö 3

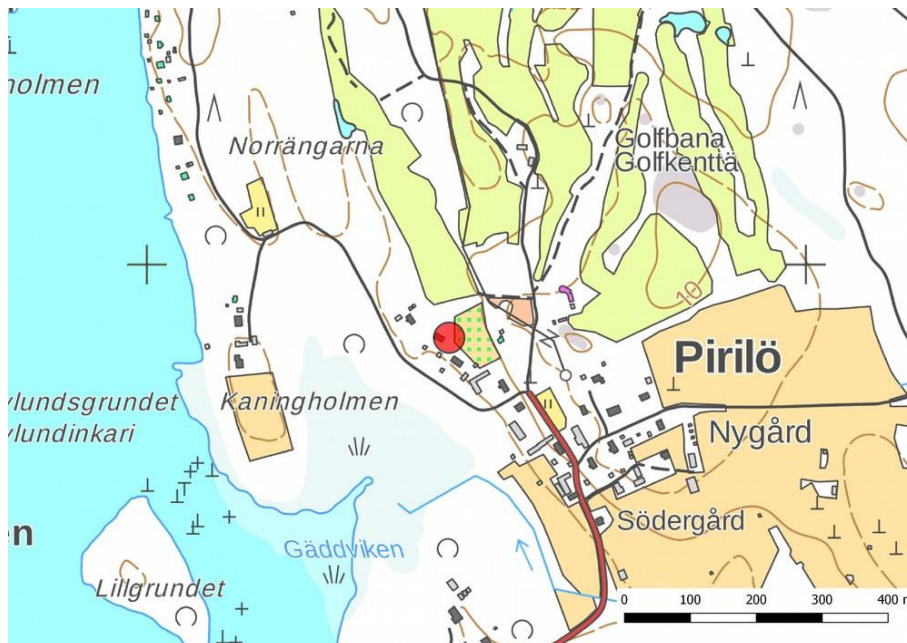
Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Fornminnesregistret	1000026951	TM35-bladindelning	Q3334L
Art	Övrigt kulturarvsobjekt	Gammal generalbladindelning	232109
Typ	Boplatser	Koordinater ETRS-TM35FIN	N: 7067889 I: 291459
Specifikation av typen	Torp/husgrunder	N2000	Ca 4 m
Antal	1	Omfattning	
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	Tidigare uppgift
Specifikation av datering	Början av 1800-talet	Avstånd	Cirka 3,9 km österut från Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd		Inventeringsmetod	Inte inventerad
Tidigare undersökningar	2012 Jan-Erik Nyman, inventering	Tidigare fynd	-

Terränguppgifter: registerportalen: På gårdsområde öster om Kaningholmsvägen och cirka 140 meter nordväst om korsningen mellan Kaningholmsvägen och Gamla Pirilövägen.

Beskrivning: registerportalen: På egnahemshusets gårdsplan finns en helt gräsbevuxen och igenväxt stenfot. Den är 6 x 6,5 meter stor. Inne i grunden finns en källargrop. På platsen fanns ett torp från början av 1800-talet.

2019: Objektet inventerades inte närmare.

Förslag till skyddszon: s-beteckning.

Pirilö 3.

44. Pirilö 4

Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Formminnesregistret	1000026952	TM35-bladindelning	Q3334L
Art	Övrigt kulturarvsobjekt	Gammal generalbladindelning	232106
Typ	Stenkonstruktioner	Koordinater ETRS-TM35FIN	N: 7067788 Ö: 292151
Specifikation av typen	Stenmurar	N2000	Ca 0–11 m
Antal	36	Omfattning	Cirka 5,6 km
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	Tidigare uppgift
Specifikation av datering	1800-talet	Avstånd	Cirka 4,6 km österut från Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd		Inventeringsmetod	Observation av ytan
Tidigare undersökningar	2012 Jan-Erik Nyman, inventering	Tidigare fynd	-

Terränguppgifter: I nordvästra delen av Pirilö udde.

Beskrivning: registerportalen: På platsen finns gott om stenmurar. Konstruktioner finns i två kluster. Deras sammanlagda längd är 5,6 meter. Det första klustret finns ostsydost om Pirilö hemman. Murarna löper i huvudsak längs odlingsmark som ännu brukas. Det andra klustret finns nordnordväst om Pirilö hemman. Där har jordbruket upphört och murarna finns främst i en ung skog.

Murarna är 1–4 meter breda och 0,5–1 meter höga, med undantag av en som är 8 meter som bredast.

Det förekommer både vällagda murar med en kärna av mindre stenar som på båda sidor kantas av större stenblock och murar slarvigt sammansatta av sprängsten.

Inuti ett murparti finns rester av ett murket trästaket som har stått ovanpå stenmuren. Tre murar sträcker sig långt ut mot Gäddviken och de har kunnat vara bryggor.

Ett mindre antal muravsnitt följer åkrarnas gränser som de markerats på Roering Mattsons kartor över Pirilö från 1750 och 1760.

Murarna är dock huvudsakligen byggda på 1800-talet och i början av 1900-talet.

2019: Murarna följer i huvudsak också åkerfigurerna som markerats på grundkartor från 1972 och 1980. Området inspekterades i stora drag. Längs Kanningholmsvägen, i huvudsak vid golfbanan och de staket och murar som sträcker sig till Gäddviken och som troligen använts som bryggor var oförändrade.

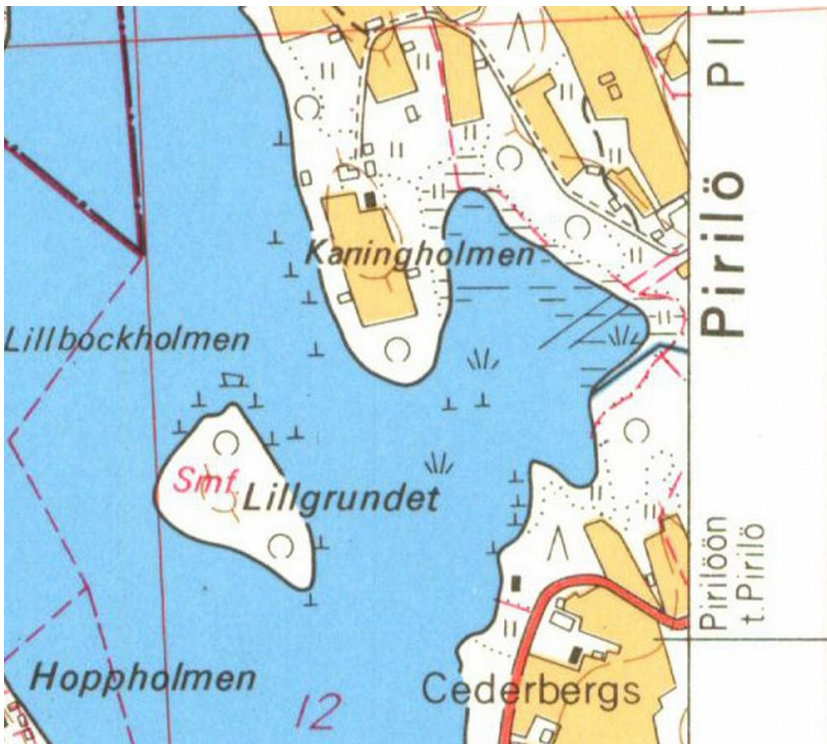
Förslag till skyddszon: s-beteckning.

Murparti 44-24 mot öster och tegelbitar som hittats på den.

Pirilö 4.

Utdrag ur grundkartan 1972 där murarna 44-27 och 44-28, som då ännu användes som bryggor, är markerade med streck.

Pirilö 4, objekten markerade som streck på ortofotot.

45. Norrängarna

Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Forminnesregistret	1000026953	TM35-bladindelning	Q3334L
Art	Övrigt kulturarvsobjekt	Gammal generalbladindelning	232109
Typ	Arbets- och tillverkningsplatser	Koordinater ETRS-TM35FIN	N: 7068166.508 Ö: 291261.892
Specifikation av typen	Odlingar	N2000	Ca 5–6 m
Antal	1	Omfattning	
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	Tidigare uppgift
Specifikation av datering	1800-talet–början av 1900- talet	Avstånd	Cirka 3,7 km österut från Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd		Inventeringsmetod	Observation av ytan
Tidigare undersökningar	2012 Jan-Erik Nyman, inventering	Tidigare fynd	-

Terränguppgifter: registerportalen: I västra delen av Pirilö udde, 140 meter nordost om korsningen mellan Kaningholmsvägen och Skutbergsvägen.

Beskrivning: registerportalen: På platsen finns en 4,5 x 3,5 meter stor stenfotsgrund. I byggnadens sydvästra del finns en 2,5 x 2,5 meter stor och 0,9 meter hög ugnsröst av kantiga stenar. Det kan vara fråga om en ria.

På Roering Mattsons karta från år 1760 och på sockenkartan från år 1845 är platsen belägen mitt i en skog som omges av åkrar. Rian är sannolikt från 1800-talet eller början av 1900-talet.

2019: Skogen hade gallrats på området. Objektet var oförändrat.

Förslag till skyddszon: s-beteckning.

Grunden mot öster.

46. Gäddviken 1

Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Formminnesregistret	1000026954	TM35-bladindelning	Q3334L
Art	Övrigt kulturarvsobjekt	Gammal generalbladindelning	232106
Typ	Boplatser	Koordinater ETRS-TM35FIN	N: 7067378 Ö: 291518
Specifikation av typen	Torp/husgrunder	N2000	Ca 4–5 m
Antal	1	Omfattning	
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	Tidigare uppgift
Specifikation av datering	Början av 1800-talet	Avstånd	Cirka 4 km österut från Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd		Inventeringsmetod	Observation av ytan
Tidigare undersökningar	2012 Jan-Erik Nyman, inventering	Tidigare fynd	-

Terränguppgifter: registerportalen: I västra delen av Pirilö udde, söder om Gäddviken och Gamla Pirilövägen.

Beskrivning: registerportalen: På platsen finns en 8,5 x 7 meter stor stenfot. I mitten av grunden finns en 2 x 2 meter stor och 0,5 meter hög gräsbevuxen kulle, eventuellt en ugnstrest. Torpet byggdes på 1820-talet och övergavs på 1890-talet.

2019: Objektet var oförändrat.

Förslag till skyddszon: s-beteckning.

76

Objektet mot väster.

47. Gäddviken 2

Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Fornminnesregistret	1000026955	TM35-bladindelning	Q3334L
Art	Övrigt kulturarvsobjekt	Gammal generalbladindelning	232106
Typ	Boplatser	Koordinater ETRS-TM35FIN	N: 7067405 Ö: 291388
Specifikation av typen	Torp	N2000	Ca 2–3 m
Antal	1	Omfattning	
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	Tidigare uppgift
Specifikation av datering	1870-talet	Avstånd	Cirka 3,9 km österut från Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd		Inventeringsmetod	Observation av ytan
Tidigare undersökningar	2012 Jan-Erik Nyman, inventering	Tidigare fynd	-

Terränguppgifter: registerportalen: I västra delen av Pirlö udde, söder om Gäddviken.

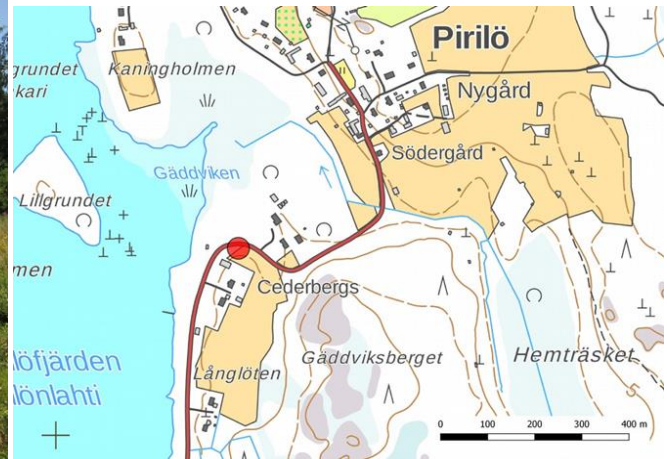
Beskrivning: registerportalen: På platsen finns en gräsbevuxen, rektangulär 5,5 x 5 meter stor stenfot. I sydöstra delen av grunden finns ett 2 x 2 meter stort och 0,5 meter högt spisröse. I mitten finns en fördjupning som troligen är en källargrop. Torpet byggdes på 1870-talet och revs på 1920-talet.

2019: Objektet var oförändrat.

Förslag till skyddszon: s-beteckning.

77

Överblick mot Cederbergs åkerområde. Torpet ligger till höger om byggnaden på bilden, invid vägen. Under inventeringen var undervegetationen tät och där fanns lövträd.

48. Gäddsviksberget

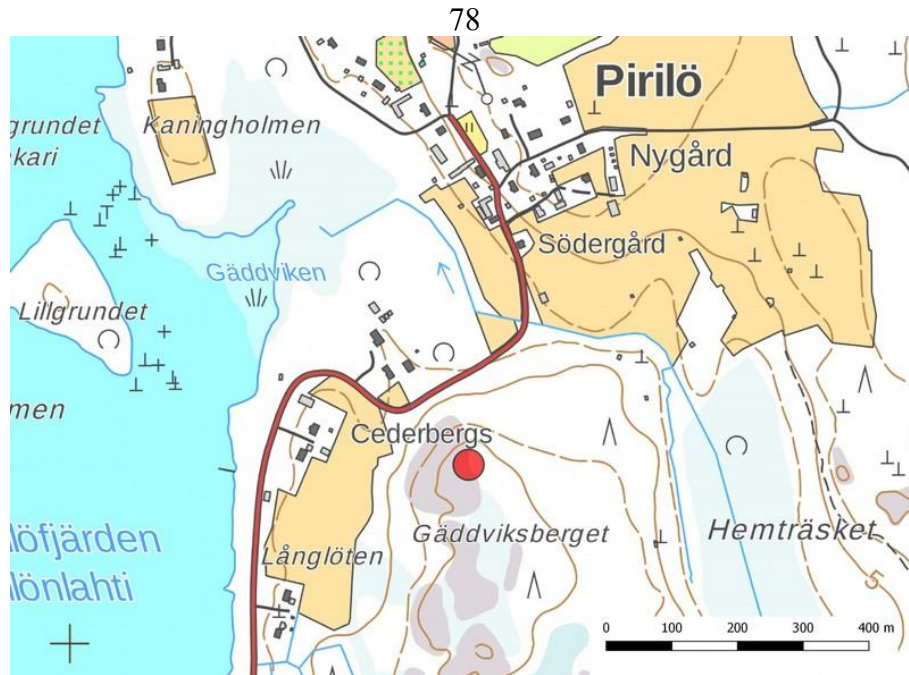
Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Formminnesregistret	1000026956	TM35-bladindelning	Q3334L
Art	Övrigt kulturarvsobjekt	Gammal generalbladindelning	232109
Typ	Stenkonstruktioner	Koordinater ETRS-TM35FIN	N: 7067273 Ö: 291606
Specifikation av typen	Rösen	N2000	Ca 11 m
Antal	1	Omfattning	
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	Tidigare uppgift
Specifikation av datering	modern	Avstånd	Cirka 4,2 km österut från Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd		Inventeringsmetod	Inte inventerad
Tidigare undersökningar	2012 Jan-Erik Nyman, inventering	Tidigare fynd	-

Terränguppgifter: registerportalen: I västra delen av Pirilö udde, cirka 120 meter sydväst om Gamla Pirilövägen, i norra delen av Gäddsviksberget.

Beskrivning: registerportalen: På en lavbevuxen berghäll finns ett tresidigt och närmast pyramidformat stenröse. Röset är 3,3 x 2,2 meter stort och 1,9 meter högt. Röset har rests under senare hälften av 1900-talet av lokala ungdomar.

2019: Inte inventerad

Förslag till skyddszon: -

49. Braxberget

Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Fornminnesregistret	1000026957	TM35-bladindelning	Q3334L
Art	Övrigt kulturarvsobjekt	Gammal generalbladindelning	232106
Typ	Händelseplatser	Koordinater ETRS-TM35FIN	N: 7066283 Ö: 291155
Specifikation av typen	-	N2000	Ca 0–4 m
Antal	1	Omfattning	
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	Tidigare uppgift
Specifikation av datering	1854	Avstånd	Cirka 4,1 km sydost om Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd		Inventeringsmetod	Observation av ytan
Tidigare undersökningar	2012 Jan-Erik Nyman, inventering	Tidigare fynd	-

Terränguppgifter: registerportalen: På Braxberget, som är en liten klippudde på östra stranden av Pirilöfjärden.

Beskrivning: registerportalen: Enligt traditionen gömde borgarna i Jakobstad undan fartyg i detta område under Krimkriget för att skydda dem mot engelska sjötrupper. På platsen finns ett järnfäste i klippan efter denna händelse. I berghällen finns en handsidd järnstång, med en ända som har böjts till en länk. Stången är cirka 1 cm bred.

2019: Objektet är oförändrat.

Förslag till skyddszon: s-beteckning.

Översiktsbild mot nordväst.

50. Granholmen

Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Formminnesregistret	1000026958	TM35-bladindelning	Q3334L
Art	Övrigt kulturarvsobjekt	Gammal generalbladindelning	232106
Typ	Boplatser	Koordinater ETRS-TM35FIN	N: 7068112 Ö: 290707
Specifikation av typen	Husgrunder	N2000	Ca 3–5 m
Antal	2	Omfattning	
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	Tidigare uppgift
Specifikation av datering	modern	Avstånd	Cirka 3,2 km österut från Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd		Inventeringsmetod	Observation av ytan
Tidigare undersökningar	2012 Jan-Erik Nyman, inventering	Tidigare fynd	-

Terränguppgifter: registerportalen: Sydvästra sidan av Granholmen intill Rosasholmsvägen. Området är en omskött gårdsmiljö.

Beskrivning: registerportalen: På platsen finns en 9 x 5,3 meter stor L-formad husgrund. Väggvallarna är 0,3–0,6 meter höga och en meter breda. Byggnaden har haft två rum, vardera med kallmurade källargropar. I det ena rummet finns ett spisröse. Från husgrunden 20 meter västerut finns en brunn.

Byggnaden är inte markerad på historiska kartor, men enligt uppgifter från museet skulle en smed ha bott på platsen på 1800-talet.

2019: Objektet är oförändrat.

Förslag till skyddszon: s-beteckning.

Läge på ortofoto.

51. Hållhagen

Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Formminnesregistret	1000026959	TM35-bladindelning	Q3334L
Art	Övrigt kulturarvsobjekt	Gammal generalbladindelning	232106
Typ	Stenkonstruktioner	Koordinater ETRS-TM35FIN	N: 7067968 Ö: 286939
Specifikation av typen	Stenmurar	N2000	Ca 7–8 m
Antal	1	Omfattning	Ca 75 m
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	Tidigare uppgift
Specifikation av datering	1800-talet	Avstånd	Cirka 0,6 km sydväst från Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd		Inventeringsmetod	Observation av ytan
Tidigare undersökningar	2012 Jan-Erik Nyman, inventering	Tidigare fynd	-

Terränguppgifter: 40 meter nordost om korsningen mellan Rådhusgatan och Fordellsgatan.

Beskrivning: registerportalen: 40 meter nordost om korsningen mellan Rådhusgatan och Fordellsgatan. På platsen finns en 1,5 meter bred, en meter hög och 28 meter lång stenmur. Muren finns på Rosenlunds karta från 1878.

2019: Objektet var oförändrat.

Förslag till skyddszon: s-beteckning.

Muren mellan våningshus och egnahemshus.

52. Fattigviken

Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Forminnesregistret	1000026960	TM35-bladindelning	Q3334L
Art	Övrigt kulturarvsobjekt	Gammal generalbladindelning	232106
Typ	Stenkonstruktioner	Koordinater ETRS-TM35FIN	N: 7069258 Ö: 290107
Specifikation av typen	Stenmurar	N2000	Ca 0–2,5 m
Antal	1	Omfattning	Ca 95 m
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	Tidigare uppgift
Specifikation av datering	1800-talet	Avstånd	Cirka 2,8 km nordost från Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd		Inventeringsmetod	Inte inventerad
Tidigare undersökningar	2012 Jan-Erik Nyman, inventering	Tidigare fynd	-

Terränguppgifter: registerportalen: I södra delen av Fårholmen, cirka 50 meter öster om korsningen mellan Lovägen och Västra Fårholmsvägen.

Beskrivning: registerportalen: På platsen finns en 94 meter lång mur av natursten. Muren är 2–3 meter bred och 0,3–0,5 meter hög.

På sockenkartan från 1942 är åkern markerad som äng. Mellan ängen och muren löper en väg, som delvis är parallell med muren. Muren kan dateras till 1800-talet eller början av 1900-talet.

2019: Objektet var oförändrat. Muren ligger vid kanten av en åker som markerats på grundkartorna från 1970 och 1980. På grundkartan från 1985 har åkern inte längre markerats på platsen. Det torde vara fråga om ett ungt objekt.

Förslag till skyddszon: -

Fattigviken.

53. Stora Lysarholmen 1

Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Forminnesregistret	1000026963	TM35-bladindelning	Q3334L
Art	Övrigt kulturarvsobjekt	Gammal generalbladindelning	232106
Typ	Stenkonstruktioner	Koordinater ETRS-TM35FIN	N: 7070761 Ö: 289733
Specifikation av typen	Stenmurar	N2000	Ca 3–6 m
Antal	5	Omfattning	Mur 53-1, ca 170 m
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	Tidigare uppgift
Specifikation av datering	1800-talet	Avstånd	Cirka 3,4 km nordost från Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd		Inventeringsmetod	Inte inventerad
Tidigare undersökningar	2012 Jan-Erik Nyman, inventering	Tidigare fynd	-

Terränguppgifter: registerportalen: I Lysarholmen, öster om Lysarholmsvägen.

Beskrivning: registerportalen: Stenmuren går längs åkrar som fortfarande brukas. Den sydligaste delen av muren finns vid utkanten av ett gårdsområde. Den bevarade muren är cirka 170 meter lång, 1,5–2 meter bred och 0,2–0,5 meter hög. Muren är byggd av natursten. På Lysarholmen finns inga åkrar markerade på Roering Mattsons karta från 1756 och inte heller på Aspegrens karta från 1769. På kartorna finns ängar på sydvästra sidan av muren och skog på nordöstra sidan. Största delen av Lysarholmen hörde till Pedersöre prästgård på 1700-talet. Lysarholmens torp, som låg cirka 70 meter öster om muren, byggdes på prästgårdens marker som skogsvaktartorp. Vid denna tid började man troligen även odla området. Man kan inte med säkerhet fastställa murens ålder. Den är sannolikt från 1800-talet eller början av 1900-talet.

2019: I rapporten från 2012 anges endast mur 53-1, de övriga har positionerats baserat på lidar-materialet. Nästan alla murar ligger vid kanten av åkrar som markerats på grundkartorna från 1970, 1980 och 1985.

Förslag till skyddszon: s-beteckning för mur 53-1

Stora Lysarholmen. Skyddszon föreslås endast för mur 53-1.

54. Stora Lysarholmen 2

Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Formminnesregistret	1000026964	TM35-bladindelning	Q3334L
Art	Övrigt kulturarvsobjekt	Gammal generalbladindelning	232106
Typ	Stenkonstruktioner	Koordinater ETRS-TM35FIN	N: 7070696 Ö: 289674
Specifikation av typen	Gränsmärken	N2000	Ca 2–3 m
Antal	1	Omfattning	
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	Tidigare uppgift
Specifikation av datering	1800-talet–början av 1900- talet	Avstånd	Cirka 3,3 km nordost från Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd		Inventeringsmetod	Inte inventerad
Tidigare undersökningar	2012 Jan-Erik Nyman, inventering	Tidigare fynd	-

Terränguppgifter: registerportalen: På Lysarholmen, på gränsen mellan Jakobstad och Larsmo, cirka 150 meter sydväst om Lysarholmens torp.

Beskrivning: registerportalen: På platsen finns ett gränsmärke cirka 1 meter väster om Lysarholmsvägen. Märket är ett femstenarör. Den har en centralsten som omges av en mindre sten, billigare, på alla fyra sidor. Centralstenen är 0,3 x 0,15 meter stor och ungefär en meter hög, de omgivande stenarna är 0,2–0,3 meter breda och 0,4–0,5 m höga. Stenarna är kantiga och på centralstenen finns tydliga borrhål och talet 6 på södra sidan. Märket ligger på gränsen mellan staden Jakobstad och Larsmo kommun, vilken följer Stora Lysarholmens strandlinje, som är markerad på Roering Mattssons karta från 1756 och Aspegrens karta från 1769 mycket nära. Gränsmärket är dock troligen av senare datum och härstammar från 1800-talet eller början av 1900-talet.

2019: Inventerades inte.

Förslag till skyddszon: -

55. Östanskogen

Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Formminnesregistret	1000026965	TM35-bladindelning	Q3334L
Art	Övrigt kulturarvsobjekt	Gammal generalbladindelning	232106
Typ	Stenkonstruktioner	Koordinater ETRS-TM35FIN	N: 7070866 Ö: 288820
Specifikation av typen	Stenmurar	N2000	Ca 4–6 m
Antal	2	Omfattning	115 m
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	Tidigare uppgift
Specifikation av datering	1800-talet	Avstånd	Cirka 3 km nordost från Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd		Inventeringsmetod	Inte inventerad
Tidigare undersökningar	2012 Jan-Erik Nyman, inventering	Tidigare fynd	-

Terränguppgifter: registerportalen: På Fallberget, cirka 250 meter sydväst om Runebergs stuga.

Beskrivning: registerportalen: Stenmuren är cirka 115 meter lång, 2–3 meter bred och 0,5–0,8 meter hög. Den är byggd av natursten. Den mest sannolika tidpunkten för byggandet av muren är mellan slutet av 1800-talet och mitten av 1900-talet.

2019: På platsen har inga åkrar märkts ut på de gamla grundkartorna.

Förslag till skyddszon: s-beteckning.

Östanskogen.

56. Fallet

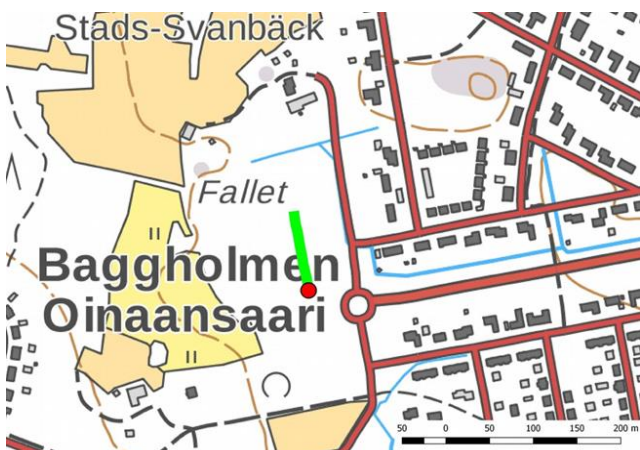
Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Formminnesregistret	1000026970	TM35-bladindelning	Q3334L
Art	Övrigt kulturarvsobjekt	Gammal generalbladindelning	232106
Typ	Stenkonstruktioner	Koordinater ETRS-TM35FIN	N:7066543.073 Ö:285866.577
Specifikation av typen	Stenmurar	N2000	Ca 5 m
Antal	1	Omfattning	90 m
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	GPS-mätning, södra änden av muren
Specifikation av datering	1800-talet	Avstånd	Cirka 2,4 km sydväst från Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd		Inventeringsmetod	Observation av ytan
Tidigare undersökningar	2012 Jan-Erik Nyman, inventering	Tidigare fynd	-

Terränguppgifter: I Baggholmen cirka 200 meter nordväst om korsningen mellan Baggholmsvägen och Tunvägen, nordväst om rondellen vid Västerleden.

Beskrivning: registerportalen: Terrängen är igenvuxen odlingsmark. På området finns en cirka 220 meter lång stenmur, som är 2–4 meter bred och 0,3-0,7 meter hög. På vissa ställen har muren rasat samman nästan helt. Enligt historiska kartor är muren inte äldre än från 1800-talet.

2019: Mellan Fallvägen och Skrivarevägen har en ny väg dragits och rondellen vid Västerleden har byggts. Södra delen av muren har förstörts. Den kollapsade norra delen av muren var svår att urskilja på grund av den höga växtligheten.

Förslag till skyddszon: s-beteckning.

Den bevarade delen av murens södra ända, mot sydost.

57. Stads-Svanbäck

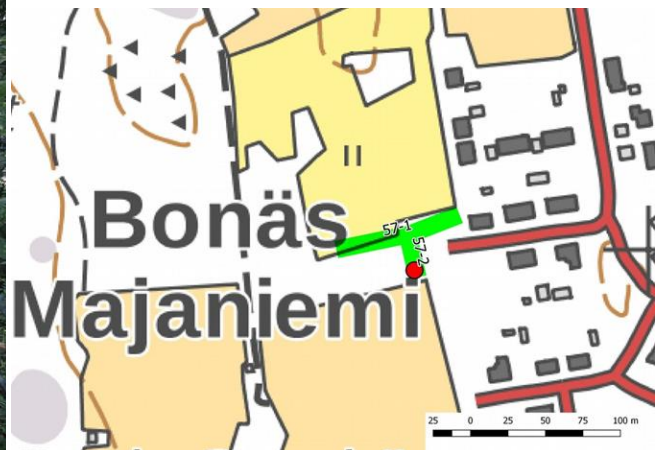
Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Formminnesregistret	1000026971	TM35-bladindelning	Q3334L
Art	Övrigt kulturarvsobjekt	Gammal generalbladindelning	232106
Typ	Stenkonstruktioner	Koordinater ETRS-TM35FIN	N: 7066986 Ö: 285844
Specifikation av typen	Stenmurar	N2000	Ca 7 m
Antal	2	Omfattning	75 m
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	Tidigare uppgift
Specifikation av datering	1800-talet	Avstånd	Cirka 2,1 km sydväst från Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd		Inventeringsmetod	Observation av ytan
Tidigare undersökningar	2012 Jan-Erik Nyman, inventering	Tidigare fynd	-

Terränguppgifter: I Bonäs, cirka 30 meter väster om Bovallavägen.

Beskrivning: registerportalen: På platsen finns en T-formad mur, vars sammanlagda längd är cirka 75 meter. Muren är 2–4 meter bred och 0,2–0,5 meter hög. Muren är slarvigt byggd. Dateringen är osäker, men inget i de historiska kartorna tyder på att den skulle vara äldre än från 1800-talet.

2019: Objektet var oförändrat. Murarna finns vid kanten av åkrar som har slutat brukas i närhistorien. Invid muren går en motionsstig.

Förslag till skyddszon: s-beteckning.

Stigen som går över östra delen av muren, fotograferat mot väster.

58. Fallberget

Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Formminnesregistret	1000026972	TM35-bladindelning	Q3334L
Art	Övrigt kulturarvsobjekt	Gammal generalbladindelning	232106
Typ	Boplatser	Koordinater ETRS-TM35FIN	N: 7067217 Ö: 285561
Specifikation av typen	Torp	N2000	Ca 7–8 m
Antal	2	Omfattning	
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	Tidigare uppgift
Specifikation av datering	Mitten av 1800-talet	Avstånd	Cirka 2,2 km sydväst från Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd		Inventeringsmetod	Observation av ytan
Tidigare undersökningar	2012 Jan-Erik Nyman, inventering	Tidigare fynd	-

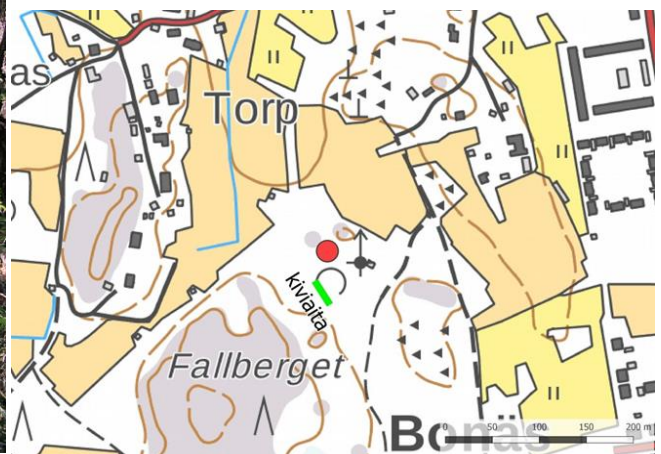
Terränguppgifter: registerportalen: Nordost om Fallberget och cirka 40 meter väster om radiomasten.

Beskrivning: registerportalen: Lämningarna av torpet finns på en liten kulle. Det är täckt av växtlighet. Vägglinjerna urskiljs som 1 meter breda och 0,5 meter höga vallar. Grunden är 7,5 x 5 meter stor och i nordöstra delen av grunden finns ett 2 x 2 meter stort och 0,3 meter högt spisröse.

Cirka 20 meter sydväst om grunden finns en igenväxt åker och cirka 60 meter söder om grunden finns en cirka 20 meter lång mur. Den är parallell med åkern. Muren är 1,5–2 meter bred och 0,3–1,2 meter hög. Torpet var känt som Norrlunds torp, vilket han arrenderade 1848. Åkrarna och muren kan vara från samma tid. På 1700-talets karta finns här ingen odlingsmark.

2019: Objektet var oförändrat.

Förslag till skyddszon: s-beteckning.

Torpets grund var täckt av växtlighet, fotograferat mot norr.

59. Snarubacken

Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Formminnesregistret	1000026973	TM35-bladindelning	Q3334L
Art	Övrigt kulturarvsobjekt	Gammal generalbladindelning	232106
Typ	Boplatser	Koordinater ETRS-TM35FIN	N: 7066686 Ö: 284944
Specifikation av typen	byggnadsgrunder	N2000	Ca 10–11 m
Antal	1	Omfattning	
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	Tidigare uppgift
Specifikation av datering	1800-talet–början av 1900- talet	Avstånd	Cirka 3 km sydväst från Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd		Inventeringsmetod	Observation av ytan
Tidigare undersökningar	2012 Jan-Erik Nyman, inventering	Tidigare fynd	-

Terränguppgifter: registerportalen: På Snarubacken i en liten glänta i skogen. Området är odlat.

Beskrivning: registerportalen: En 2,2 x 2 meter stor och 0,8 m hög fyrkantig ugnslämning som är byggd av klivna naturstenar. I närheten finns gropar, men ingen husgrund. Ugnen kan ha varit en del av en ria. På kartorna från 1700-talet finns inga uppgifter om fast bosättning eller odlingar.

Ugnen kunde vara från 1800-talet eller början av 1900-talet. I närheten finns gott om stenmurar som kantar åkrarna.

2019: Objektet var oförändrat. Längs stigen väster om ugnen har en tydlig koncentration av stenar uppdagats, vilka också kan höra till byggnaden som funnits på platsen. På norra sidan mättes placeringen av två stenmurar längs motionsstigen.

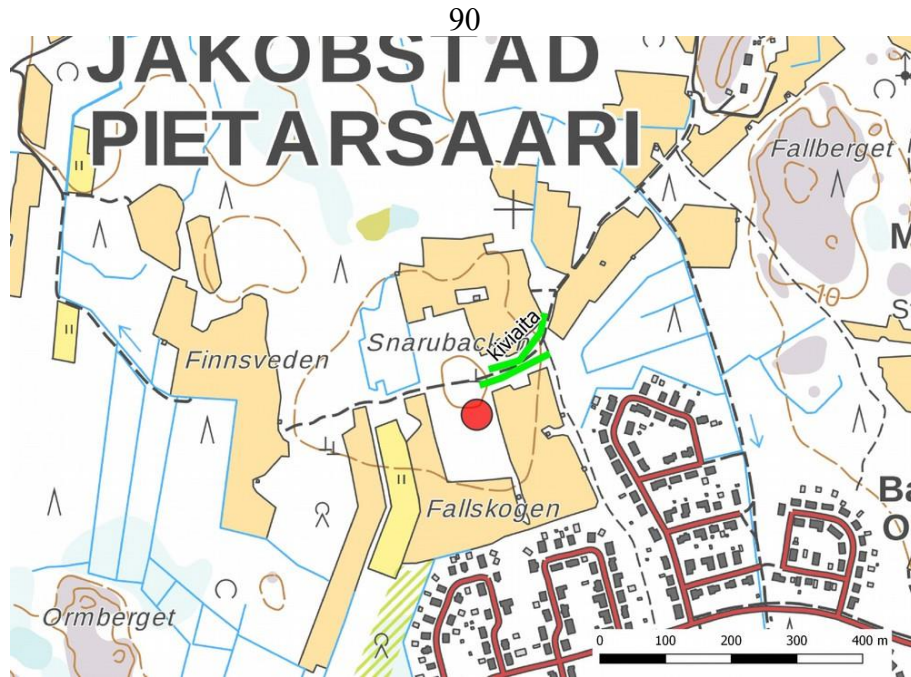
Förslag till skyddszon: s-beteckning, ugnslämning. Stenmurarna är troligen unga och ingen skyddszon föreslås för dessa.

Rester av ugnen, mot nordost.

Stenkongregation på stigen väster om ugnen.

60. Dalhagen

Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Fornminnesregistret	1000026976	TM35-bladindelning	Q3332R
Art	Övrigt kulturarvsobjekt	Gammal generalbladindelning	232106
Typ	Stenkonstruktioner	Koordinater ETRS-TM35FIN	N: 7066849 Ö: 282564
Specifikation av typen	Stenmurar	N2000	Ca 3–7 m
Antal	2	Omfattning	250 m
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	Tidigare uppgift
Specifikation av datering	1800-talet	Avstånd	Cirka 5 km västerut från Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd		Inventeringsmetod	Inte inventerad
Tidigare undersökningar	2012 Jan-Erik Nyman, inventering	Tidigare fynd	

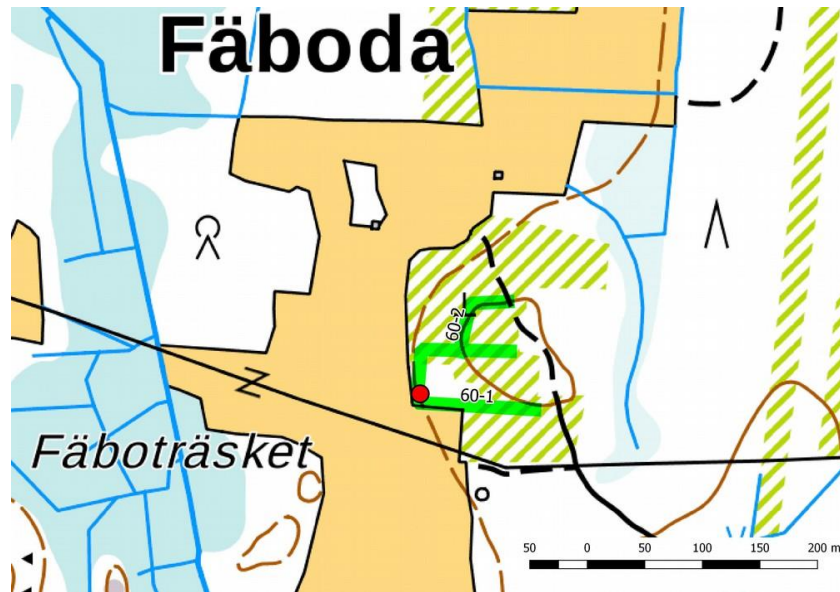
Terränguppgifter: registerportalen: På en låg kulle öster om Dalhagens åkerområde och cirka 100 meter nordväst om Fäbovallvägen.

Beskrivning: registerportalen: Cirka 250 meter lång stenmur som omger ett 100 x 50 meter stort rektangulärt område på tre sidor. I öster finns ingen stenmur synlig. Från den norra långsidan löper ett 40 meter långt muravsnitt. Muren är välgjord av rund natursten. Muren är 1,5–2,5 meter bred och 0,5 meter hög. På kartor från slutet av 1700-talet finns ingen odlings- eller betesmark markerad i området. På sockenkartan från 1946 och på grundkartan från 1972 är området som muren omger markerad som skogsmark.

2019: På grundkartorna från 1972, 1980 och 1985 är området delvis skogsmark och delvis åker.

Förslag till skyddszon: s-beteckning.

61. Storsand

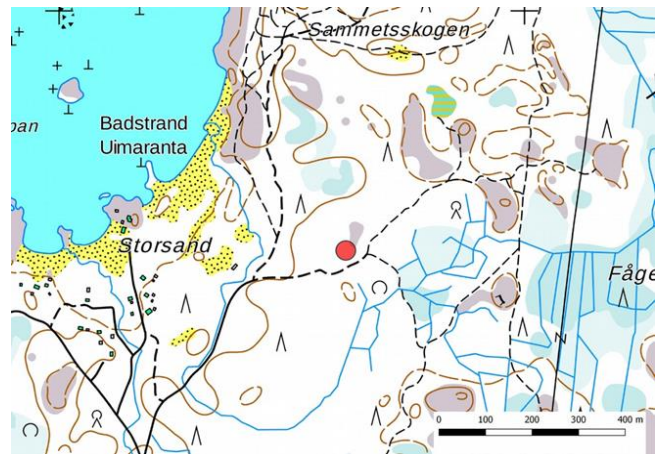
Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Fornminnesregistret	1000026977	TM35-bladindelning	Q3332R
Art	Övrigt kulturarvsobjekt	Gammal generalbladindelning	134312, 232103
Typ	Markkonstruktioner	Koordinater ETRS-TM35FIN	N: 7066475.305 Ö: 279612.000
Specifikation av typen	Gropar	N2000	Ca 7,5 m
Antal	1	Omfattning	
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	Tidigare uppgift
Specifikation av datering	modern	Avstånd	Cirka 8,1 km västerut från Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd		Inventeringsmetod	Observation av ytan
Tidigare undersökningar	2012 Jan-Erik Nyman, inventering	Tidigare fynd	-

Terränguppgifter: registerportalen: I Sammetsskogen öster om Storsand, cirka 200 meter nordost från slutet av Storsandsvägen.

Beskrivning: registerportalen: Vid krönet av en naturlig sandkulle finns en rund grop, som är 5 meter i diameter och en meter djup. Runt gropens kanter går en 1,5 meter bred och 0,4 meter hög sandvall. Provsticket både från gropen och vallen innehöll ren sand. Man konstaterade inte heller jordmån, så gropen kan inte vara äldre än några hundra år.

2019: Objektet var oförändrat. På gropens yta har inget skikt av förna uppstått, så det är fråga om ett ungt objekt. På grundkartan från 1972, knappt 40 meter öster om korsningen med den nuvarande skogsvägen, har ett lagringsområde märkts ut och det är möjligt att gropen skulle hänföra sig till det. I närheten upptäcktes några marktäktsgropar på sandkullarna i närheten, vilka redan var täckta av ytvegetation.

Förslag till skyddszon: -

Gropen mot nordost.

62. Tailod norra udden

Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Formminnesregistret	1000026979	TM35-bladindelning	Q3332R
Art	Övrigt kulturarvsobjekt	Gammal generalbladindelning	134312, 232103
Typ	Färdvägar	Koordinater ETRS-TM35FIN	N: 7066237 Ö: 278352
Specifikation av typen	kummel	N2000	Ca 2–3 m
Antal	1	Omfattning	
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	Tidigare uppgift
Specifikation av datering	1900-talet	Avstånd	Cirka 9,4 km västerut från Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd		Inventeringsmetod	Inte inventerad
Tidigare undersökningar	2012 Jan-Erik Nyman, inventering	Tidigare fynd	-

Terränguppgifter: registerportalen: I Fäboda, på en bar strandklippa på Tailod norra udden.

Beskrivning: registerportalen: På klippans högsta punkt finns ett 1,8 x 1,6 meter stort och 1,2 meter högt stenröse. Det är byggt av rund natursten och slakor, som har murknat. Röset är ett sjömärke från 1900-talet. 2019: inte inventerat.

Förslag till skyddszon: s-beteckning.

93

Tailod norra udden.

63. Kittholmen 2

Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Formminnesregistret	1000026980	TM35-bladindelning	Q3334L
Art	Övrigt kulturarvsobjekt	Gammal generalbladindelning	232106
Typ	Konst, minnesmärken	Koordinater ETRS-TM35FIN	N: 7069386 Ö: 287013
Specifikation av typen	Inhuggningar	N2000	Ca 5 m
Antal	1	Omfattning	
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	Tidigare uppgift
Specifikation av datering	Vid sekelskiftet mellan 1800–1900-talet	Avstånd	Cirka 1,3 km västerut från Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd		Inventeringsmetod	Observation av ytan
Tidigare undersökningar	2012 Jan-Erik Nyman, inventering	Tidigare fynd	-

Terränguppgifter: registerportalen: I nordvästra delen av Kittholmen vid en gårdsplan, cirka 20 meter från Gamla Hamnvägen.

Beskrivning: registerportalen: På en berghäll finns en kompassros inhuggen. Inhuggningen är cirka 0,7 meter. Den är välgjord och i gott skick. Dateringen är osäker, men den kan vara samtida med byggnaden på tomten, från sekelskiftet mellan 1800–1900-talen.

2019: Objektet var oförändrat.

Förslag till skyddszon: s-beteckning.

Kompassrosen fotograferad ovanifrån.

64. Kittholmen 3

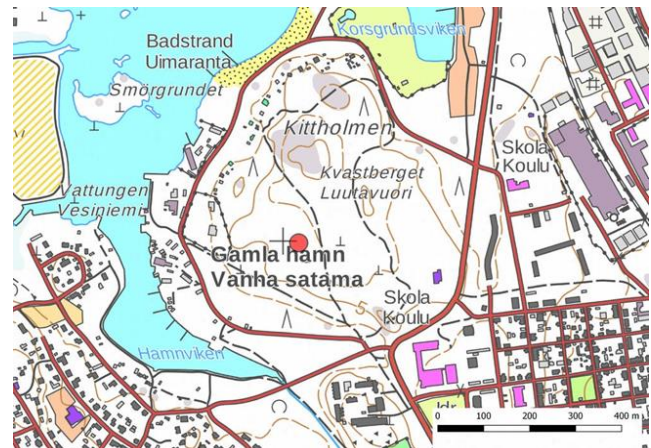
Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Formminnesregistret	1000026981	TM35-bladindelning	Q3334L
Art	Övrigt kulturarvsobjekt	Gammal generalbladindelning	232106
Typ	Förvärvsplatser för råmaterial	Koordinater ETRS-TM35FIN	N: 7068996 Ö: 287034
Specifikation av typen	Brott	N2000	Ca 6-8 m
Antal	1	Omfattning	
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	Tidigare uppgift
Specifikation av datering	1800-talet–början av 1900-talet	Avstånd	Cirka 1 km nordväst från Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd		Inventeringsmetod	Observation av ytan
Tidigare undersökningar	2012 Jan-Erik Nyman, inventering	Tidigare fynd	-

Terränguppgifter: registerportalen: I Kittholmen, cirka 280 meter nordväst om korsningen mellan Strandvägen och Gamla Hamnvägen.

Beskrivning: registerportalen: På platsen finns ett ca 25 x 25 meter stort stenbrott. Kan möjligen dateras till 1800-talet eller början av 1900-talet.

2019: Objektet var oförändrat. Stenbrottet är inhägnat på ena sidan.

Förslag till skyddszon: s-beteckning.

Den inhägnade norra delen av stenbrottet, mot väster.

65. Kisorberget

Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Formminnesregistret	1000026982	TM35-bladindelning	Q3334L
Art	Övrigt kulturarvsobjekt	Gammal generalbladindelning	232106
Typ	Stenkonstruktioner	Koordinater ETRS-TM35FIN	N: 7069279 Ö: 285250
Specifikation av typen	Stenmurar	N2000	Ca 6–9 m
Antal	3	Omfattning	130 m
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	Tidigare uppgift
Specifikation av datering	1800-talet	Avstånd	Cirka 2,5 km nordväst från Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd		Inventeringsmetod	Observation av ytan, borring
Tidigare undersökningar	2012 Jan-Erik Nyman, inventering	Tidigare fynd	-

Terränguppgifter: registerportalen: I Kisor, öster om Kisorberget och söder om Norrlötsberget.

Beskrivning: registerportalen: På platsen finns tre välbevarade stenmurar, med en sammanlagd längd på cirka 130 meter. De två västligaste delarna av muren är av natursten och välbyggda. De är 1,5–2 meter breda och 0,5–1 meter höga. Den ena omges av skog, den andra av åkrar. Cirka 100 meter öster om dessa finns en tredje mur. Denna är inte lika välbyggd som de två andra. Den är cirka 2 meter bred och 0,5 meter hög. Den omges av skog. På kartan från 1688 odlas inte området kring murarna, men på Albäcks karta från 1773 sträcker sig åkrarna till den västligaste muren. På sockenkartan från 1946 följer den mellersta och östra muren fastighetsgränserna. Dateringen av murarna är osäker, men de härstammar sannolikt från 1800-talet eller början av 1900-talet.

2019: Den västligaste muren 65-1 ligger vid kanten av en befintlig åker som markerats på grundkartorna från 1972, 1980 och 1985. Omgivningen kring de två andra murarna är skogsmark på de gamla grundkartorna.

Förslag till skyddszon: s-beteckning.

Mur 65-3 mot öster.

66. Nätinabba 2

Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Formminnesregistret	1000026983	TM35-bladindelning	Q3334L
Art	Övrigt kulturarvsobjekt	Gammal generalbladindelning	232106
Typ	Stenkonstruktioner	Koordinater ETRS-TM35FIN	N: 7068580 Ö: 286981
Specifikation av typen	Stenmurar	N2000	Ca 1–6 m
Antal	2	Omfattning	175 m
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	Tidigare uppgift
Specifikation av datering	1800-talet	Avstånd	Cirka 0,7 km nordväst från Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd		Inventeringsmetod	Observation av ytan
Tidigare undersökningar	2012 Jan-Erik Nyman, inventering	Tidigare fynd	-

Terränguppgifter: registerportalen: 150 m sydost om korsningen mellan Briggvägen och Strandvägen.

Beskrivning: registerportalen: På platsen finns två stenmurar. Deras sammanlagda längd är 175 meter. Den nordligare muren är cirka 60 meter lång, 1–1,5 meter bred och 0,5 meter hög. Den är byggd av runda och kantiga stenar. Cirka 70 meter sydost om den förra muren finns en annan mur. Den är 115 meter lång. Muren är 1,5–2 meter bred och 0,5–0,8 meter hög och består av både runda och kantiga stenar. Dateringen är osäker, men muren är inte äldre än från 1800-talet.

2019: Objektet var oförändrat.

Förslag till skyddszon: s-beteckning.

Den nordligare muren 66-1 mot sydost.

67. Markusholmen

Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Formminnesregistret	1000026984	TM35-bladindelning	Q3334L
Art	Övrigt kulturarvsobjekt	Gammal generalbladindelning	232106
Typ	Stenkonstruktioner	Koordinater ETRS-TM35FIN	N: 7066879 Ö: 290026
Specifikation av typen	Stenmurar	N2000	Ca 3–7 m
Antal	4	Omfattning	280 m
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	Tidigare uppgift
Specifikation av datering	1800-talet	Avstånd	Cirka 2,8 km sydost om Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd		Inventeringsmetod	Observation av ytan
Tidigare undersökningar	2012 Jan-Erik Nyman, inventering	Tidigare fynd	-

Terränguppgifter: registerportalen: I Fiskars, på den forna långsmala ön Markusholmen.

Beskrivning: registerportalen: På platsen finns cirka 280 meter bevarad stenmur uppdelad i två separata murpartier. Murarna är 1–2 meter breda och 0,5–0,8 meter höga och byggda i huvudsak av rund natursten. Enligt gammalt kartmaterial kan murarna dateras tidigast till 1800-talet.

2019: Murarna ligger i huvudsak vid kanten av åkrar som har markerats på grundkartorna från 1972, 1980 och 1985 och delvis på den nuvarande grundkartan. Endast den västra ändan av mur 67-2 inventerades, till dessa delar var objektet oförändrat.

Förslag till skyddszon: s-beteckning.

Muren som ligger norr om vägen som leder till en gårdsplan, mot nordost.

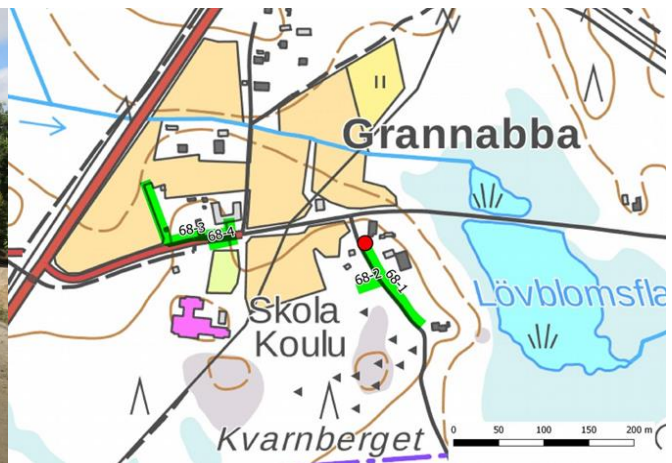
68. Grannabba

Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Formminnesregistret	1000026985	TM35-bladindelning	Q3334L
Art	Övrigt kulturarvsobjekt	Gammal generalbladindelning	232106
Typ	Stenkonstruktioner	Koordinater ETRS-TM35FIN	N: 7067177 Ö: 289586
Specifikation av typen	Stenmurar	N2000	Ca 3-8 m
Antal	4	Omfattning	260 m
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	Tidigare uppgift
Specifikation av datering	1800-talet	Avstånd	Cirka 2,3 km sydost om Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd		Inventeringsmetod	Observation av ytan
Tidigare undersökningar	2012 Jan-Erik Nyman, inventering	Tidigare fynd	-

Terränguppgifter: registerportalen: I Grannabba, norr och öster om Ruusulehto skola.

Beskrivning: registerportalen: I området finns cirka 260 meter stenmur uppdelad i två separata delområden. Murarna är 1,5–2 meter breda och 0,5–0,8 meter höga och består av både runda och kantiga naturstenar. En del av den östligare muren går längs östra kanten av Markusholmsvägen och en del av den västligare muren går längs Pirilövägens norra kant. Dateringen är osäker, men murarna är inte äldre än från 1800-talet. 2019: Murarna ligger i huvudsak vid kanten av åkrar som har markerats på grundkartorna från 1972, 1980 och 1985 och delvis längs Pirilövägen på den nuvarande grundkartan. Norr om Pirilövägen har muren byggts även på senare tid. Objektet var oförändrat.

Förslag till skyddszon: s-beteckning.

Stenmurar vid Pirilövägen, fotograferat mot väster.

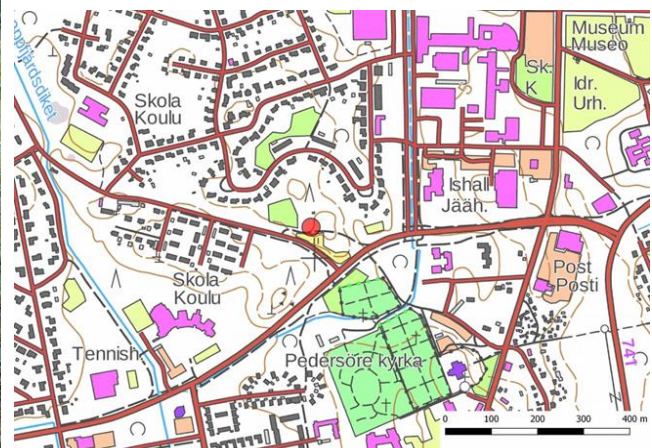
69. Nynäsbacken 2

Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Formminnesregistret	1000026985	TM35-bladindelning	Q3334L
Art	Övrigt kulturarvsobjekt	Gammal generalbladindelning	232106
Typ	Arbets- och tillverkningsplatser	Koordinater ETRS-TM35FIN	N: 7067068 Ö: 286993
Specifikation av typen	Odlingar	N2000	Ca 10–11 m
Antal	1	Omfattning	
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	Tidigare uppgift
Specifikation av datering	1800-talet–början av 1900- talet	Avstånd	Cirka 1,2 km österut från Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd		Inventeringsmetod	Observation av ytan
Tidigare undersökningar	2012 Jan-Erik Nyman, inventering	Tidigare fynd	-

Terränguppgifter: registerportalen: Intill en smal grusväg på Nynäsbackens krön, cirka 100 meter norr om korsningen mellan Västra Ringvägen och Västerleden.

Beskrivning: registerportalen: På platsen finns en 10 meter lång och 6 meter bred byggnadsgrund. I sydöstra hörnet av den finns en 2 x 2 meter stor ugnslämning av natursten och tegel. I stenfoten finns endast några naturstenar. Konstruktionen är sannolikt en ria, som torde härstamma från 1800-talet eller början av 1900-talet. 2019: Objektet var oförändrat. De översta stenarna i ugnen ser ut att ha lyfts upp senare, och kanske inte hör till konstruktionen. Byggnadsgrunden var svår att urskilja på grund av den höga växtligheten.

Förslag till skyddszon: s-beteckning.

Rester av ugnen mot sydväst.

70. Smedasskogen

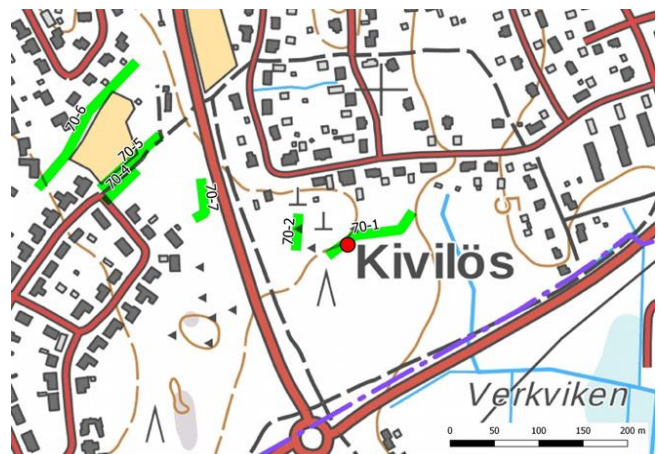
Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Formminnesregistret	1000026987	TM35-bladindelning	Q3334L
Art	Övrigt kulturarvsobjekt	Gammal generalbladindelning	232106
Typ	Stenkonstruktioner	Koordinater ETRS-TM35FIN	N: 7065822 Ö: 287962
Specifikation av typen	Stenmurar	N2000	Ca 3-8 m
Antal	7	Omfattning	Ca 400 m
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	Tidigare uppgift
Specifikation av datering	1800-talet	Avstånd	Cirka 2,4 km söderut från Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd		Inventeringsmetod	Observation av ytan
Tidigare undersökningar	2012 Jan-Erik Nyman, inventering	Tidigare fynd	-

Terränguppgifter: registerportalen: På båda sidor om Nya Bennäsvägen, mellan Kyrkostrand och Kivilös.

Beskrivning: registerportalen: Öster om Nya Bennäsvägen finns tre muravsnitt i ett skogsparti mellan Södra Kivilösvägen och Jakobstads omfartsväg. Väster om Nya Bennäsvägen finns fyra muravsnitt på området mellan Kyrkostrandsgatan och Kantorsvägen. Murarna är 2–3,5 meter breda och 0,5–0,8 meter höga och byggda i huvudsak av rund natursten. Den sammanlagda längden på murarna är cirka 400 meter. Murarna ligger huvudsakligen i skogsterräng. Man har sannolikt börjat odla på området på 1800-talet eller i början av 1900-talet och murarna skulle kunna dateras till denna tid.

2019: Murarna ligger väster om Nya Bennäsvägen, i huvudsak längs kanterna på åkrar som har markerats på grundkartorna från 1972 och 1980. De västligaste murarna, 70-5 och 70-6, inventerades inte. De övriga murarna var oförändrade.

Förslag till skyddszon: s-beteckning.

Mur 70-2 norrut.

71. Bovallarna

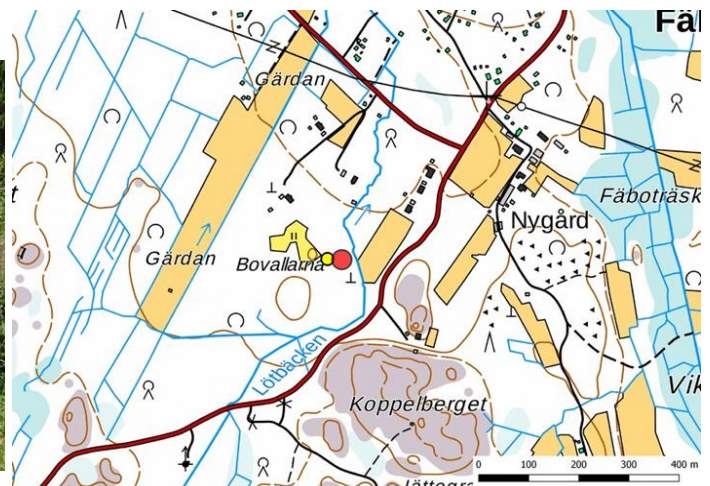
Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Formminnesregistret	1000026990	TM35-bladindelning	Q3332R
Art	Övrigt kulturarvsobjekt	Gammal generalbladindelning	232106
Typ	Boplatser	Koordinater ETRS-TM35FIN	N: 7066667 Ö: 281711
Specifikation av typen	Torp	N2000	Ca 4–5 m
Antal	1	Omfattning	
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	Tidigare uppgift
Specifikation av datering	Början av 1800-talet	Avstånd	Cirka 6 km västerut från Jakobstads kyrka
Inventeringsfynd		Inventeringsmetod	Observation av ytan, borring
Tidigare undersökningar	2012 Jan-Erik Nyman, inventering	Tidigare fynd	-

Terränguppgifter: I Fäboda, väster om Pörkenäsvägen. På ett kalhygge.

Beskrivning: registerportalen: en 6 x 6 meter stor fyrkantig stenfot. Den är gjord av klivna och borrarade gråstenar. Mitt i husgrunden finns en källargrop. Objektet är en lämning av ett soldattorp som byggdes i början av 1800-talet.

2019: Ovanpå objektet växte rikligt med ungt trädbestånd och undervegetation. Cirka 30 meter väster om granskogen fanns ett litet röse på åkern. Objektet var oförändrat.

Förslag till skyddszon: s-beteckning.

Torpgrunden var täckt av växtlighet, fotograferat mot nordväst.

77. Korsgrundet 2

Registeruppgifter		Platsuppgifter	
Formminnesregistret	-	TM35-bladindelning	Q3334L
Art	Övrigt kulturarvsobjekt	Gammal generalbladindelning	232106
Typ	Boplatser	Koordinater ETRS-TM35FIN	brunn N: 7070339.265 Ö: 287393.88 källare N: 7070321.691 Ö: 287404.248
Specifikation av typen	Byggnadsgrunder	N2000	Ca 2,5 m
Antal	2	Omfattning	
Allmän datering	Historisk	Koordinatförklaring	brunn
Specifikation av datering	?	Avstånd	Cirka 2,2 km norrut från Jakobstads kyrka pohjoiseen
Inventeringsfynd		Inventeringsmetod	Observation av ytan
Tidigare undersökningar	-	Tidigare fynd	-

Terränguppgifter: I Alheda, mellan Larsmovägen och Alholmsvägen.

Beskrivning: En lämning av en minst 2 meter djup brunn som har murats av natursten. Eventuellt har organiskt avfall kastats på botten. Cirka 20 meter sydost från brunnen finns en 2,5 x 2,5 meter stor och cirka 60–70 cm djup källargrop. Bredvid finns en andra, något mindre, källargrop. Båda är täckta av ytvegetation. Baserat på trädbeståndet i området kan objektet vara över 100 gammalt.

Förslag till skyddszon: s-beteckning.

Brunn.

Den större källargropen söderut.

